

འགྲོང་རྩུང་ཚོས་རྗེ་གོང་མ་ན་རིམ་མདོར་ཅམ་སྐྱེང་ཞིང་
བརྩུག་པ་ངོས་འཛིན་བགྱིད་ཚུལ་འཁོད་པ་
ཚོས་གཉིས་སྐྱབ་འཛི་འོད་ཟེར།

ཚུམ་པ་པོ།
འགྲོང་རྩུང་ཕོ་ཉ།

འོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

© 2017 Library of Tibetan Works and Archives

དཔར་ཐངས་དང་པོ།
དེབ་གྲངས། ༤༠༠

འབྲོང་ལྷན་ཚོས་རྗེ་གོང་མ་ན་རིམ་མདོར་ཙམ་གླེང་བ།

Series Title: *rnam thar deb 'phreng Vol.19*
Volume Title: *'brong ngur chos rje gong ma na rim
mdor tsam gleng ba*
Subject: A short historiography of the Lineage of
Drong Ngur Chöje
Author: Tenzin Lamsang

ISBN:

Published by Library of Tibetan Works & Archives,
Dharamshala, India, and printed at VEE ENN Print-O-Pac,
A-5, Flatted Factory Complex, Okhala Industrial Estate,
Phase- III, New Delhi-110020

THE DALAI LAMA

༡༧། །འགྲོང་རྒྱུ་འཕུལ་འཛིན་ལམ་བཟང་ནས་འགྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་སྐུ་སྲེང་དང་པོ་སྐྱེད་པ་ཚོས་རྗེ་ནས་བཟུང་
ལ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་མཛད་རྗེས་ཅན་གྱི་མཁས་བློན་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྐྱེས་མཚོག་དམ་པ་གོང་མའི་ནས་ཐར་
སོགས་འཁོད་པའི་“ཆེས་གཉིས་ལྷ་བའི་འོད་ཟེར་”ཞེས་པ་ཚོས་སྐྱིག་བཟུངས་པར་ལེགས་སོ་ཡོད།

པོད་རྒྱུ་རྒྱུ་འགྲུར་ཚབས་ཆེད་སྐབས་སྐུ་སྲེང་བཙུག་ལྷ་པོ་ཚོས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་འགྲོ་འདུལ་དེ་ཉིད་ནས་
པོད་གྱི་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པའི་ལ་ཞེན་ཐབ་མོ་སྤྱིང་ལ་བཅངས་སྐབས་བཙུག་ཁང་ནང་མནར་
གཙོད་གྱིས་མཐའ་མ་མེ་འཕེན་གྱིས་བཞོང་སྐབས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ནས་མཚོན་མ་བཞེས་པར་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་
བྱིན་ལུས་གསལ་པོར་བསྟན་ཏེ་པ་ལོ་ལོ་ལ་མཚོན་རོ་མཚོན་གྱི་གནས་ལ་བཞོད་པ་དང་ཆབས་ཅིག གང་
ཉིད་སྟོན་རྟོག་པ་སྐྱེད་ལེ་བ་འཛིན་པའི་སྐུ་བ་བཞེས་སྐབས་སྐྱགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་ཞིག་དང་སྟོག་ལན་
ཆགས་པ་དེའི་སྐུ་བས་པའི་སྟོག་གཙོད་རྒྱ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོག་སྟོན་ཞིག་གིས་མགུལ་ཐག་པས་
བཟུངས་མ་ཐག་སྐུ་སྟོག་བཏང་བ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ནས་ཐར་ཡི་རང་གི་གནས་སུ་ཁུམས།

དེ་རྗེས་ལང་སྲིད་པོས་འཛིན་ཐད་ལ་ཐང་འགྲོང་རྒྱུ་དགོན་རྫོང་ལྷ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལྷ་མ་ནས་པ་
བཅས་ནས་སྟོགས་གང་སར་ཅད་གཙོད་གྱིས་འོས་སྤྲུལ་གྱི་མིང་མོ་འདི་གར་བུལ་འགྲོང་བུང་པ་ལྟར་ལྷ་རྗེས་
བརྟག་པ་བཟུངས་ཏེ་སྐུ་སྲེང་བཅུ་ལྷག་པ་པོས་འཛིན་བཟུངས་པ་དང་སྐྱགས་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སྟོན་པས་
ལ་རྒྱལ་བའི་ལུང་རྟོགས་གྱི་བསྟན་པའི་ལུང་འདེགས་བཙོད་པ་ཞིག་དགོས་རྒྱུའི་དེ་སྟོན་བྱས་པ་དང་། ཚོས་པ་པོ་
ནས་ཀྱང་ད་ལན་སྟོན་གཉེར་ཅུང་སྐྱེད་དང་འབྲེལ་སྤྱི་ཚོགས་སྟོན་གསའི་དོན་སྤྱིད་ལྟན་པའི་ཚོས་ལིག་ལྷ་རྗེས་
སྐུལ་བ་བཅས་ལ་ལེགས་སོ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་དང་། རིང་པོ་འཚོ་ཞིང་འགྲོ་དོན་འཕེལ་བའི་སྐབས་སྟོན་ལྷག་ཏུ་
བྱེད། ལྷ་སྐྱེད་དག་སྟོང་ཚོས་སྐྱ་བ་ལའི་རྒྱ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷ་ ༥ ཚེས་

༡༩ ལྷ་ལོ་ ༡༩༧༩ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༩ པ།

ཨོ་སྐ་ལྷ།

མང་བྱུང་ལུགས་པ་ལྷོད་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པའི་ཚེར།

རྒྱལ་མཁོ་ན་འཕྲིན་ལས་ཟེའུ་འབྲི་བཞད་ཡས་པས།

བསྟན་དང་འགྲོ་ལ་མན་བདེའི་དཔལ་རྣམས་བ།

ཀུན་མཁུན་འབྲི་གུང་པ་དེས་ཤིས་པ་རྣམས།

གང་དེའི་རིང་ལུགས་རྒྱ་བའི་འབྲུང་གནས་ཆེ།

ལུང་རྟོགས་རྒྱལ་མཁོ་ན་ལུང་ལའི་ཚེ་མོ་ནས།

ཐོན་པའི་བཤད་རྒྱུ་བ་ཟེགས་མ་འབྲུམ་ཐུག་གིས།

རྟོགས་ཐུན་རྣམས་ལའི་དགའ་རྣམས་བསྟན་ལུང་ལེགས།

དང་དམ་གཙང་མས་རྣམས་དང་རྣམས་པ་བ།

ངེས་དོན་རྣམས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་འབྲི་གུང་པའི།

འི་མེད་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་རྣམས་ལའི་གཉེན།

རྣམས་རབས་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ་མཛེས་ལུང་ལེགས།

ཅེས་པ་འགྲོང་དུར་བསྟན་འཛིན་ལས་བཟང་ནས། ཤུལ་པ་འབྲི་གུང་པའི་མཚན་རྣམས་འགྲོང་དུར་ཚོས་ཇེ་རྒྱ་
ཐོང་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་རྣམས་པར་རྒྱན་ཆེད། ཤིས་ཚོགས་ལེག་དགོས་པར་བསྐུལ་མ་བྱུང་དོན་བཞིན། ཤུལ་པ་
འབྲི་གུང་པའི་མཚན་གྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བ་དཀོན་མཚན་བསྟན་འཛིན་ཀུན་བཟང་འབྲིན་ལས་རྣམས་ལྷན་འབྲུབ་
གྱིས། ཟ་རྟོར་གནས་ཆེན་མཚོ་དབྱི་ཅན་ནས་མེ་བྱ་ལོའི་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཡར་ཚོས་བརྒྱའི་རྟེན་ལ།

འགྲོང་ཁུར་ཚེས་ཇེ་སྐུ་ཐེང་དང་པོ།

འགོང་ཏུར་ཚོས་རྗེ་སྐུ་མེད་བཙོ་ལྷ་པ།

དཀར་ཆག

དབར་སྐྱོན་གསལ་བཤད།	v
ཚམ་པ་ཤེའི་སྐོར།	vii
1. བཤེན་ལྷན་གྱི་འཕེལ་རྒྱ་སྤེལ་གྱི་ཁུངས་འཚོལ་བ།	4
2. འཕེལ་རྒྱ་ཚོས་ཐེའི་སྐྱོར་ལོ་ལྷན་གྱི་འཕེལ་རྒྱ་ལྟ་མཐོང་ཚམ་བཞེད་བ།	12
3. བཤེན་གྱི་སྐྱོར་ལོ་ལྷན་གྱི་འཕེལ་རྒྱ་ལྟ་མཐོང་ཚམ་བཞེད་བ།	26
4. བཤེན་གྱི་སྐྱོར་ལོ་ལྷན་གྱི་འཕེལ་རྒྱ་ལྟ་མཐོང་ཚམ་བཞེད་དེ་མཇུག་ བསྐྱེད་བཤེད།	55
མཇུག་གཏམ་བཤེད་བ།	63
དབར་སྐྱོན་སྐོར་ཆེན།	65

iv འགྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་གོང་མ་ན་རིམ་མདོར་ཅམ་གྲོང་བ།

སློབ་སློབ་དང་བཀའ་འདྲི་ལྷན་ལུ་ལུ།

དགའ་ལྷན་པོ་གྲང་གི་རྒྱང་ཆེ་མི་རྗེ་སློབ་ཐང་སློབ་པ།

ཨ་སློབ་སློབ་ཆེན་རིག་གཞུང་ཞེས་འདྲུག་ཁང་གི་འགན་འཁུན་

མཁས་དབང་རྗོ་སློབ་བཀའ་འདྲི་ཆེ་རིང་།

གོ་བོ་ག་སངས་རྒྱུ་བསྟན་དཔ།

དབང་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

༡༡། །འཁོར་དུར་མོ་ཉམ་དང་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྐྱོན་པ་ལ་
མང་ད་རྗེས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་གྱི་འཁོར་དུར་ཚོས་རྗེ་ཤོང་མ་ན་རིམ་
མདོར་ཅམ་སྐྱེད་ཞིང་། བཅུ་དུག་པ་དོས་འདྲིན་བགྱིད་རྒྱལ་འཁོད་པ་ “ཚོས་གཉིས་
རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་” གང་གི་དབྱེད་རྒྱལ་བསྐྱོན་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་མངའ་བདག་ །འོད་
ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྷ་སྐལ། ལུག་ན་བརྗོ་མི་ཡི་རྣམ་པར་ཕྱོན་པ། རོན་གྱི་སྐྱེད་དུ་མཚན་
ནས་སྐྱོས་ན་རྗེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་དག་དབང་རྫོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྐྱོན་འདྲིན་རྒྱ་
མཚོ་སྲིད་གསུམ་དབང་བསྐྱེད་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་དཔལ་བཟང་པོའི་སྐྱབས་
སྐྱོན་ཆེད་བརྗོད་ཅན་དེ་ཉིད་བོད་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་དབང་སྐྱོན་ལྷ་རྒྱུའི་གོ་
སྐབས་གནང་བར་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།།

སྐྱེ་ཅལ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞིའི་གངས་དང་ལྟན་པའི་ཤོག་དོས་གྱི་བོངས་ཚད་དུ་
གཏམས་པའི་མད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཐར་འདི་ནི་འབྲི་ཅལ་གྱི་དོས་ནས་རྩམ་རིག་
གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། བང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་དུ་
གཏོགས། འབྲི་ཐབས་གྱི་དོས་ནས་ཉམས་ཞིབ་གྱི་ཆ་ལག་ཚང་ཞིང་། དེས་ན་
ལུང་རིགས་དང་། མན་དག །བཅར་འདྲི། དུས་ཚོགས། ཆེད་བརྗོད་སོགས་གང་
གིས་ཀྱང་མ་ཐོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་དེབ་ཐེང་རྒྱུང་དུ་འདྲི་ནི་སུ་ཞིག་གིས་བསྐྱབས་
ཀྱང་རྣ་བར་སྐྱོན་ཞིང་འདྲེབས་ལ། ཡིད་ལ་དེས་ཤེས་སྟེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་ཞིབ་

vi འགྲོང་རུང་ཚོས་ཇི་གོང་མ་ན་རིམ་མདོར་ཅས་སྐྱེང་བ།

ཀྱི་དཔེ་དེབ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཏུ་སྤྲང་། འདི་ཡི་འགོ་གྲོན་ལ་མཚོན་ན་ཡང་བོད་ཀྱི་
དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་དགོངས་པ་ཆེ་བཞེས་བསྐྱིས་ཉེ་ཚུལ་པ་པོ་རང་ཉིད་ནས་ཐབས་
ཤེས་ཀྱིས་ནར་གཏོང་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བ་བྱུང་། གོང་གི་རྒྱ་མཚན་འདི་སོགས་ལ་
བརྟེན་ནས་འདི་གའི་རྣམ་ཐར་དེབ་སྐྱེང་བཅུ་དགུ་པར་དཔེ་དེབ་འདི་བསྐྱབ་སྟབས་
དགའ་ཚོར་དཔག་མེད་བྱུང་། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་རིག་གཞུང་ཉམས་ཞིབ་སྡེ་
ཚོན་གྱི་འགན་འཛིན་ན་ག་སངས་རྒྱས་བསྟན་དར་གྱིས་དཔར་སྐྱབ་གསལ་བཤད་
དུ་རབ་གནས་མེ་བུའི་རྒྱད་ལུགས་ནག་པ་རྩ་བ་སྟེ་བོད་རྩིས་པའི་ཚོས་ཉེར་ལྷ་
ཉིན་སྟེལ།

ཚུམ་བུ་པོའི་སྐོར།

༡༣། །རབ་རྒྱལ་ས་ལུག་ལོང་ཁམས་ནགས་ཤོད་འཕྲི་བྱ་རྫོང་གི་ཤག་ཚུ་ཤང་
དུ་མ་འབྲུག་རྒྱལ་དང་མ་བསོད་ནམས་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བུ་སྐྱེས། ལོ་ལྔ་དྲུག་ཙམ་ནས་
ཨ་མས་འཕྲི་སྐོག་བསྐྱབས། བརྗེ་བཀའ་ཐང་དང་། བའིས་བཅེགས་མདོ། བཀའ་
ཐང་རྩེ་ལྗ། གཟུངས་བསྐྱབས། བརྗེ་སྐོང་བ་བཅས་ནི་ངའི་མི་ཚེའི་སློབ་དེབ་ཚོགས་
ནམས་ཡིན། ལོ་བརྗེད་ཙམ་ནས་ཤག་ཚུ་སྐོབ་ཚུང་དུ་ལོ་བཞི་ཙམ་བསྐྱད།

ལོ་བཅུ་གསུམ་སྟེང་འཕྲོང་དུར་ཚོས་རྗེའི་གདན་ས་ཤག་ཡ་ཐང་དགོན་དུ་སྐྱ་
བ་བྱས་ཏེ་དགོན་པའི་ཚོས་སྐྱོད་དང་ཚོ་ག་གར་འཆམ་སོགས་ལ་སྦྱངས། རང་ལོ་
བཅུ་དགུ་ནས་ཅ་བའི་སྐྱ་མ་གྲུབ་དབང་ཚོས་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ལབ་སྲས་གཙུག་ཏུ་
བསྟེན་ནས་མི་ལོ་བཞི་ཙམ་རིང་ཀ་མཚོག་སྐྱབ་ཁང་དུ་མཚམས་ལ་བསྐྱད། ལྷི་ལོ་
༡༠༠༡ ལོར་རྒྱ་གར་དུ་སྐྱེས། རྫོང་སར་བཤའ་བྱ་དང་སྐྱ་འགྱུར་མཐོ་སྐོབ་ཆེན་མོ་
ནམ་གྲོལ་གྱིང་། ས་རྒྱ་མཐོ་སྐོབ་སོགས་སུ་མི་ལོ་ཉིལ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་གྱི་རིང་
ལ་གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་མདོ་སྐོར། རྒྱུད་རྒྱལ་གསང་བ་
སྟོང་པོ་སོགས་སྐྱབས་སྐོར་ཐོས་བསམ་ཚུལ་བཞིན་བྱས།

གཞན་བརྟེན་སྐོར་དང་སྟོན་པ། །ལོ་རྒྱུས་སོགས་དགེ་ཆེན་ཚང་ལྷན་མང་པོའི་
རྒྱུད་ནས་སྦྱངས་བ་བྱས། དབུ་ཕར་རབ་འབྲུམས་སོགས་ཚང་འཛིན་གྱི་ལག་ཁྲེང་
དང་གཟེངས་བསྟོད་ལག་ཁྲེང་སོགས་མང་ཙམ་ཐོབ། དགེ་ཆེན་དང་ཚོམ་སྐྱིག་གི་
ལས་ཀ་འདྲ་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་འཚོ།

viii འཕྲོང་ལུང་ཚུལ་རྗེ་གོང་མ་ན་རིམ་མདོར་ཅམ་སྐྱེང་བ།

དཔེ་སློབ་དང་ཚུལ་འབྲི་ནི་ཉ་ཅང་དགའ་ཕྱོགས་ཤིག་ཡིན། ཤེས་བྱ་ཕྱན་ཅམ་
ཡོད་པ་འདི་དགོ་གན་དང་པ་མ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་བྲིན་ཡིན་པས། རང་ཉིད་མ་ཤི་
བར་རང་རིགས་ལ་ཞབས་ཞུ་ཉོག་ཅམ་འགྲུབ་ན་བསམ་པ་དཀར་པོ་མི་དམན་ཅམ་
ཞིག་ཉག་ཏུ་འཆང་ཡོད། འབྲེལ་ཡོད་ནས་དེ་བ་ཀྱི་ཆལས་སུ་ཚུལ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་
དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་གྲིས་ཉེ་འདིར་བཀོད་པའོ།

འགྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་གོང་མ་ན་རིམ་མདོར་ཅམ་སྐྱེང་ཞིང་བཅུ་
བྱུག་པ་དོས་འདྲིན་བགྲིས་ཚུལ་འཁོད་པ་
ཚོས་གཉིས་ལྷ་བའི་འོད་ཟེར།¹

༡། །དཔལ་ལྡན་སྐྱ་མའི་ཞབས་ལ་སློ་གསུམ་གྲུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་
རྒྱབས་སུ་མཆིའོ། །རྒྱད་སྟེན་ཅིང་གྲོལ་བར་མཛད་དུ་གསོལ།

སྟེན་གྲོལ་གདམས་པའི་མཛོད་འཆང་གངས་དཀར་པ།
སྐྱེ་བ་རིམ་པར་བྱོན་པའི་ངོ་མཚར་གྲིས།
ཞིང་འདྲིར་སྐྱེ་དགུའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐར་སྤྲད།
བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བས་མིག་ནས་མཆི་མ་དགུ།

དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་དགོངས་པའི་མཐིལ།
བྱང་ཚུབ་སེམས་གྲིས་ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་གཏམས་པའི།
སྟོགས་མའི་འགྲོ་འདུལ་དཔའ་བོ་སེམས་དཔའ་སྟེ།
མི་གཟུགས་སྟག་རིས་ཅན་དེས་གཏན་ཏུ་སྐྱོངས།

1 ཚོས་རྗེ་བསྟན་འདྲིན་འགྲོ་འདུལ་གྱི་མགྲར་མ་ལས་བྱང་བ་ལྟར་མཚན་དུ་བཏགས་
པ་ཡིན།

2 འཕྲོང་དུར་ཚོས་རྗེ་གོང་མ་ན་རིམ་མདོར་ཅམ་སྐྱེང་བ།

སྤྲུགས་བསྐྱེད་སྤྲུག་གིས་དམ་པོར་འཕྲུད་པ་ལས།།
འོད་གསལ་འགྲོ་འོང་བལ་བའི་རྒྱ་གཞིན་ཞིག།
སྦྲར་ཡང་གངས་རིའི་དཔལ་དུ་འཆར་བའི་ཚུལ།།
འགག་མེད་གསུང་གི་ན་དུས་མངོས་པར་བྲན།།

གཤེགས་བཞུད་སློབ་པ་དོན་ལ་མ་ངེས་ཀྱང་།།
གྲིས་པའི་འགྲོ་སྤྲུག་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མའི་གར།།
འགྲོ་སློབ་མདོན་མཐོངས་ལེགས་འདྲེན་མཁས་པའི།།
འཕྲོང་དུར་རྒྱལ་བའི་གཏམ་གྲིས་དགའ་བ་སྐྱེད།།

ཅེས་ཡང་དག་པའི་སློབ་བསྐྱེད་པའི་གཏམ་གྲིས་མགྱིན་སློབ་མངོས་པར་བགྲིས་ཏེ།
དེ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱིར་ན་བོད་དུ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་
དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ཚོས་རྒྱལ་སློང་བཅོན་ (617-649/650) ཀྱི་སྐབས་
སུ་རྒྱ་གར་ནས་ནང་འདྲེན་བགྲིས་པ་དང་རིམ་བཞིན་ཁྲི་སློང་ལྗེ་ཕུ་བཅོན་ (742-
797) ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྐྱེ་རིང་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་བླུ་བ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་
བརྒྱ་འབྲུང་གནས་དང་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་སོགས་གདན་ཤངས་པ་དང་། བེ་རོ་དང་
རྒྱ་ཚོག་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱ་དུ་མས་ངལ་བ་ཁྱད་བསད་གྲིས་དམ་ཚོས་བསྐྱེད་
ལུས་གཏན་ལ་བབས་ཤིང་ཅ་བ་ཚུགས་པ་དང་ཅེ་མོ་རྒྱས་པའི་ཚོད་དུ་སྐྱེ་བས་ཡོད་
པ་དེ་ལྟར་ལགས།

མི་ལོ་བརྒྱ་སྤྲུག་དུ་མའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་སྤྲོན་རྒྱ་
གར་དུ་མེད་པའི་བོད་དུ་སྐྱེས་སྐྱུའི་ལམ་སློབ་དར་ཞིང་དད་ལྡན་མི་མང་གི་སེམས་

དོགས་སུ་གོ་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་བཟུང་ཡོད་མོད། དེར་སྐབས་གོ་བ་དང་འབྲེལ་
བརྗེད་ལྡོག་སྲོགས་སུ་བགྱིད་མཁུན་ཡོད་ཀྱང་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་སྐར་དུ་ནང་པའི་
ཆབ་མཆོན་གཅིག་ལུང་གྲུང་བ་ཡ་སྤྱི་ནོར་ཡ་གོང་ས་ཡ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་བཅུ་བཞི་པས་ (1935 ལྷ་འཇམས་) འདིའི་ཐད་ལ་བསྐྱོམས་ཆོག་འདི་འདྲ་ཞིག་
གསུངས་ཡོད་པ་སྟེ།

དངོས་གནས་བཤད་ན། སྤྱི་ལ་སྤྱི་དོས་འཛིན་གྱི་སྐར་སྐར་ས་
དེ་ཉོན་ལྷེ་བཟུས་པ་ལྟར་མིན་པར་རིགས་པའི་ལུགས་དང་
དོན་མཐུན་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་སྤྱི་བ་ལྷ་
ཕྱི་བཟུན་པ་དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
ཞེས་དང་། ཡང་སྤྱི་ལ་སྤྱི་དོས་འཛིན་གྱི་དུས་ལོར་འཇུག་ཡང་
དེས་པར་ཡོང་གི་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ལ་སྤྱི་མང་ཆེ་བའི་
མཚན་པ་རྣམ་ཐར་ལ་བཟུས་ན་ལུགས་སོལ་དེར་པན་ཐོགས་
ཡོད་པ་བཟུན་ཐུབ། ཅེས་དང་། ཡང་སྐབས་རེ་སྐབས་ཁ་ཁ་འགས་
ཀྱི་ཡང་སྤྱི་དོས་འཛིན་གྱི་དོགས་ཞེས་དོས་ལ་ལྷ་སྤྱི་ལ་གྱི་
པ་རེད། དེ་འདྲའི་དོས་འཛིན་གྱི་སྐབས་མིང་ཐོང་བཞོད་པའི་
དོས་སྤྱི་ལ་ཞིག་ནོར་བ་ཡིན་མིན་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་གྱི་
པའི་ལས་འགན་དེ་དོས་རང་གི་ཐོག་ལ་བབ་ཡོད།²

ཅེས་གསུངས་སོ།།

2 ཕྱི་ལུལ་དུ་རང་དབང་། རྒྱལ་བའི་མཚན་རྣམས། དབྱིན་བཟུར། ལྷ་ལྷ་མོད་ཀྱི་ཁང་པ་ནས་དཔར་
སྐྱོད་ཀྱིས། 1994 དབྱིན་ཨང་། 300

གང་ནས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྱད་སྲུང་འཚོལ་ག།

༄། །དེ་ལ་འདྲིར་གང་ཞིག་སྐོང་བར་བྱ་བ་ནི། རང་ཅག་རྣམས་ལ་བཀའ་རྒྱུ་
སྐོང་བ་ལ་བ་རྒྱུས་བ་འཕྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེའི་སྐུ་འཕྲོང་བཅོ་ལྷ་བ་བྱུང་དབང་བསྟན་
འདྲིན་འཕྲོ་འདུལ་ཞབས་ཀྱི་ཡང་རྒྱུལ་ཅད་གཅོད་སོགས་འདས་རྗེས་ཀྱི་བཟློ་
ལེགས་བྱུང་བའི་སྐོར་སོགས་འཛོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཚོག་མར་འཕྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་རིམ་ཚོན་ཀྱི་དོ་སྐོར་རྣམས་རིམ་ཅམ་ཞིག་ཤེས་
བར་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་ཡིན་པར་བརྟེན་འདི་ནས་སྤྱིར་བསྟན་ཤིག་ནི་འདི་རྟུ་རྟུ། དེ་
ཡང་རྒྱལ་བ་འཕྲོང་རྒྱུ་བ་འདྲིའི་སྐྱེས་རབས་ནི་བསྐྱལ་བ་ལོར་མ་ཞིག་ལ་སངས་
རྒྱུས་མར་མེ་མཛད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐུ་ཏུས་སུ་ཉ་བའི་བྱ་རྒྱུང་སྐར་ལེབ་འདྲིན་³ཞེས་
བའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཉེ་འཕྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པར་གྲགས།

དེ་ལ་ནགས་ཤོད་ཀྱི་སྟག་སུ་གར་གྱི་དབང་རྒྱུག་ (1765-1792) ཅེས་མཁས་
ཤིང་བྱུང་བའི་སྐྱེས་མཚོག་ཆེན་པོ་དེས་འདི་འདྲ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་དེ།

མ་འོངས་ཀྱི་མའི་དུས་སུ་བྱུང་ཚོགས་ཤིག་ཟུལ་དུ་སྐྱོན་མར་
མེ་མཛད་ཀྱི་སྐུན་སྐུ་ནས་ཉ་བའི་བྱ་རྒྱུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུལ་བ་
འཕྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་ཕྱག་ན་རྗོ་རྗེའི་སྐྱུལ་བ་དེའི་སོགས་དང་།⁴

3 ལྗེ་དགེ་བཀའ་འཕྲུལ། འདུལ་ག། །ཁ་། །ཤོག་གངས། 404 ལས་རྒྱལ་ལོ་ནོར་བཟངས་ཀྱི་
སྐྱེས་རབས་གསུང་བའི་སྐྱབས་རྒྱས་པར་གསལ།

4 མདའ་རྒྱུང་འཕྲོང་ལོ་ཚོག་འཕེབ་ཀྱི་གསོལ་ཞ། མཛད་པ་ལོ་སྟག་སུ་གར་གྱི་དབང་རྒྱུག་ ལག་
ཟླ་སོག་དོས་དང་ལོར་གསལ།

རྗེ་བཙུན་པ་མཚོག་གིས་དེའི་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡང་དྲན་པའི་གསུང་མང་པོ་ཡོད་
པ་ལས་འགའ་ཞིག་གསལ་ལ་བྱི་རྒྱ་ཡིན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་
པོའི་སྐྱེ་བུས་བྲམ་ཟེ་ཏུ་ལུ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་ནས་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་
པར་ནམ་ཐར་དུ་གསལ་ཡོད། གངས་རིའི་ཁྲོད་འདྲིར་རྒྱལ་བ་སྟན་ཉི་མ་ལྟར་བྱུང་
བརྟམ་མཛད་པོ་མཁའ་སློབ་ཚོས་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བུས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ཞེས་
པའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཤིང་མཁའ་སྐབ་ཆེན་པོར་གྱུར། གུ་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཞེ་ཁྲོ་
ལུར་གསུམ་གྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་ཞུས་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་པའི་གྲུབ་ཏུ་གསུམ་
དབག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང། དེ་ནས་དུས་ད་ལྟ་བར་རྒྱན་མ་ཆད་པའི་འགོད་ལུགས་ཞེ་ཁྲོ་
ལུར་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་སྤྱི་འགྲུང་བཀའ་མར་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

ལོ་རྒྱུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་འཕྲོད་ཏུ་ཚོས་རྗེ་ཞེས་གྲགས་
པ་དེ་ཉིད་ལྷོན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༡༧༥ ལོར་དེར་གི་སྐྱེ་བོ་རྫོང་ཁོངས། དུལ་
གྲུ་བ་ཞེས་པའི་འགོག་སྤེར་ཡལ་བྱུང་པོ་རྫོན་གུ་ཅེས་པའི་སྐྱས་སྤྱི་ལོ་མཚར་བའི་
ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་སྐྱེ་བལྟམས། དམ་པ་འདྲིའི་ཡབ་ནི་གསང་སྤྱགས་སྤྱིང་མའི་

5 བདེན་པའི་བཞིན་རས། འགོད་ཏུར་བསྟན་འཛིན་ལམ་བཟང་གིས་བཟམས། ༢༠༠༩ ལོར་
དཔར་བསྐྱབ་ཞུས། ཤོག་གངས། ༩༩ དམ་པ་འདྲི་ཉིད་སྐྱེ་བོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་མགོ་
སྟོད་ཅམ་དུ་སྐྱེ་བཞུངས། ཞེན་རབ་བྱུང་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བསྐྱུར་ལེགས་པར་མཁྱེན་པས་རྒྱལ་པོའི་
བཀའ་དང་བསྟན་བཙུན་སོགས་པོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱུར་བར་མཛད་དེ། སྟན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་
བ་ཞིག་ཡིན། བསྐྱུར་ཚོས་ནི། བཀའ་འགྲུང་ལས། འཕགས་པ་བཙུན་ལྟར་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
རྒྱས་པའི་མདོ་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཕྱིན་བ། བམ་པོ་ཉི་ལུ་ཅེ་ལྷ་པ་དང་། འཕགས་
པ་རིན་ཆེན་པ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། བམ་པོ་གཅིག་ལ། འཕགས་པ་སེ་རྗེའི་སྐྱེ་བསྐྱུགས་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། བམ་པོ་གཅིག་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །ལོ་རྒྱུ་བའི་ནམ་ཐར་ལས་དེར་
དངས་ཤིང་འདྲིར་དེ་ནས་བལྟས་པའོ།

6 འགོང་དུར་ཚོས་ཇི་གོང་མ་ན་རིམ་མདོར་ཅམ་སྐྱེང་བ།

ཞི་ཁོ་ལྷུང་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་ལོ་རྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོའི་ཚོས་བརྒྱད་འཛིན་
མཁལ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྐྱེ་ཆུང་དུའི་སྐབས་ནས་ཡབ་ལས་ཚོས་སྐོར་རྣམས་ལྷུས་ཏེ་
གསལ་བསམ་དང་སྐོམ་སྐྱབ་གྱིས་སྐོ་འདོགས་མ་ལུས་བཅད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བ་
ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁལ་བའི་ (1110-1193) སྤྱན་པ་གསལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་
པའི་བྱུགས་སྒོགས། དེར་བརྟེན་དུས་གསུམ་མཁལ་བ་རྩོ་སྐྱང་ལ་བཞུགས་དུས་
མངས་ཏེ་མར་མི་དྲུགས་གསུམ་ནས་བརྒྱད་པའི་བཀའ་བྲུག་གི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་
གསལ་ཅིང་བསྐྱབས་པས་ཉམས་ཉོགས་གྱི་ཅལ་ཆེན་རྒྱས།

ཇི་དུས་གསུམ་མཁལ་བར་སྤངས་ཉོགས་ཡོན་ཏན་རང་དང་རྣམ་དབྱེར་
མ་མཆིས་པའི་སྐོབ་ཆེན་བཅུ་གསུམ་⁶ གྱི་གྲལ་དང་བརྒྱད་འཛིན་བྱ་བཞིའི་ཡ་
གྲལ་དུ་བཟངས། དུས་གསུམ་མཁལ་བ་གཤེགས་ཇིས་འོག་མིན་མཚུངས་ལུའི་
ཁྲི་རབས་བཞི་བ་མངོད་པ་⁷ དང་། ཀམ་པ་ལྷིའི་ (1204-1283) ཡོངས་འཛིན་

6 བོད་སྐྱོངས་ནང་བརྟན་དུས་དེའ། ལྷི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོའི་དུས་དེའ་གཉིས་ལ། ཤོག་གངས། ༡༢
དུས་གསུམ་མཁལ་བའི་རྣམ་ཐར་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་གིས་བཅམས། མཉམ་མེད་ཤུག་ཡེ་
ཤེས། རྒྱལ་བ་གངས་ལ། འགོ་མགོན་རས་ཆེན། བྱབ་ཆེན་སྐོམ་བྲག་ལ། འགོ་མགོན་ཚོས་
བརྩོན། ལྷི་ཆུང་སངས་རྒྱས། འཕེན་ཆོ་སྟག་དེའ། བས་མཁལ་འོད། ཆུལ་ཁིམས་འོད། ཡོད་
ཏན་འོད། ལྟར་སྐོམ་ལ། དགེ་བཤེས་ཤུག་མེད་དགེ་རྩོ་ལ། བཅས་སྤངས་ཉོགས་ཡོན་ཏན་
རང་དང་རྣམ་དབྱེར་མ་མཆིས་པ་རང་དང་འདྲ་བའི་བྱ་ཆེན་བཅུ་གསུམ། ཞེས་གསལ།

7 དེབ་ཐེང་དམར་པོ། ཚལ་བ་ཀུན་དགའ་རྩོ་ཇིས་བཅམས། དུང་དཀར་ཁྲོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་
གྱིས་མཚན་འགྲེལ་བཏོད། མི་རིགས་དཔེ་བསྐྱུན་ཁང་། ༡༩༧༡ ལེ་ཅིང་། ཤོག་གངས། ༡༢
ལས། མཚུངས་ལུའི་གདན་ས་ནི། རྒྱལ་བ་གངས་ལ། རང་བྱུང་སངས་རྒྱས། ལྷ་མ་རྒྱ་མཚོ་བ།
གདན་ས་རིན་གསུམ་རྣམས་གྱིས་རིམ་པར་བསྐྱེངས་ཏེ། ཞེས་གསལ།

བཀྲིས་པ་⁸ སོགས་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་གནང་བས། ཚོས་ཇེ་སྐར་པ་དང་། འཕྲོང་དྲུང་
ཚོས་ཇེ། རྒྱལ་བ་གངས་དཀར་པ། རྒྱལ་བ་འཕྲོང་དྲུང་པ། འཕྲོང་དྲུང་པ་ཆེན་པོ་
སོགས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བསྟོན། སྐྱེ་རབས་ཕྱི་མ་འཕྲོང་བུ་གུ་ལྷོ་⁹ དང་
པཱེ་ཉ་དགོ་བའི་དབང་པོ་¹⁰ སོགས་སྟོན་གྲགས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཤིང་སྟག་བྱུང་།
སོག་དཔོན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་¹¹ དང་ཇེ་བཙུན་དཀོན་མཚོ་གཞི་སྐྱབས་¹² ལྟ་བུ་

8 མེས་པོའི་བྱུང་བ། འགོམ་བསྟན་འཛིན་ཚོས་དབྱིངས་ཀྱིས་བཅུམས། མི་རིགས་དཔེ་སྟོན་
ཁང་། ༢༠༠༢ ལེ་ཅིང་། སོག་གྲངས། ༡༡༩ འཕྲོང་དྲུང་ཚོས་ཇེ་སྐྱེ་འབྲེང་དང་པོ་གྲུ་བ་ཚོས་ཇེ་
མཚོ་གཞི་གཞི་གྲུབ་གཉིས་ལྟ་བུ་བྱུང་ནས་མཚུར་བུའི་གདན་རབས་བཞི་པ་དང་ཀམ་པའི་འི་
ཡོངས་འཛིན་གནང་། བཀའ་སོག་ལ་འགོ་དོན་ཆེ། གཞན་ཡང་བཀའ་སོག་འབྲི་བུའི་ལོ་རྒྱུས་
སོགས་ལའང་གསལ།

9 བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྲེང་རྣམ་ཐར་རྒྱ་བ་ཆུ་ཤེལ་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །(རྩོམ་པ་མོ་མི་
ཏུ་བཀ་ཆེན་དང་འཕེ་ལོ་ཆེ་དབང་ཀུན་ལྷན།) བར་ཆ། ལྷ་ཏ་བརྗོད་བྱེད་པེ་མཚོ་དཀར་པོ། དབྱིན་ཨང་། ༢༤
ནས་གོང་མ་ལུས་ལེས་ཀྱིས་ ལྷ་ལྷོའི་ཆོ་ལོ་སྐུལ་བའི་སྐོར་གསལ།

10 གཏམ་ཚོགས། ༢༠༡༩ ལོ་ ༩༩ ཨང་། ༡ བོད་ཀྱི་དཔེ་མཚོ་དཀར་པོ། སོག་གྲངས་ ༡༩
འཕྲོང་དྲུང་ཚོས་ཇེ་སྐྱེ་འབྲེང་དགུ་བའི་མཚན་རྣམ་སྟོང་བསྐྱེས་ཞེས་པར་གསལ། ལྷ་པའི་
རང་རྣམ་དང་བཀའ་སོག་འབྲི་བུའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་སུ་འཕྲོང་བའི་ལུང་ཆོག་སྟོན་གསལ་བསྐྱེས་
བཀྲིས། འབྲི་བ་པོ་ཁོ་ལོ་སྟེ་འཕྲོང་དྲུང་པོ་ཉལོ།

11 བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྲེང་རྣམ་ཐར་རྒྱ་བ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ཕྲེང་བ། ཚོས་པ་པོ་མི་ཏུ་བཀ་ཆེན་དང་
འཕེ་ལོ་ཆེ་དབང་ཀུན་ལྷན། ལྷ་ཏ་བརྗོད་བྱེད་པེ་མཚོ་དཀར་པོ། སོག་གྲངས་ ༡༤ དེ་རྣམས་
ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་འབྲེང་གི་གྲུ་བ་བཞུགས་པ་ནི་སོག་དཔོན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟེ།
སོག་ཐམ་ཁར་འཕྲོང་བུ་གུ་ལྷོ་ཆེན་པོའི་གདུང་རིགས་སུ་འཁྲུངས། དཔལ་ལྷན་གསང་བུར་རྟེ་
སྟོང་ཐམས་ཅད་བྱང་བར་མཚན་དེ་ཚོག་མར་བཀའ་བཞིའི་གསྐོར་མཚན་པས་བཀའ་བཞི་བར་
གྲགས། ཞེས་སོགས་ཞེས་པར་གོང་གསལ་སོག་གྲངས་ནས་གསལ།

12 འབྲི་གུང་འཕོ་བ་འཇག་ཚུགས་མ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དབང་
ཁང་། ༡༩༩༩ བོར་དབང་བསྐྱུན་ལུས། སོག་གྲངས། ༤ (གདན་རབས་གསོལ་འདེབས་

8 འཕྲོང་རྒྱུ་ཚོས་ཇི་ལོང་མ་ན་རིམ་མདོར་ཅམ་གྲོང་བ།

དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སྤྲེལ་མཚོག་མང་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་འཕྲོང་དང་འགྲི་གྲུང་
གདན་རབས་ནང་ནའང་བཞུགས་པ་དུ་མ་བྱུང་། རྒྱལ་བ་གངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་
བསྟན་སྤྱི་དང་སྐྱུ་བ་བརྒྱུད་ཀམ་ཚང་གི་བསྟན་ལ་བཀའ་འདུག་ཆེ་དང་བཟལ་བ་བཞག་
ཡོད་པས། ཉང་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་ (1136-1204) ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་འདི་པའི་
སྲོལ་འཛིན་གྲུང་དུ་བཟངས་འདུག¹³ ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་འཁོད་
པ་པལ་ཆེར་མེད་འདྲ་ཡང་འཕྲོང་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཕྲོང་རྒྱུ་བ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་
བསྟན་པ་འདིའི་སྲོལ་གཏོད་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཚོར་བཟལ་ཞིག་ཡིན་ལ། བཀའ་
བརྒྱུད་གཞན་དང་བཀའ་སྲོལ་ཅུང་མི་འདྲ་བའི་རྙིང་ལུགས་དང་བཀའ་བརྒྱུད་བྱང་དུ་
སྤྲེལ་བའི་བརྒྱུད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དུས་ད་ལྟའང་ཡོད་པ་འདི་ལྟར་ལགས་སོ།།

ཇི་གངས་དཀར་པས་གཙང་དུ་འཕྲོང་བུ་དགོན་རྙིང་དང་དགོན་གསར་
སོགས་མང་པོ་བཏབ་ཡོད་པ་དང་ཁམས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྩ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ
༡༣༣༣ ལོར་སོག་ཅན་དན་དགོན་ཕྱག་བཏབ་པར་ཁོང་ཅག་བཞེད་ཅིང་།¹⁴ སྤྱི་ལོ་

ལས།) སྤངས་རྙོགས་ཡོན་ཏན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་ཀྱན་དང་། །དབྱེར་མེད་ཉིད་ཀྱང་སྤངས་པའི་
དང་རྩལ་གྱིས། །འཕྲོ་འདུལ་དཔའ་པོ་ཇི་བཅུན་ཚོས་སྐྱབས་ཇིར། །ཞེས་པ་འདིའི་རྣམ་ཐར་
འགྲི་གྲུང་ཚོས་འབྲུང་སོགས་ལས་ཞེས་པར་གསལ། འཕྲོང་རྒྱུ་ཚོས་ཇི་བཅུན་གཉིས་པ་བསྟན་
འཛིན་རྣམ་སྲོལ་གྱི་སྐབས་སྤངས་གཙོ་སོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

13 ཚོས་འབྲུང་མེ་ཏོག་སྤྱི་དང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད། ཉང་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་བཅུམས། བོད་ཀྱི་
དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༢༠༡༠ རྟོག་གྲངས་ ༢༡༡ ལས། ཇི་དུས་གསུམ་མཁའའི་བ་སྤྱི་གྲུབ་ཐོབ་
དབུ་སེ་ལས། སོང་བཟག་ཁམས། གངས་དཀར་འཕྲོང་རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་ལ་མཚུར་སྐོར་ཟེར།

14 སོག་རྫོང་གི་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་དབྱུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་བདམས་བསྐྱབས། བོད་རྫོངས་མི་
དམངས་དཔེ་བསྐྱབ་ཁང་། ལེའུ་གཉིས་ལ། སོག་རྫོང་གི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས། ཅན་དན་
དགོན། ཅན་དན་དགོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མེས་པོ་ཁམས་པ་དབུ་སེ་ལམ་ཀམ་པ་
དུས་གསུམ་མཁའའི་པའི་སྤོབ་མ་རྫོ་སོ་གངས་དཀར་གྱིས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྩ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་
༡༣༣༣ ལོར་ཕྱག་བཏབ།

1924 ལོར་ཤག་མ་ཐང་འབྲོང་དུར་དགོན་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་སྐྱ་ཚེ་སྐད་དུ་གདན་ས་འདི་གཉིས་ལ་བཞུགས་པར་གྲགས་སོ། །རྗེ་བཙུན་བསམ་སྲིད་པ་དང་ཀུན་བཟང་རང་གོལ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་དབལ་མགོན་སློབ་ཚོགས་དུ་མ་བསྐྱབ་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ 1942 ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

དེ་ནས་སྐྱ་འབྲོང་གཉིས་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་པོ། གསུམ་པ་ཁྲུང་སྟོན་འོད་སོ། བཞི་པ་ལྷུན་འགྲུབ་རྒྱལ་མཚན། ལྷ་པ་འབྲོང་ཕུ་བྱ་སྤྱི་འམ་བརྒྱའི་རྒྱལ་མཚན། ལྷག་པ་ཀམ་དོན་གྲུབ། བཏུན་པ་ཀམ་དགོན་དབང་། བརྒྱད་པ་གངས་པ་མཚོག་རྒྱལ། དགྲུ་པ་བརྗེ་ཏེ་དགོན་བའི་དབང་པོ། བཙུན་པ་བསྟན་འཛིན་བཟང་པོ། བཙུན་གཅིག་པ་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ། བཙུན་གཉིས་པ་བསྟན་འཛིན་རྣམ་གྲོལ། བཙུན་གསུམ་པ་ཀམ་རྩ་ད། བཙུན་བཞི་པ་དགོན་མཚོག་བསྟན་འཛིན་བཟང་པོ། བཙུན་ལྷ་པ་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འགྲོ་འདུལ་བཅས་ཀྱི་མེན་པ་དེ་དག་སྐྱུ་པ་བརྒྱད་གོང་མ་རིམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཐང་བདག་གིར་བྱེད་པ་ཤིང་ལྷག་ཡིན་པ་སྟོན་གྱི་ཡིག་རྙིང་ཁྲུང་ས་མ་རྣམས་སྤྲ་གསལ་ཞིང་། མི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་བརྒྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འོད་པའི་འབྲོང་དུར་ཚོས་རྗེའི་རྒྱལ་བརྒྱད་ཉེ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གི་ཚོགས་མཉེ་གལ་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་ཡུལ་རིང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་ཚེན་པོས་ (1617-1682) རྗེ་དགྲུ་པ་མཚོག་ལ་ལྷན་མིན་བདག་རྒྱུན་དང་གཟེངས་བསྟོད་ཚད་མེད་པ་གནང་ཞིང་དེ་སྤྱིན་འབྲོང་དུར་ཚོས་རྗེ་ལྷུངས་མགོན་རྒྱལ་དབང་རིམ་གྱི་དང་དང་དམ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཐབ་མོ་འོད་པའི་སློབ་འབངས་ཁ་ཞེ་དོན་མཐུན་ཞིག་དུ་གྱུར་པ་སོགས་ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་ལམ་དུ་གྱུར། རྗེ་པོ་དུའི་རྩ་ལམ་གོར་མོ་ན། །རྗེ་འབབ་ཚོག་པ་འབྲོང་དུར་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཆེ་རྒྱགས་མཚོན་པའི་གཞས་མ་གཏམ་དམངས་ཁྲིད་ཀྱིས་པ་ཚུན་གྱི་ཁ་ལ་རྒྱང་ལྟར་གྲགས།

10 འཕྲོད་ལྷན་ཚོས་རྗེ་ཤོད་མ་ན་རིམ་མདོར་ཅམ་སྐྱེད་བཤུགས།

མཁས་དབང་གུ་རུ་བཟ་ཤིས་ཀྱི་སྡེ་འགྲུང་རྩིང་མའི་ཚོས་འགྲུང་ནང་དུ་སྐྱབ་
བརྒྱད་བསྟན་སྲིད་མངའ་བའང་དགུང་ལ་རེག་སྐབས་འཕྲོད་བུ་གུ་སྤྱི་ཞེས་ལྷན་
ལག་རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་གསལ་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་¹⁵ ལགས་
ཀྱང་། དུས་ཤིས་པོད་དུ་གྲུབ་མཐའ་ཁ་འབྲེད་ཀྱི་ཕྱོགས་འཐེན་སྡེ་ཚོགས་དབང་ལ་
གང་གི་གདན་ས་ལ་ལ་མི་དམིགས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱུས་ཤིང་འགའ་ཞིག་གཞན་
ཤིས་ཉམ་བཟུང་དང་བཅོན་བསྐྱུར་བཀྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱུར་མོ་དེ་འདྲ་བུངས་ཡོད་
ཚོད་འདུག ལྷག་པར་རྗེ་དགུ་བ་འདས་པའི་རྗེས་ཅམ་ནས་རྒྱལ་བ་གཞན་པ་ཡལ་
སྐྱས་སོགས་དང་དེ་ཅམ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཁེར་རྒྱུད་དུ་བསྐྱུང་ཅིང་འཕྲོད་ལྷན་
བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པར་སྤྱི་ནང་གི་འགའ་བ་མང་པོའི་ཁྲིད་ཉིན་རེ་བཞིན་ཉམས་
པར་ཕྱོགས་ཤིང་ཉ་ལམ་མིང་ཅམ་དུ་གྱུར་ལ་ཉེ་བ་ན། རང་རེའི་བསྟན་ལ་བཀའ་
འིན་ཚུ་དང་བལ་བ་ཞིག་གི་འཕྲོད་ལྷན་ལྷན་དགའ་བཟ་ཤིས་¹⁶ དང་ཤིས་སུ་འཕྲོད་

15 རྩིང་མའི་ཚོས་འགྲུང་སྤྱོད་སྐབས་བམ་དང་པོ་བཞུགས། པོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།
༡༩༤༤ ལྷག་སྐང་མཁན་པོ་གུ་རུ་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད། ཤོག་གངས། ༢༢༣ ལས་རིམ་
པར་གསལ།

16 ལྷན་དགའ་བཟ་ཤིས་ནི། འཕྲོད་ལྷན་ཚོས་རྗེ་བཙུ་གཉིས་པའི་སྐྱས་ཡིན་ཚུལ་ཞིག་དང་། ཡང་
རྗེ་འདི་པའི་གཙུང་རྟ་མགྲོན་རྒྱ་མཚོ་ལུ་པའི་སྐྱས་ཡིན་ཞེས་པའི་པོད་སྐོལ་ཡོད་པ་ལས་ད་
བར་འབྲུངས་འདས་དང་རྣམ་ཐར་མ་མཇལ་བས་ཁ་ཚོན་གཅོད་དགའ་ཞིང་། ཁོང་གི་སྐོར་
ཞེས་པར་ལུ་ཐབས་ཀྱང་མ་མཆིས། འོན་ཀྱང་ལོ་འཕྲོད་ལྷན་དགོན་སྐབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་སྤྱིང་
ལྷག་བཏབ་སྤེ། (༡༩༩༡ རོར་བཏབ།) འཕྲོད་ལྷགས་སུན་མིན་ཉམས་བཞེས་ཀྱིས་བསྟན་པ་
སྤྱི་བྱེད་བཀའ་འིན་ཆེ་བར་འབྲུས་མོ།

བྱུང་བའི་དབང་རྗེ་མཚང་¹⁷ སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་གིས་བསྟན་པའི་
སོགས་བཟུང་ཞིང་མཚང་མཚང་གི་དུས་དེ་ལྟོས་མ་ཉམས་མཛོན་བར་གསལ། གང་
གི་གདན་ས་ལོ་འཛོལ་བྱུང་དགོན་ལྟམ་བསྟན་ཞུས་སྤྱིང་གིས་མཚོན་ཅ་བ་དང་
ཡན་ལག་དུ་མར་བཤད་སྐབ་ཀྱི་རྒྱུན་བརྟན་པོར་ཚུགས་ལྟམ་ལོ་དེ་བས་གཞལ་བར་
མི་རྒྱུས་པའི་བཀྱིན་ལྷོ་བའི་མཚང་བར་མཚང་ལང་ལང་མཚང་བར་ལྷོ་
དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་བསྟུན་མོ།

17 འཛོལ་བྱུང་བའི་དབང་རྗེ་མཚང་ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྤྱེས་བུ་ཆེན་པོར་དེས་ཤིང་། ལོ་འཛོལ་
བྱུང་དགོན་ལྟམ་བསྟན་ཞུས་སྤྱིང་གི་དབང་ལྷོ་ཡིན། འཛོལ་བྱུང་ཚོས་མཚང་བསྟན་འཛིན་འཛོ་
འདུལ་མཚོག་ལ་འཛོལ་ལུགས་ལྟན་མིན་སྤྱིན་ལོ་རྒྱུས་ལྟམ་སྤྱིང་ལོ་དེ་གང་གིས་དེགས་ཀྱི་
ཚད་པན་དུ་དབང་བསྐྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །འོན་ཀྱང་འཁྲུངས་འདས་སོགས་ཡིད་ཆོན་བྱུང་བ་ཞིག་
འགོད་ཐབས་མ་ལྟེད་ཅིང་ཞུས་ཐར་ཡང་དག་རྒྱུན་ལོ་ན་ལས་འཛོལ་མ་མཚང་།

འཕྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་ཤོང་མ་ན་རིམ་མདོར་ཅམ་སྐྱེད་པ། ཅམ་བརྗོད་པ།

༡། །རྒྱལ་བ་གངས་པའི་སྐྱ་སྐྱེད་བཙུ་ལྷ་པ་ལྷུ་བ་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲོ་འདུལ་
ཞབས་ཞེ། བོད་ལྗོངས་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་འཕོ་འགྱུར་གོང་ཆག་ཚབས་པོ་ཆེ་ལྷ་མོ་མིང་
ཅམ་བྱུང་མ་ལྟོང་པའི་དུས་སྐབས་ཉག་སྲ་ཞིག་ཏུ་བྱོན་པ་ཡིན་ལ། རིན་པོ་ཆེ་འདི་པའི་
མཚན་སྲོད་ཀྱང་དམིགས་བསལ་ཞིག་དང་། མཐར་འདས་སྐུ་ལོགས་ཡོད་ཚད་སྐྱ་
འཕྲོང་ན་རིམ་སྐྱ་ལའང་བྱུང་མ་ལྟོང་བ་དམིགས་བསལ་ཤ་སྟག་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།

དེ་ལྟ་བུའི་འཕྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་བཙུ་ལྷ་པ་འདི་ནི་ནགས་ཤོད་གེ་སོ་བྱ་བའི་ལུང་
བར་ (དེ་སྐབས་ནག་ཚུ་རྫོང་རྩ་ཆེན་གང་ཟེར་པའི་ལོག་ཏུ་ཡོད།) ཡབ་རྒྱ་མང་སྐུལ་སྐྱ་དང་ཡུམ་དཔལ་
བཟང་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སྐྱ། ལྷོ་ལོ་ ༡༨༡༣ ལོར་རོ་མཚར་མཚན་མ་བསམ་གྱིས་
མི་ཁྲབ་པ་བཅས་མཚན་དཔེའི་བརྗོད་མདོར་བར་བཞག་དང་། འཕྲོང་རྒྱུ་སྲས་རྒྱུང་མཚོག་
གིས་གཙོ་འགན་བཞེས་ཏེ་གོང་ས་ཡ་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ལྷུ་བ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་
(1876-1933) ལ་བརྟེན་ཡིག་ལུལ་བས་སྐྱ་གོང་མ་དགོན་མཚོག་བསྟན་འཛིན་གྱི་
ཡང་སྲིད་འཁུལ་མེད་ཡིན་པར་བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་པལ་ཅིང་ལྷུ་བ་བསྟན་རྒྱ་
རྒྱུང་ལོ་རྒྱལ་པ་འཕྲོང་རྒྱུ་པའི་གདན་སར་གདན་འདྲེན་གྱིང་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་ཚོས་
ཁྲིམ་མངའ་གསོལ། ལྷོག་གི་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་མཚན་ཅིང་ཡོངས་
འཛིན་རང་གོལ་བཅུ་གཉིས་པ་གཞན་པན་དབང་ལྷུག་བཟང་པོ་དང་འཕྲོང་རྒྱུ་སྲས་

ཚུང་ (-1969)¹⁸ རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བཀྱིས་ཤིང་སློན་ཕོལ་རྒྱ་མཚོ་ཏུབ་ཀྱིས་བཞེས།
འབྲོང་འུར་ཐུབ་དབང་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་འབྲོང་ལུགས་ཞི་ཁོ་ལུང་གསུམ་གྱི་སློན་ཕོལ་
གྱི་ཚོས་མཛོད་རྒྱ་མཚོ་ལུམ་པ་གང་ཤོད་ཚུལ་གྱིས་དགྲེས་བཞིན་སྦྲལ། རྒྱལ་མཚོག་
ཀམ་པ་བཅུ་དྲུག་པ་རང་ལུང་རིག་པའི་དོ་རྗེས་ (1924-1981) ཞབས་བརྟན་གསོལ་
འདེབས་དང་མཚན་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འགྲོ་འདུལ་འཕྲིན་ལས་ཀུན་ཁྲབ་སྟོབས་
ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གནང་སློན་རྒྱ་ཚེར་བཅས་
སྦྲལ། ལུགས་རིག་བཀའ་བ། ལུམས་སེམས་ཆེ་བ། སྐུ་གཟུགས་ལ་སྟག་རིས་ལམ་མེར་
གསལ་བ་སོགས་དམ་པའི་རང་རྟོགས་དུ་མ་ལྟན་སྦྱེས་སུ་མངའ། ཡི་གེ་འབྲི་སྟོབས་
རྣམས་བརྗོད་བསྟན་བ་ཅམ་གྱིས་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྲེན།

18 འབྲོང་འུར་མས་ཚུང་ནི། འབྲོང་འུར་ཚོས་རྗེ་སྐུ་ལྷེང་བཅོ་བཞི་པ་དཀོན་མཚོག་བསྟན་འཛིན་
གྱི་མས་སུ་བལྟམས། ཚུང་དུ་ནས་ཡབ་རྗེ་མཚོག་ལས་སློན་ཕོལ་དུ་མ་གསན་བཞེས་མཛད།
ཅིས་སྐར་ནག་དང་བརྗོད་སྟན་རག་སོགས་བ་སྟོད་རིག་གནས་ལ་ནང་བྱུང་ཚུང་པས་
མཁས་གྲགས་འཛིན། རྟོག་ལེགས་པས་ཀུན་གྱིས་ཡིད་སློན་གྲེད། རྗེ་བཅུན་དཀོན་མཚོག་
ཚོས་སྐུའལ་གྱི་སྐུལ་སྐུར་རེས་ཀྱང་སྐུ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་བརྟོན། ཡབ་རྗེ་གཤེགས་པའི་
དགོངས་ཚོགས་དང་ཡང་སྲིད་ཅད་འཚོལ་དང་ཁི་གསོལ་བཀྱིས་ཤིང་སྐུའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་
འགན་བཞེས། མི་ཚོས་ལ་ཉ་ཅང་མཁས་ཞེས་ཐོས། ལུང་ལམ་འཕོ་པའི་ལུབ་རྟོགས་མངོན་
སུམ་དུ་བསྟར་བས་སྐུ་ཐོག་སྡེ་པའི་དབྱེ་རྒྱར་བཀུར། ཁ་རིང་དཔོན་ཚང་གི་མས་མོ་ཞིག་
བསུས་ཏེ་མས་འགའ་ཞིག་ལས་ཞོར་དུ་རྒྱ་གྲགས་དང་ཀུན་བཟང་རང་ལོལ་ཡང་སྲིད་གཉིས་
ནི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོའི་གོ་སར་མེབས་ཀྱང་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན། ལྱིས་སུ་རྒྱ་དཀོན་བར་འགལ་
རྒྱ་ཐོན་དུ་བྱུང་ནས་རྗེ་དམར་འབྲོང་འུར་དཀོན་དུ་(དེང་སྐབས་ཨ་མདོ་རྫོང་ཞུལ་)ཡུན་རིང་བཞུགས།
ནགས་ཤོད་རྗེ་དཀོན་གྱིས་ཞུ་ནན་མ་ཕྱོག་སྡེ་རྒྱ་མང་སྟོ་རྒྱ་ལུང་དཀར་དུ་སྟོས། ༡༩༥༩ ལོར་
རྒྱ་དཔོན་སྐུ་རྒྱར་བཅོན་དུ་བཅུད། འོན་ཀྱང་མི་རིང་བར་བཅོན་གྲུལ་ཐོབ། ༡༩༮༩ ལོར་
རྒྱར་ཤག་རྒྱར་བཅོན་དུ་བཅུད། རྟོོ་རྒྱ་བད་ཐང་ཤང་དུ་དོ་རྗོལ་དང་འཐབ་རྩོད་བརྒྱབ་སྟེ་སྐུ་
བཤོངས་པ་རེད། ལྷུག་དེར་དགྲུང་གངས་དུག་ཚུའི་ནང་ཡིན་སྐད།

ཡོངས་འཛིན་དང་སྐྱབ་བཅར་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བསྐྱིངས་ཤིང་དགྲུང་གུངས་
ཉི་ཤུ་མ་ཟིན་ཅམ་ནས་འབྲི་སྟལ་ལོག་མིན་མཚུར་མདོ་སོགས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་
མའི་གདན་སར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་བླགས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་གནང་། གདན་ས་
གསུམ་དང་ལྷ་ལྡན་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་མཚོན་སྡིན་གྱི་སྟོས་པ་རྒྱ་ཆེར་མངོད།
སྐར་ཡང་ལྷ་སྟེ་མི་སྟེས་ཕེབས་བསུ་བྲ་རྒྱས་བཅས་གདན་སར་ཞབས་བྱུང་འཁོད་
ནས་མི་རིང་བར་སྟོབ་སྟོབ་ལ་བླགས་སྟོན་ཅིང་ཉ་དང་གོ་མཚོན་རིགས་ལ་དགའ་
ཞེན་ཆེ་བར་མངོད། ཡོངས་འཛིན་སོགས་ནས་དེ་ལྟར་མངོད་མི་རིགས་བར་ནན་
གསོལ་བཀྱིས་ཀྱང་གཏན་ནས་མི་གསལ་བའི་ཁར། ང་ལ་འདྲུ་འཛི་དང་སྟོས་རྒྱས་
མི་དགོས་ལ་དོ་དམ་ཡང་མི་དགོས་ཁྱོད་ཚོ་དགའ་ཡི་འདུག་ན་ང་བདག་ཉར་བྱེད་
མཁན་ཞིག་རིང་མིན་ཡོད་གི་རེད་ད། ཞེས་གསུང་ཆེན་པོ་ཡང་ཡང་ཕེབས་བས་ཅི་
བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར། རེས་སུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཙོན་འདུག་བྱེད་སྐབས་སྟོན་གྱི་
གསུང་དེའི་དོན་གོ་བ་ལོན་བྱུང་ཞེས་མཁན་བདུད་འཛོམས་ཀྱིས་གསུངས། རབ་
རྒྱན་དང་སྐྱང་པའི་རིགས་ལ་གོགས་པོ་སྟྲིག་པར་དབྱེས། འཕྲོང་རྒྱུ་ལྷ་བྱང་གི་ག་
ཅ་ཡོད་ཚོད་སུ་དགོས་ལ་སྟོད་པ་དང་གཡར་བ་ཅི་རིགས་གནང་བས། རང་དགོན་
གྱི་སྐྱབ་ཀྱིན་འགའ་རེས་ང་ཚོའི་སྐྱབ་པ་སྟོན་པས་སྐྱབ་བྱང་སོ་བཟོས་སོང་ཞེས་སྐྱབ་
རྒྱན་པོར་རྒྱན། ཁལ་དང་བྱ་ལོན་འཇལ་བྱུང་གྱི་མི་འདུག་ཅེས་སྐྱབ་བྱང་དུ་སྐྱབ་བཅར་
ཡང་སྟྲིག་པ་འཇུར་ངས་སྟོད་ཚོགས་སྐྱབ་པ་གཏོགས་ང་ཡང་འཇལ་མཁན་རེད་ཅེས་
གསུངས། རེས་སུ་རྒྱ་དམར་པོད་དུ་སྐྱབས་ནས་རྒྱ་ལོར་གཞུང་བཞེས་བཀྱིད་དུས་
སྐྱབ་བྱང་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཁང་བ་གོག་ཏོ་ལས་མེད་པས། མི་ཚོས་རིན་པོ་ཆེས་བྱི་མཐའ་
གཟིགས་པ་རེད་འདུག་ཅེས་དད་པ་ལྷག་པར་འཕེལ། རིག་འཛིན་ཉི་མ་གྲགས་པའི་

ལྷམ་སྲིང་ཞིག་བཅུན་མོར་བསྐྱུས་ཏེ་སྐས་གཅིག་དང་སྐས་མོ་གཉིས་འབྲུངས། ལོ་
 རེའི་དགོན་པའི་སྐྱབ་མཚོད་གང་ཡོད་ཆག་མེད་འཚོགས་པ་ལུང་དེ་མིན་སྡོངས་རྒྱ་
 དང་ཚོས་སྲོགས་ཀྱི་བྱེད་སྐོར་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་སྲུ་ཞིག་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་ཕེབས་
 རྒྱུང་གནང་། རྗེ་དམར་སྡོད་སྡེད་དང་སྐྱ་ཚོག། །ལོ་འབྲོང་འུར་དགོན་དང་ཤག་རོང་
 ལོ་དགོན་བཅས་ལ་ཡང་ཡང་ཕེབས། འབྲོང་འུར་དོང་སྐྱགས་ཆེན་མོ་ཞེས་ཤོད་ཟླ་
 དང་པོའི་ནང་ཞེ་ཁོ་ན་རྒྱ་དོང་སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱབ་མཚོད་དང་འབྲེལ་ཉིན་གསུམ་རིང་
 འཆམ་རྒྱག་སོལ་ཡོད་པ་དེའི་སྐབས་ཡི་དམ་ཆེ་མཚོག་དང་བཀའ་སྲུང་དོ་རྗེ་རྗེང་
 བཅོན་¹⁹ གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་འཆམ་གནང་གི་ཡོད་ལ་ལན་རེར་ཤ་འཆམ་ཡང་གནང་གི་
 ཡོད་པས་གར་སྐབས་དང་ཉམས་འགྱུར་སྐས་ཀྱང་འགྲན་དཀའ་བའི་སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་
 མཉེན་འགྱུར་དེས་རྒྱ་ཆེའི་ལྷན་མོ་བ་ཡོད་དོ་ཅིག་གི་ཡིད་དབང་མེད་དུ་འཕྲོག་བྱས་
 པའམ། དགའ་དད་བཅོས་མིན་སྐྱེ་བུ་འཇུག་པའི་བྱས་པ་སྐྱན་མིན་ཞིག་ཡོད་པར་
 ཡོངས་སྲུ་གསུམ། ཅ་བའི་དམ་པ་ཁོང་ནི་ལོ་ཉམས་དོད་ཅིང་། ཞལ་རས་དཀར་ཞིང་
 མདངས་བཟང་བ། སྐྱན་མིག་གཟེ་ལྷར་ཁྲ་གོར་རེ་དཀར་ནག་མ་འདྲེས་པར་བཀྲ་
 ཞིང་། དབྱ་ནས་ཞབས་བར་དུ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་སྐྱེ་ཡག་སྐྱས་ཀྱང་འགྲན་མི་
 བྱས་པ་ཡིན་ཚུལ་ཤོད་ཀྱི་འདུག། །ཐེང་མ་རྒྱ་སྐྱག་གིས་རྒྱབ་ཤ་བྱས་པའི་ཚར་ཚག་
 ཅིག་མནའམ་ཤིང་། དག་ཆས་སྐྱ་ལུས་ལ་སྐྱས་ཏེ། སྐྱ་འཁོར་རྩ་མི་བྲག་བསྐྱས་བཅུ་

19 འབྲོང་འུར་བཀའ་སྲུང་དོ་རྗེ་རྗེང་བཅོན་ཞེ། རྒྱལ་བ་གངས་པ་ཆེན་པོ་ནས་སྐྱན་མིན་ཚོས་སྐྱོང་
 ཞིག་ཡིན། འདིའི་སྐོར་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་འཕྲིན་བཅོལ་སོགས་ཉ་ཅང་
 གིས་མང་། འབྲོང་འུར་པ་ཡོངས་ཀྱིས་ཚོས་སྐྱོང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཅི་བཞིན་ཡོད། ལམ་ཅམ་
 མཉེན་འདོད་ན་ཁོ་སོས་བཀྱིས་པའི་བདེན་པའི་བཞིན་རས་ཀྱི་ཤོག་གངས་ (༢༩-༡༠༧) བར་
 དུ་གསལ་ཡོད་པས་དེ་ནས་མཉེན་བྱུག།

16 འཕྲོང་འུར་ཚོས་རྗེ་གོང་མ་ན་རིམ་མདོར་ཅམ་སྐོང་ག།

སྤག་གིས་བསྐྱོར་ནས་ལམ་ལ་ཐོན་ཏུས། རྒྱས་མེད་ཀྱིས་བལྟས་ན་ཉ་ལམ་རྒྱག་
དཔོན་ཞིག་མིན་ནམ་སྤྲམ་པའི་ཚོར་བ་སྦྱིན་ངེས། མདོན་ཤེས་ཐོགས་མེད་ཏུ་སྦྲུ་
ཞིང་ཅེད་མོ་དང་ཀྱ་རེའི་བར་བར་སྦྱོན་འབྲུང་ཞིང་གསུང་མགྲུང་ཤར་མར་གསུང་
གི་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། སྦྱིན་བདག་དང་སྦྲོབ་མ་ཚོས་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་
འགོད་རོགས་ཞུས་ན། དཔེ་ཁ་འདི་ཨ་ཁ་ད་སྦྱར་ཤོག་²⁰ གསུངས་པ་ཅམ་ལས་ཚོམ་
འཕྲི་ལ་དེ་ཅམ་དོ་གལ་གནང་གི་མེད་ཚོད་འདུག།

སྦྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ཅམ་ནས་བོད་ལྗོངས་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་སྦྱི་རིམ་མང་པོ་སྦྱབ་
ཅིང་ཕྱོགས་ཀྱི་དད་སྦྱིན་ནང་མ་འགར་ཏུས་ཀྱི་འཕོ་འགྲུང་ངེས་པའི་ཕྱག་གིས་
ཡང་ཡང་བཏང་གནང་མཛད་པས། འཕྲོང་འུར་སྤྲས་རྒྱུང་ནས་སྦྱིན་བདག་གནང་
སྟེ་འཕྲོང་ལུགས་ཞི་ཁོ་ཕུར་གསུམ་གྱི་དབང་ལུང་ཞིག་གནང་རོགས་ཞུས་པར་
དགེས་བཞིན་གདན་ས་བཀའ་བརྒྱུད་འཕེལ་རྒྱས་སྦྱིང་ཏུ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་
བག་ཤིས་ལོ་ལེགས་ངང་ཏུ་སྦྱལ་བ་²¹ དང་། མཁུག་ཏུ་འཕྲོང་འུར་སྤྲས་རྒྱུང་དབྱ་
བཞུགས་ཐོག་འདུས་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱིས་བཏྟན་བཞུགས་ཤིག་འབྲུལ་སྐབས་ལུག་

20 འདིའི་གོང་ལོག་ཏུ་རྗེ་བཙུ་པའི་ཞལ་གསུང་དེ་སྦྱོན་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བམྲངས་པ་དེ་དག་གང་གི་
དངོས་སྟོབ་མཁན་མོ་བདུད་འཛོམས་དང་། དབུ་གི་ལ། ཨ་དམར། གཡང་ལྷུག་རས་རྒྱང་།
འཕྲིན་ལས་ཐོགས་དང་། ལྐབས་དེར་རྗེ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་ཐབ་པའི་བཙོན་ལོག་གི་མི་སྤྲ་མང་
པོ་ལས་ཁོ་ཐོས་ཐང་ཀར་གོ་བ་དག་ཡིན། དཔེ་མཚོན་ལྟ་བུ་ནི་མཉན་བསྟན་འཛིན་ཚོས་གཤགས་
ཀྱིས་སྦྱུ་འདས་པའི་སྐོར་ཡིག་ཐོག་བཀོད་པ་མཚོང་ཞིང་ཁོང་གིས་དེའི་ཐད་ཁོ་ཐོ་ལ་ལན་མང་
གསུངས་པ་དང་། དེ་སྦྱོན་ཐོད་ཏུ་ཡོད་སྐབས་པའི་ཨ་ཁ་ཚོགས་འབྲུབ་ཅེས་པ་ཉིད་དང་
བཙོན་ཁང་མཉམ་ཏུ་ཡོད་པ་ཐོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིད་ཚོན་འཕེར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གོ།

21 འཕྲོང་འུར་ཚོས་རྗེའི་སྦྱུ་ཚབ་གཅིག་ཕུར་ངེས་པ་གང་གི་སྦྱུ་དང་ཕྱགས་ཀྱི་སྤྲས་སྦྱུ་གྲུང་པ་
རས་རྒྱང་གིས་ཁོ་ཐོ་ལ་ཁ་པར་ནང་དུའང་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན།

རིང་བ་ལྟམས་ཤིང་། ཁྱེད་ལོ་བརྒྱལ་མང་པོ་ལྷོད་དགོས་ས་རེད། ཡིན་ནའང་སྐོན་
མི་ཡོང་། བསྟན་ལ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བས་ད་དོན་གོ་ཚོད་སོང་། གསུངས་ནས་ཐུགས་
གསོ་ལྟ་བུ་འདྲ་མཚན། རེ་དགུ་ལོར་འཕྲོད་འཇུག་སྐུ་ལྷེང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གཞུང་གིས་
མཁར་གཙོན་ཆོད་མེད་བཏང་སྟེ་སྐུ་ལྷེང་ས་པ་དེ་མཁའ་ལྷན་འདུག་ཅེས་རྒྱུ་ཡོད་ཆོས་
སྐོར། ཉེ་སྐུལ་དུག་པ་ལྷུ་བ་བསྟན་འོད་གསལ་བསྟན་པའི་ཉེ་མས་ (-1959) ཆགས་
དུའི་ཆོས་བརྒྱུ་ཆེན་མོར་རིན་པོ་ཆེ་ཆེད་དུ་གདན་འདྲེས་པ་ལྟར་ལེབས་ཤིང་། མཇུག་
མ་ཐག་སྐད་ཆེན་པོས་ངོ་ཤེས་ཀྱི་འདུག་ཀྱང་ཞེས་ལུན་རིང་བ་ལྟམས་པས་ཞབས་
ལྷན་འགས་རིན་པོ་ཆེ་སྐོས་པ་མིན་ནམ་སྟམ་ཞིང་སེམས་རྟུལ་རྟུལ་པོར་གྱུར་མོད་
མཐར་རིག་འཛིན་ཆེན་མོ་ཡང་བ་ལྟམས་པས་ཡིད་ཅེ་གཉེས་སུ་གྱུར།

ང་དགུ་ལོར་དགུང་གངས་སོ་བརྒྱད་ཐོག་ (༡༩༥༩) རྒྱ་གཞུང་ནས་འཇུ་བརྒྱང་
བཀྲིས་ཉེ་འཁྱི་དུར་ལོ་གསུམ་དང་ནག་རྒྱུར་ལོ་གསུམ་ཁོལ་མི་ལོ་དུག་ཅེས་བཙུག་
དུ་བཞུགས་རིང་ཉམས་བཞེས་སྐུར་པོ་བྱུང་བས་བདུད་འདི་ཆོ་ལའང་བཀའ་བྲིན་ཆེ་
ལུ་གསུངས།

དེ་ཡང་། རྐྱེ་ལེག་སོ་བརྒྱད་གོང་ཐོག་ལ། །ཉེས་མེད་ཆོམ་རྒྱན་ཁྲིམས་རར་
ཚོད། ²² ཅེས་དང་། འཕྲོད་འཇུག་སྐུ་ལྷེང་པ་དག་མཚམས་སུ། །ཐུབ་དུག་ལྟ་ཞལ་མཇུག་
སྐད་བྱུང་། ²³ ཞེས་སོགས་མགུར་མ་དང་ལུང་བསྟན་མང་པོ་གསུངས། མིད་གཞུང་
ནས་སེ་ཁ་ཞེས་བར་སྐྱ་རྒྱུང་ཞིག་ལ་ཁོང་གཅིག་ལྷ་རྟོག་ལོག་བཞུགས་དགོས་

22 གཏམ་ཆོགས། མོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༢༠༡༣ ལོ། ༣༣ ཡུང་། ༡ འོག་གངས། 31-སྟོང་
ཉེད་ལུང་བསྟན་དང་རྟོ་རྗེའི་བཟང་ཉགས། འཕྲོད་འཇུག་ཆོས་རྗེ་བཙུག་ལ།
23 གཏམ་ཆོགས། མོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༢༠༡༣ ལོ། ༣༣ ཡུང་། ༡ འོག་གངས། 21-སྟོང་
ཉེད་ལུང་བསྟན་དང་རྟོ་རྗེའི་བཟང་ཉགས། འཕྲོད་འཇུག་ཆོས་རྗེ་བཙུག་ལ།

པའི་བཀའ་པལ་པར་སྤྲུགས་མི་སྟོོ་བ་གཏན་ནས་མི་མཛད་ཅིང་། སྟོོག་ཏུ་མཛེལ་
མཁའ་སྤྱི་བུང་ཡང་ལས་འབྲས་སྟོོར་གྱི་སྤྲུག་དང་། ང་ནི་ཉ་པ་སྤང་ལེབ་འཛིན་གྱི་སྐྱེ་
བ་ལེན་སྐབས་ཀྱི་སྟོོག་གི་ལན་ཆགས་ཤིག་སྤྱང་དགོས་ཡོད་པས་སྤྲུགས་པ་ཉ་རི་
ནག་པོའི་སྐྱེ་བ་དེས་གསོད་ཀྱི་རེད་ལྟོས་ཨ། ཞེས་ལན་གཅིག་མིན་པར་གསུངས།

རྒྱལ་ཚུ་རེ་དགུ་ལོར་འབྲི་རུ་རྗོང་ཁུལ་སུམ་སྟོོང་བརྒྱད་བརྒྱའི་དཀར་པོའི་ལྷ་
དམག་ཅེས་བ་ཞིག་སྤྲིག་འཇུགས་²⁴ བྱས་ཉེ་མི་དམངས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞི་
ཚོལ་བྱས་པས་ལ་ང་བའི་དམངས་གསོད་ཆབས་ཆེན་བཏང་། དེ་རྗེས་ཞིབ་དཔྱད་
ཀྱིས་འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མ་འབྲུ་བཟུང་བཀྱིད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཉེན་ཡོལ་དུ་ཕེབས་
དགོས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སེ་ཁ་སྟོོད་དང་བ་ལུང་སོགས་ལས་རིམ་པ་ཞིན་
ཕེབས་ཤིང་། སྤང་གསང་སྐབས་ཀྱི་ཤིག་རོང་པོ་དགོན་དང་ལོ་འགྲོང་རུང་དགོན་
སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་འཁོར་ཉུང་དུ་བཅས་སྤྲས་སྤྱང་ཡུན་རིང་བྱས་ཤིང་གཞན་རྣམས་ས་
ཐག་རིང་སར་སྤོན་ཡོད་ཀྱང་། སྤོགས་གང་སར་རྒྱ་དམག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་ཟིང་
འཇུགས་ཞོད་འཇགས་ཀྱི་ཁ་གཡང་ལོག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དང་འབྲེལ་བ་སྤྱི་ཡོད་
ཅད་ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན་ཉེན་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་ས། འདི་ལྟར་འདུག་བཟོད་
མི་བདེ་ཞིང་མི་དམངས་ལ་བརྟེན་གསེག་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་འདུག་པས་ད་ང་ཚོ་ཐག་
རིང་ཞིག་ལ་འགོ་ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་དགའ་སྟོོ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐྱེས།
མི་ཉ་ཉལ་བལྟས་ཉེན་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་²⁵ རྒྱ་དམག་དང་འཐབ་འཛིང་བྱེད་ཅིང་ཉེ་མ་

24 ཏུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཏུང་དཀར་རྫོང་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ཚོམ་སྤྲིག་མཛད། ཡུང་
ལོ་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་གིས་བསྐྱུན། ཤིག་གངས། ༢༣༧༠ མ་བྲ། རྒྱུ་ལོ། ༡༩༦༤ ཟླ་ ༦
ཚེས་ ༢༦ ཉེན་འབྲི་རུ་རྗོང་དུ་གསང་བརྗེར་འོ་ཚོལ་གྱི་རུས་ཟིང་བྱང་།

25 བཀ་རྒྱ་ཨ་འབྲུམ་གྱི་དེབ་ནང་དེའི་སྟོོར་གྱི་རོ་ཕུ་རུ་མ་ཐང་ལྷ་མས་གཙོས་མི་ཉེས་བརྒྱ་ཅམ་
ཞིག་གལ་ཡོད་སྟོོར་གྱིས་འདུག

མང་པོར་སོང་མཐར་ཕྱིན་གར་དུ་འགྲོ་རྒྱུར་ཐག་བཅད་དེ། ལྷོད་སྤྲོགས་ཀྱི་དམག་
མེད་པའི་ལྷུང་སྣོད་མང་པོ་བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་སྐབས་ཉིན་ཞིག་ཚང་མ་སྐྱེ་མཁུན་དུ་ཤོག་
གསུངས། དང་ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་སོང་ན་དཀའ་ངལ་ལས་ཡོད་རྒྱ་མི་འདུག་དེ་བས་རང་
སར་བལྟ་ན་སློག་མ་ཤོར་ཅམ་ཡོད་གི་རེད། ཅེས་དང་། ང་ལོ་རྒྱ་གཞུང་ནས་སློག་
ཁྲིམས་གཅད་རྒྱ་གཞུང་ཁེལ་བ་རེད།

ཉ་བ་སྤང་ལེབ་འཛིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་སྐབས་སློག་ལེན་ཞིག་འཇུག་རྒྱུ་ག་
བ་དེ་འཇུག་དུ་འགྲོ་དགོས། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལྷུང་ཤར་ཡོད་གི་རེད།
སེམས་ཁྲུལ་མི་དགོས། མཚོག་གསུམ་དང་ལས་འབྲས་ནམ་ཡང་མ་བརྗེད། ཅེས་
དང་། མཐའ་མར། དེ་རིང་ནས་མར་འགྲོ་རྒྱུའི་བྲ་སྐྱིག་གྱིས། དེ་ཞིག་གོམ་བ་གང་
ཡང་འགྲོ་རྒྱུའི་བསམ་མཚོན་མ་གཏོང་ཞུ། ས་ལུལ་ལ་མར་སྐྱེ་བས་རྗེས་ང་ཚོས་
འཁོར་རྣམས་དུམ་བུ་གཉིས་བགོས་ནས་གཅིག་གི་མགོ་ཆ་འབྲེང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་
བས་ཁྲིད་ནས་བྱིས་ཚང་རི་བོར་གོབ་ཤོག། སྤྲོགས་གཅིག་ང་མཉམ་དུ་ནགས་སྣོད་
མེ་མོ་བྲག་དཀར་དུ་འགྲོ། གལ་ཏེ་ལྷ་བ་གཅིག་གི་རྗེས། སུ་ལ་གོང་ཆག་མེད་སར་
ང་ཚོ་མཉམ་འཛོམས་བྱུང་ན། དེ་ནས་སེམས་ཐག་གཅོད་བཅད་གྱིས་རྒྱ་གར་དུ་
འགྲོ་རྒྱ་བྱེད། དེ་རིང་འདི་ལྷུང་སོང་ན་ཡག་པོ་མེད། ལྷགས་སྣོད་མེ་མོ་བྲག་དཀར་
ནི་²⁶ ཨོ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་རྣམས་བཞི་བཞུགས་པའི་གནས་མཚོག་དང་།

26 གཞུག་ཚོགས། བོད་ཀྱི་དབུ་མཚོ་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༢༠༡༣ ལོ། ༣༣ ཡང་། ཤོག་གྲངས། 1-10
ནགས་སྣོད་མེ་མོ་བྲག་དཀར་གྱི་གནས་ཡིག་འགོ་བ་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྲ་བ་འདི་ཡང་། གནས་ཆེན་དེ་ཉིད་
འདྲེན་པའི་བདག་པོ་ཆེན་པོ། འཕྲོད་འཇུག་རྒྱུ་ལྟེང་གཙུག་ལྷན་པའི་དབང་པོ་ཞེས་སམ། མཚན་གཞན་
ལྷོ་ཅང་ཀོ་ཉི་རྣམས་སྐྱ་མི་རྒྱ་སྐྱ་དུ་གཞུ་ཞེས་འཕྲོད་བས་སྐྱུར་བའོ། །(ཞེས་པའི་ནང་དུ་ཞིབ་སེམས་གསལ་
བས་མཁུན་འདོད་བས་དེར་གཞིགས།)

རྒྱལ་པ་འགྲོང་རུང་ཚོས་ཇི་གངས་པ་ལ་གྲུ་རུས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་གནས་ལུལ་
སྒོ་མོ་སྤེ་སྤེ་གོང་མ་ན་རིམ་གྲིས་གྲིས་གྲིས་བརྒྱབས་པའི་སྐབས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་
ཞིག་ཡིན་པས། ང་ཡང་རུས་ངན་འདི་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་རུས་ཚོད་སྲུང་སྲུང་ཞིག་དེ་གར་
སྒོ་མ་སྐབས་བཞི་རྒྱ་རྒྱུང་ན་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེར་
ཡོང་གི་རེད་ལ། ང་ཚོ་ཚང་མར་བསོད་ནམས་མཉམ་དུ་སོང་གི་རེད། དགའ་བར་
གྲིས། ཞེས་བཀའ་ཕེབས་པས། དེར་ཡོད་ཚང་མས་དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱ་བྱས་ཏེ། ཆ་འཕྲེང་
ཡེ་ཤེས་བསྟན་པས་²⁷ སྤེ་འབྲིད་པའི་མི་རྣམས་སོན་མངལ་འགོ་སྐབས་ཁྱོད་ཚོ་བོད་
བསྟན་སྲིད་ལ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བས། ངས་འདི་ལྟེ་ཀུན་ཏུ་བརྗེད་མི་སྲིད་ལ་ང་ལ་འང་

27 ཆ་འཕྲེང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་ལོ། བ་ལུལ་ཆ་འཕྲེང་ནས་ཡིན་པ་དང་དེ་སྟོན་ཚོང་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་
ཡིན་སྟེ། འདི་ལ་ལུལ་དུ་ཡང་ཡང་སྟོད་སྟོང་བས་ངོ་ཤེས་ཏེ་ཅང་གིས་མང་པོ་ཡོད་འདུག རྒྱ་
སྐད་གི་དམག་གྲུབ་ཞུགས་ཏེ། 1949 རྒྱ་གར་ལ་ཐེངས་གཅིག་གི་སྐབས་པ་དམག་མར་
བཀོངས་པས་མ་ཡིས་དགའ་ལེན་པར་མར་བོད་དུ་ཡོག་དགོས་པའི་རེ་བ་བཏོན་པ་ལྟར་དགའ་
འཐབ་གྲིས་ལྷིང་ལོག་བཀྲིས་རྒྱལ་དང་། གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཐམ་རིན་པོ་
ཆེ་འབྲལ་སྤངས་འཆང་བས་མདེལ་ཆར་པབས་ཀྱང་མཚོན་གཏན་ནས་མི་འགོ་ཟེར་གྱི་འདུག
དགའ་འཐབ་ལ་བྱང་རྒྱལ་ཅིང་དཔལ་ཅུལ་དང་སྟོན་སྟོབས་སྤུས་ཀྱང་འགྲན་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན་
འདུག སྤྱི་ལོ་ 1960 ཡས་མས་ནས་འགྲི་རུ་རྫོང་དུ་བཙོན་དུ་རྒྱུད་སྟོང་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ 1964
ལོར་འགྲོང་རུང་ཚོས་ཇི་བཙོ་ལྷ་པའི་ཞབས་བཅར་ཏེ་རྒྱ་དམག་དང་འཐབ་སྟོལ་ལན་མང་
བཀྲིས་པས་གྲགས་པ་ཏེ་ཅང་ཆེ་བར་སྟོས། མཐར་གོང་གསལ་ལྟར་ཚོས་ཇི་རིན་པོ་ཆེ་མེ་མོ་
ནས་བརྒྱུད་རྗེས་སྟོ་སྤྱི་ཏའི་ཟིང་འབྲུགས་དང་དཔུང་སྤེབས་གྲིས་གཞུལ་འཐབ་ལན་གསུམ་
ཏེ་རྒྱ་དམག་པམ་ཁ་ལན་མང་སྟེ། དེ་ནས་ཤི་གསོན་སྤུ་ལ་ཆ་མེད་དུ་གྱུར། དེ་འགས་སྤྱི་ཏེ་
པོ་མཚོ་ཟེར་བ་དེར་མཚོངས་ཏེ་རང་སྟོག་དོར་བར་བཤད། འདི་ལ་ལུལ་གྱི་རྒྱན་རབས་ཚོས་
རུས་གྲིས་སྤུ་རྒྱ་གར་དུ་བསྐྱེབས་སུ་བ་ཡོད་པའི་རེ་བ་འཆང་གི་འདུག མདོར་ན་བོད་བསྟན་
སྲིད་གྱི་ཆེད་དུ་ཡོད་ཚད་སྟོས་བཏང་བའི་རྒྱལ་གཅེས་དཔལ་པོ་གཞན་འགྲན་དགའ་བ་ཞིག་
ཡིན་པ་གོང་མ་ཆག

གསོལ་བ་ཐོབ། ལྷག་པར་འཕགས་མཚོག་ཕྱག་ན་པརྫོ་མི་ཡི་རོལ་གར་རྒྱལ་བ་ཡིད་
བཞིན་འོར་བུ་སྟོང་དབུས་སུ་སྐོམ་ཞིང་སོང་གསུངས་པས། དེར་ཡོད་ཀྱན་ཡིད་སྐྱོ་
བའི་མིག་ཚུ་མི་འདོན་མཁན་སུ་ཞིག་མེད་པར་གྲུང། མེ་མོའི་བྲག་ཁུང་མི་ཏྲ་བརྒྱ་
མཁུ་ཁ་ཤས་ཤོང་ཐུབ་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་པས་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་དེར་གབ། ཡི་དམ་རྩོ་
རྗེ་ཕུར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཞལ་བྱེ་སྟེ་ཕུར་སྐྱབ་ཀྱང་འཚོགས་ཐུབ་པ་བྱུང། མདོར་ན་
རྣམས་དེར་ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་བར་རྒྱ་མཚན་དཔག་མེད་ཡོད་
པ་ཤོད་མི་དགོས་མོད། ཡང་སྲིད་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་ཤིང་སྐྱར་གདན་སར་ཐེབས་པའི་
ཉེན་འབྲེལ་གྱི་བརྗེ་མཚོན་ཞིག་ཡིན་པར་བདག་ཁོ་ནས་ཐེམས་སོ།།

དེ་ནས་མེ་མོར་ཐེབས་ནས་ཉིན་ཉི་ཤུ་ཅམ་ནས་ཤུས་ཚང་རི་པོ་ལ་གབ་པ་
རྣམས་གཉོར་ཉེ་མི་མང་པོ་རྣམས་ཤིང་འཛིན་བཟུང་བྱས། ཆ་འབྲེང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་
པ་སོགས་མི་འགའ་ཕྱོས་ཐར་ཅམ་བྱུང་བས་ཤར་རྒྱག་མེ་མོར་སོང་ཡང་། ཤོང་
གི་རྣམས་མ་འགའ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་མེ་མོར་གབ་ཡོད་པ་ཁས་སྐྱེངས་པས་
མེ་མོར་ཡང་རྒྱ་དམག་གིས་བསྐོར་ཡོད་པས་བྱ་ཐབས་མེད་པར་གྲུང། རྒྱ་དམག་
གིས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རྒྱང་གྲགས་ནང་ནས་མགོ་བསྐྱར་ན་གྲུ་ཡངས་ཡོད། ཅས་
དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་མེ་སྐྱོགས་དང་དེར་བབས་གི་མཚོན་ཆར་པབ། འོན་ཀྱང་
མེ་མོ་བྲག་དཀར་རི་བྲག་བཙན་ཞིང་བྲག་ཁུང་གཉོང་རིང་བས་ལས་སྐྱོ་མོར་མེན་
ཐུབ་པ་ཞིག་མ་རེད། དེར་ཡོད་རྣམས་ཤུས་འཆི་བ་སོགས་ལ་ཐུག་ཀྱང་རྒྱ་དམག་
ལ་མགོ་པོ་མི་བསྐྱར་རྒྱུར་དམ་བཅས་ཤིང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལྷུ་སྐབས། དལ་གཅིག་
ཅི་ཡང་མི་གསུང་བར་ཞལ་རོག་གེར་བཞུགས་ནས། དེ་ནས་སང་ཉིན་ངས་ལབ་
ཚོག་གསུངས། ཤི་ཉིན་སྐྱོ་མོར་སྐུ་གམ་བཙུང་སྐབས། དང་ཚོ་འདི་ཕུར་བསྐྱང་

ནས་མི་མང་པོ་འཆི་རྒྱ་ལས་མ་འདས་པའི་ཁར་གནས་རི་ཡང་སྐྱགས་བཅོག་ཤོར་
བ་ལས་དགོ་མཚན་མ་མཆིས། ང་འཆི་བ་དེ་ཡང་བསྟན་འགྲུའི་དོན་ཡིན་པས་སྐྱག་
མི་དགོས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱ་ཐག་བཅད་དེ་མེ་མདའ་སོགས་གོ་མཚོན་
ཡོད་ཚད་ཅིས་འབྲུལ་བགྲིས་ཏེ་རྒྱལ་ཡོངས་ལ་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་འགྲི་རུའི་ཟིང་
འབྲུགས་ཟེར་བ་དེ་མཚུག་དེ་ནས་བསྐྱས་པར་གྲགས།

དེ་ནས་འགྲི་རུ་རྫོང་རུ་ཁྱིད་དེ་འདྲི་ཅད་ཡང་ཡང་བགྲིས། བཅོན་བ་མང་པོ་
མཉམ་རུ་བཞུགས་སྐབས་ངོ་མཚར་གྱི་མཚན་སྲོད་ཀྱིས་འགྲོ་སློ་ལེགས་ཚོགས་སུ་
རྒྱུར་བར་མཛད། ཉིན་ཞིག་ཞོགས་བ་སྐྱ་མོར་བཅོན་བ་བརྒྱ་སྐག་ཁ་ཤས་ཡོད་པའི་
སར་སྐྱ་གཅེར་བུ་རུ་ཡང་བཞེངས་ཏེ། ཁྱེད་ཚོ་འདྲིར་སྟོས་དང་ང་ཞི་འདྲི་ཚོ་ཚར་
མར་ན་ཡི་འདུག ཅེས་སྐྱ་བཞུགས་སུ་སྐྱག་རིས་ཁ་ཉིལ་ལེར་ཡོད་བ་ཞིག་དེར་ཡོད་
ཚོར་མཇུག་ཁ་གནང་སྟེ།²⁸ ད་ང་སར་ཉིན་གསལ་རྒྱ་རེད། འཕེ་ལུས་ལ་མཚོན་ཆ་
གཏན་ནས་འགྲོ་མི་སྲིད་ཀྱང་། སྐར་ང་ཉ་བ་སྐར་ལེབ་འཛིན་གྱི་སྟེ་བ་ལེན་སྐབས་
སུ་སྐྱགས་བ་ཉ་རི་ནག་པོ་ཞེས་བ་ཞིག་གི་སྲོག་ལན་དེ་རིང་འཇུག་དགོས་ཡོད།
གང་སྐར་ཁོས་ང་གསོད་གྱི་རེད། ང་དང་མཉམ་རུ་མི་འདྲི་དང་འདྲི། ཞེས་མིང་པོས་
ཏེ། ཁྱོད་ཚོ་ཡང་གསལ་རྒྱ་རེད། འོན་ཀྱང་སེམས་སྐྱག་དང་ཁོང་ཁོ་མ་གྱེད། ངས་
སྟོན་ལམ་རྒྱག་ཚོག་གསུངས་པས་དེར་ཡོད་ཚང་མ་སྟོ་ཅེ་གཉིས་ཅན་རུ་གྱུར། འཕེ་
རོ་དེ་ཡང་འགྲི་རུའི་ཞབས་དེར་ས་ལ་སྟེད་གྱི་རེད།

28 སྐབས་དེར་འཕེ་ཨ་ཞང་ཚོགས་འབྲུབ་ཡོད་འདུག་པས་ཁོང་གིས་ང་ལ་འང་དངོས་སུ་བཤད་
བ་ཞིག་ཡིན། མ་གཞི་ནས་རྒྱུན་ཁོང་གིས་དེའི་སྐོར་མི་མང་པོ་ལ་ཤོད་སྟོད་གྱི་ཡོད་རེད།

ཉིན་ཤིང་ལས་ལས་མ་འགོར་བར་རྒྱ་ལོག་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ཁྲིར་སོང་ན་སངས་
 རྒྱས་བསྟན་པ་སྤར་ལྷག་དར་ཡོང་གི་རེད་གསུངས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཉེ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༠
 སྤྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༦ ཉིན་འགྲོའ་དྲུང་ཚོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡུང་དཀར་ཨ་
 བུ། ཡབ་དཀར་ཡག་ནག་པ་བགྲིས། ཨ་རྒྱས། རྒྱལ་མ་འཕེལ། དགོན་མཚོག་ཚོས་
 འཕེལ། གསང་ལྷགས་²⁹ སོགས་མི་བརྒྱ་སྟོག་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་དངོས་སུ་བསྐྱེད་
 སྐབས་རིན་པོ་ཆེར་མཚོན་མ་སོང་ཞིང་མདེའུ་ཡོད་ཚད་སྟོན་གྱི་རིམ་བུ་ལྟར་སྤྱིང་
 རྗེ་མོ་ཤ་སྟག་ཏུ་གྲུང།³⁰ ཁོང་ཉིད་ཞལ་འཇུག་འབྲིལ་ལེར་ཀུན་ལ་གཟེགས་ཤིང་
 བཞུགས། རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་མ་ཤེས་ཀྱང་རྒྱ་དམག་ལ་ལ་མིག་རྒྱ་དབང་མེད་དུ་
 ཤོད། སྐབས་དེར་གཙང་གཞིས་ཀ་ཅེ་ནས་ཡིན་པའི་མིང་ལ་སྟོན་དབང་ཟེར་བ་
 ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་མགུལ་ལ་ཐག་བསམ་དགྲིས་ཉེ་སྐྱ་བཤོངས། སྐྱ་བཤོངས་
 རྒྱལ་ཐད་ལ་ཤོད་རྒྱལ་མང་བས་ཁ་ཚོན་གཙོད་དཀའ་བར་སྤྲང། སྐབས་དེར་ནས་
 རལའ་གཡའ་དག་པར་དྲུངས་ཤིང་འཇའ་དཀར་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཤར་བ་དང་། བྱ་ཚོད་
 ཅིག་ལྡིང་སྐོར་ཁ་ཤས་བྱས་ནས་རྒྱ་བཟོགས་སུ་དལ་གྱིས་འཕྱུར། དེ་ཅུ་ལ་སྟོ་
 བཏགས་ནས་ཐག་རིང་མི་འགས་ཚོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོག་ཁྲིམས་གཙོད་མ་ཐུབ་
 བས་ནས་མཁར་འཕྱར་སོང་ཞེས་འུད་སྟོག་ཅིག་བྱུང་བའི་མཐའ་མར་མི་དེ་ཚོར་

29 ཚོས་ཐངས་དང་མིའི་མིང་སོགས་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་ཚོས་ཐགས་ཀྱི་དེབ་གཞིར་བརྒྱུད་གྲིས་
 པ་ཡིན་ཀྱང་དབྱེད་པར་བྱའོ།།

30 སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༡ ལོར་བུ་ཡེ་ཤེས་ཟེར་བའི་མི་ཀན་ཞིག་གིས་ར་ལ་དངོས་སུ་ཐག་ལག་འཕུས་
 པར་ཡོད་དུས་བཤའ་བྱུང་། ཁོང་རང་གིས་སྐབས་དེ་དུས་དངོས་སུ་མཚོང་སྐོར་བ་མ་ཐད།
 དགོན་མཚོག་རིན་ཆེན་གྱིས་དེ་གའི་མདེལ་བུ་སྟོན་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་བཙེན་སྟོན་ཐོབ་དུས་ཁོ་
 རང་ལ་བཤའ་བྱུང་བེད།

ཡང་ངོ་རྗེས་དང་བརྒྱུད་རྗེས་སོགས་པར་གྲགས། ལོ་དེའི་སྟོན་ཁར་ཐན་སྟོན་ཉ་ཅང་
ཆེ་བས་ཚུ་བོ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་གཏན་ནས་མེད་ཀྱང་སྟོ་རྒྱུ་དུ་གང་ཡིན་བརྗོད་དགའ་
བ་ཞིག་ལ་ནག་ཚུ་དང་སྐུལ་ཚུ་ལུང་པར་མི་ཤོང་བར་རྒྱས་པས་སྐུ་གཏུང་འཁྲེང་བ་
སོགས་ལུང་བསྟན་ཡོད་ཚད་ཐོག་ཏུ་ཁེལ་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་ལུང་བསྟན་དོ་རྗེའི་བརྗོད་
རྟགས་ལས། (གཏན་ཚིགས་ཤོག་གྲངས་ ༣༩ ལས།) མི་མི་མི། ཡང་བསྐྱུང་བྲག་ཚིག་འདི་སྐུལ་
བའི། །ཤར་མདོ་བཟུ་ཤིས་སྟོ་མོ་ལ། །དོམ་ནག་ཁ་ཡི་ཁྲག་ཚུ་དེ། །མདོག་སྟོན་
མོའི་འབྲུང་བ་ཚུ་ལ་འབྲུང། །དབང་ཆེ་བ་ཚུ་ཡི་རྒྱལ་མཚན་བཅུ་གས། །བཅུ་གས་
པའི་རྒྱལ་མཚན་འདྲ་ཟེར་དེ། །ཕྱོགས་བཅུར་ཁྲབ་ནས་བདེ་སྦྱིད་འབྲུང་། །ཞེས་
རྣམ་ཤིང་བསྟན་ལ་བསྟན་ཅིང་རྣམ་པའི་ལུང་དོན་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་བདག་གི་
ལས་སྟོན་སྟོབས་ཀྱིས་གོ་བར་རྗོད།

མདོར་ན་ངོ་མཚར་གྱི་རྟགས་ལན་གཅིག་མིན་པར་མདོན་སྐུལ་དུ་གྱུར་བས།
དེ་སྟོན་ཚོས་ཟེར་བ་དུག་དང་མི་དམངས་མགོ་མོ་སྟོར་བྱེད་ཅིག་ཀྱི་དེ། དཔེར་
ན། དག་དབང་སྦྱིན་པས་མི་ལ་མཚོན་སྲུང་སྲུང་བ་ཀྱི་དེ། ཡིན་ནའང་ཁོ་རང་ལ་མེ་
མདའ་རྒྱག་དུས་སྐབས་ལ་མཚུ་བ་མོ་བཅུ་གས་པ་དང་ཆ་རྗེད་སོགས་ཀྱི་ལ་བསྐྱུགས་
ལུགས་ཆེར་བཀྱིས་ཡོད་ཀྱང་། དུས་དེ་ནས་ཡོད་ཚད་གྱི་སེམས་ལ་དོན་འབྲུར་
ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་ཞིག་སྐྱེས་ནས་སྟོ་སྐྱུར་རིགས་ཅི་ཡང་བྱེད་མ་ཐོད་པར་འཇམ་ཐིང་དེར་
གྱུར་སོང་ཞེས་སྐབས་དེའི་མི་སྣ་དངོས་བྱུང་དེ་བ་ནང་ལའང་གིས་³¹ འདུག་གོ།

31 དངོས་སྟོང་མི་ཆེའི་རིམ། ཆབ་སྲིད་བཅོན་ལྷན་བསྟན་འཛིན་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་མི་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས།
ཤོག་གྲངས། ༡༧ ནས་ ༡༩ བར་དུ་གསལ་འདུག།

ཡང་སྐྱབས་དུ་མར་དམ་པ་ཁོང་གི་ཡང་སྲིད་སྐོར་བཀའ་གསུང་ལན་མང་
མེགས་པ་ལས་འགའ་ཞིག་གཤམ་དུ་བྲི་རྒྱ་ཡིན། སྲིར་ན་དམ་པ་འདི་ནི་མི་རིགས་
ཀྱི་བདེན་དོན་ཁོ་ན་ཐུགས་ལ་བཅངས་ཤིང་། བོད་རྫོངས་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
ཡོད་ཚད་སློས་བཏང་གནང་བའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། དེ་སྡོན་རྒྱ་
གཞུང་ནས་ནག་རྒྱ་ས་གནས་ལྷུ་ཡོན་དང་འབྲི་དུ་གྲ་སྲིག་ལྷུ་ཡོན་ཁོང་མི་བཅས་
སུ་བསྐོ་གཞག་བགྱིས་ཡོད་ཀྱང་། མི་དམངས་ཀྱི་རེ་བ་ལྟར་ཚོས་ཐུགས་ཀྱི་བྱེད་
སྒོ་སྤེལ་བ་དང་། མགུར་མ་དང་ལུང་བསྟན་མང་དུ་མཛད་པས། འབྲི་དུ་བྲིང་འཇུག་
སྐོར་མཁན་དང་རྒྱལ་ལུང་དམངས་གཞོན་གྱི་ཉེས་མིང་གཡོགས་ཏེ་སྐུ་སྲོག་སྲོགས་
པ་ཞིག་རེད། གང་གི་ནམ་ཐར་རྒྱས་པ་ཞིག་རྗེས་མར་ལོགས་སུ་བྲི་འདོད་པས་རེ་
ཞིག་འདི་ནས་དེ་ཅམ་མོ།།

གང་གི་སྐྱེ་སྐྱལ་ངོས་འཛིན་བགྲིས་ཚུལ་གནད་བསྐྱུས་གསལ་པོར་
བརྗོད་པ།

༡། །དེ་ལྟར་བསྐྱེད་འགྲོའི་དབལ་མགོན་དམ་པ་དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་ཞི་བར་མཉམ་
ཡུང་སྟོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཟབ་མོས་སྦྲར་ཡང་མཚོག་གི་སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་ཡི་ཉི་གཞོན་
བཞད་པར་དོ་རྗེའི་ལུང་གིས་ལན་གཅིག་མིན་པར་ཡང་ཡང་བསྐྱུས་པ་ལྟར། རང་
ཅག་གཤུལ་གྱ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སུ་དེ་ལྟར་མདོན་དུ་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱམ་པ་སྐྱོ་
ཡི་ར་བ་ནས་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་ཡལ་དུ་མེད་ནའང་། ལྷི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་མང་པོས་རེ་
ཞིག་ནར་ལུས་སུ་གྱུར། དེ་ཡང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་³² ཟེར་བའི་ལུན་ནག་
གི་ཁོད་དུ་གང་གི་གདན་ས་ཡང་མིང་གི་རྣམས་མ་ཅམ་དུ་གྱུར་པའི་གཏོར་བའིག་
ཚབས་པོ་ཆེ་ཐེབས་པ་དང་། ཐུགས་སྦྲས་འགའ་ཞིག་བཙོན་ལོག་ཏུ་གཤེགས་པ་
དང་། འགའ་ཞིག་རྣམས་སོགས་སུ་བཙོན་ལོག་ཏུ་ལུན་རིང་བཞུགས་དགོས་པ་
སོགས་དང་། ཁ་ནས་མ་ཞི་ཅམ་འདོན་མི་ཚོགས་པ་ལ་སྐྱེ་མའི་ཡང་སྲིད་ཟེར་བའི་
མིང་ཅམ་ཡང་སྐྱེ་བར་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་པའི་དུས་ངན་དེ་འབྲུག་གཤམ་པ་
རེད། དེ་ལྟར་བོད་མིའི་སྐྱེ་མཐུན་ལས་ངན་རེ་ཞིག་ཟད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷོང་ས་རྣམས་
མིའི་རྣམ་འབྲེན་རྒྱལ་བ་དོན་གྱི་བདག་པོ་ཁོ་ནའི་བཀའ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས། ཁ་བའི་
སྐྱོངས་སུ་རྒྱ་གཞུང་ནས་སྲིད་བྱས་ཀྱི་ཡངས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རྩོག་རིམ་བཞིན་ཚོས་
ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྐོར་སྐྱེལ་བ་སོགས་སྐོར་དུ་མ་ནས་ལེགས་པའི་དབལ་དུ་གྱུར།

32 1964-1974 བར་ལོ་བཅུ་ནི་ཆེས་ལུན་ནག་གི་དུས་རབས་ཞེས་རེ་དབང་བསྐྱེད་འཛིན་
གིས་བརྗོད་པའི་ནགས་ཤོད་འབྲི་རུའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་འཁོད།

ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྒྲུབ་པ་མཐའ་ཡས་ (1938-1989) བོད་དུ་ཕེབས་
ཉེ་མི་མོ་ཉེ་ཤར་རྒྱན་ཚད་པའི་ལྷ་སའི་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་བསྐྱར་གསོ་ (1986)
གནད་བ་སོགས་ཁོང་གི་བཀའ་བློན་ལེན་གྱིས་བོད་ཡུལ་མཐའ་ལྷན་ཀུན་གྱི་དགོན་
སྡེ་ཉམས་གསོ་ཚོགས་པ་བཅས་རྒྱུད་བ་དང་བསྐྱོན་རྒྱལ་བ་འབྲོང་དུར་ཚོས་རྗེའི་
གདན་ས་རིན་མོ་ཆེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༧ ལོར་འབྲོང་སྐས་རས་རྒྱུད་ (1947-^{འཇུག་པོ་})
དང་། མཁན་མོ་བདུད་འཛོམས། (-1998)³³ དབུ་མཚན་དགོན་མཚོགས་རིན་
ཆེན་ (-1990)³⁴ སོགས་ཀྱིས་ཉམས་གསོ་གནད་བ་དང་རིམ་བཞིན་སྲིད་གཞུང་

33 མཁན་མོ་བདུད་འཛོམས་ནི། ཁོང་གི་འཇུག་མོ་ད་བར་མ་ཤེས་ཤིང་། སྐུ་འདུའཁར་
དགུང་གྲངས་ཉ་ཅང་མཐོན་མོ་ཞིག་རེད། འགའ་ཞིག་གིས་དེ་སྐབས་དགུང་གྲངས་བརྒྱ་ལྷག་
ཡིན་པར་སྒྲ། འབྲོང་དུར་ཚོས་རྗེ་སྐྱེ་ཐོག་གཉིས་ཀྱི་མི་ཡིན་ཞེས་ང་ལ་ཐེངས་ཁག་གསུམ་ཤིག་
གསུངས་པ་ཐོན་གྱི་འདུག །རྒྱུད་དུས་ནས་འབྲོང་དུར་པའི་གདན་སར་རབ་ཏུ་རྒྱུད་སྡེ་རང་
ལུགས་སློན་མོའ་ཟབ་མོ་ཉམས་བཞེས་མཛད། རང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེར་མཁས་པར་ཅི། དུས་
འགྲུབ་སློན་ནས་དབུ་མཚན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རྗེ་བཙོ་ལྷ་པའི་སྐུ་བཅར་ཡུན་རིང་མཛད། འོན་
ཀྱང་རིག་གསར་སྐབས་སྐུ་དཔལ་ཆེར་མ་བྱུང་། འབྲོང་དུར་ལྷ་སྡེ་དང་དགོན་པའི་རྟེན་གསལ་
མང་པོ་ཞིག་སློག་དང་བསྐྱོས་ཉེ་སློག་ཉར་མཛད་བ་དང་ཕྱིས་སུ་འགའ་ཞིག་དགོན་པར་ལུལ།
གདན་ས་བསྐྱར་བཞེངས་ཀྱི་གཙོ་འགན་བཞེས། བར་དེར་ནང་ཁུལ་མ་མཐུན་པས་ཕྱིས་སུ་
དགོན་པ་ལས་རྒྱར་བཞུགས་མཛད། མེ་ཁྱི་ལོར་དགོན་པར་ཕེབས་ཉེ་ན་རྒྱ་དོང་སྐྱགས་ཀྱི་
རྒྱལ་བ་འཚོགས་སྐབས་པས་སྐྱགས་ཉ་ཅང་གིས་དམྱེས། ད་ནས་དམ་སེལ་གཏན་ནས་མེད་
པའི་བཀའ་གནད་། ས་སྐྱག་ལོའི་ས་ག་ལྷ་བའི་ཆེས་བཅུའི་ཉེན་མོར་ཤག་རྒྱ་ཁར་གཟིམས་
ཤག་ཏུ་བསྐྱོན་རྒྱག་གང་ཡང་མེད་པར་བདེ་བར་གཤེགས་སོ།།

34 དགོན་མཚོགས་རིན་ཆེན་ནི། དཔོན་པོ་སྐུ་རྒྱུད་ཚང་ཞེས་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་མི་ཚང་ཞིག་གི་
རྒྱུད་དུ་འཇུགས། རྒྱུད་དུ་ནས་རྒྱལ་བ་འབྲོང་དུར་པའི་གདན་སར་རབ་ཏུ་རྒྱུད། ཡི་གེ་འབྲི་
སློག་སོགས་ལ་བྱུང་རྒྱལ་བ་དང་ཚོ་ག་རྒྱུད་སྡེ་སོགས་ལ་འང་མཁས། རང་དགོན་གྱི་དབུ་
མཚན་ཁྲི་པའི་འགན་བཞེས། དཔོན་པའི་བྱ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་སློག་སློབ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁུར་
ལྷངས། རྗེ་བཙོ་ལྷ་པའི་ཞབས་ཀྱི་ཡུན་རིང་མཛད་ཅིང་སློན་མོའ་དུ་མ་གསལ། ༡༩༦༩ ལོར་

ནས་ཚོག་མཚན་རག་པ་སོགས་སྐྱལ་བཟང་སླ་མེད་བྱུང་། དེ་མཚུངས་ལྷ་ལྡེ་མི་
ལྡེ་ཡོངས་ཀྱིས་འགྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེའི་སྐྱལ་སྐྱ་ཅད་འཚོལ་དགོས་པའི་རེ་བ་དང་
སློ་གཏད་ཡོད་ཚད་འགྲོང་རྒྱུ་གོང་མའི་སྲས་རས་ཅུང་དང་། རྟོགས་སྣེ་བྱུ་
སྒྲིའི་གཏུང་རྒྱུད་རྩམ་དམར་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མའི་སྲས་ཀུན་བཟང་། (-1993) མཁན་
པོ་བདུད་འཛོམས། དགོན་མཚོག་རིན་ཆེན་སོགས་ལ་བཅོལ། ཁོང་ཅག་གིས་དེ་
མཚུངས་ཞལ་བཞེས་གནང་སྟེ་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་ཁོ་ནར་ལྷ་རྒྱུའི་
ཐག་གཅོད་གནང་སྟེ་གཙོ་འགན་འགྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེའི་ལྷགས་སྲས་དགོན་མཚོག་
རིན་ཆེན་མཚོག་གིས་འཁུར་རྒྱ་བཟུངས། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་འབྲེལ་བ་གཏན་
ནས་མེད་པ་ཞིག་ལ། མི་ཞིག་གིས་ཁོ་རང་གི་ཉེ་འབྲེལ་ཡིན་པ་ཞིག་འགྲོང་རྒྱུ་
ཚོས་རྗེའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་ལྷགས་ཀྱིས་སྲིད་ལྷགས་ཆེན་པོ་བཟོས་ཉེ་ས་འོག་དར་
ཐག་གིས་མཁན་པོ་སྐྱ་རིལ་ལམ་བདུད་འཛོམས་ལའང་དབུ་སྐྱོར་ཚད་མེད་བཟུངས།
འབྲི་གུང་ཡསྐབས་མགོན་ཅུང་ཚང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུང་བས་³⁵ རོས་འཛོན་གནང་ལྷགས་

རྗེ་ཉིད་དང་ལྷན་དུ་རིང་མེབས། མཐར་འབྲི་རུའི་བཅོན་དུ་བཅུད་དེ་རིམ་བཞིན་སྐྱ་ས་ཨོ་ཉི་
དུད་ཅེས་པའི་བཅོན་དུ་མོ་མང་བཞུགས། བཅོན་གྲོལ་རྩོམ་རྗེས་དགོན་པ་ཉམས་གསོ་སོགས་
ཀྱི་འགན་བཞེས། འགྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེའི་ཡང་སྲིད་ཆེད་དུ་ཡགོང་ས་མཚོག་མཇལ་བར་རྒྱ་གར་
དུ་ཐེངས་གཅིག་མེབས། རྩམ་དམར་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མའི་ཡང་སྐྱལ་ཅད་གཅོད་དང་རོས་འཛོན་
ལྷགས་ལྟ་ལོར་སྐྱ་སར་རོ་མཚར་བའི་ལྷགས་བཅས་ཞི་བར་གཤེགས།

35 འབྲི་གུང་ཡསྐབས་མགོན་ཅུང་ཚང་གི་བཀའ་ཡིག་ཡིན་སྐད་དེའི་བརྗོད་དོན་ལུ་དེ་གང་གི་
ཡང་སྲིད་ཡིན་ལྷགས་དང་སྐྱ་ས་སྐྱལ་སྐྱུ་ནས་ཐེར་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག །འདི་མ་དམ་པ་དེ་ཤག་
རྒྱ་གར་གི་གང་གང་ཡིན་སྐབས་དམིགས་བསལ་དེར་འབྲེལ་བ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཚགས་
ཡོད་མར་བརྟེན། ཁོང་ཚོས་ཡི་གེ་དེ་ཁྱེད་ཡོང་ནས་གོང་རིམ་ལ་ཁྱི་གསོལ་ཚོག་མཚན་ལྷ་
རོགས་འདི་སྐྱ་མ་འཁུལ་བལ་ཡིན་ཞེས་ཡི་གེ་དེ་ཁོང་ལའང་བསྐྱབ་འདུག ཨ་མས་ལྷ་ས་ལ་

འཁོད་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་སྟོན་པ་དུ་མར་འབྲེམས་སྐྱེལ་བགྲིས། དགོན་མཚོག་རིན་
ཚེན་གྲིས་ལྟར་སྐྱེ་ལོ་ ༡༩༤༣ ལོར་ཡགོང་ས་མཚོག་ལ་འབྲུལ་སྐྱབས་ཞབས་རིམ་
དུ་མ་དང་ད་དུང་ཡང་སྲིད་འཁྲུངས་མེད་ལུགས་འཁོད་འདུག་པ་དེ་བཞིན་རྒྱབ་
འགལ་ཡིན་པ་དང་། ཡསྐྱབས་མགོན་རྒྱུང་ཚང་གིས་དེ་ལྟར་ངོས་འཛིན་བགྲིས་རྒྱ་མ་
བྱུང་ཚུལ་སོགས་རྒྱ་མཚོན་གསེས་བཞོལ་བགྲིས་ཀྱང་། དགོན་མཚོག་རིན་ཚེན་
སོགས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཚེའི་ཡང་སྲིད་འགོག་གི་ཡོད་ཚུལ་དང་། དགོན་མཚོག་རིན་
ཚེན་བདུད་སྐྱེལ་ཡིན་རབས། རས་རྒྱུང་འགྲོང་དུར་ཚོས་རྗེའི་སྲས་མ་ཡིན་ཚུལ་
སོགས་སྐྱེ་ཚོགས་སོག་སྐྱེད་སྟོན་དང་དམ་སེལ་ཚད་མེད་པ་བཞོས།

མཁན་པོ་སོགས་ཀྱིས་རང་དགོན་ལ་སྐྱབས་སྐྱེད་ཅིག་འཚོག་པར་བསྟུང་དེ། ལོ་
སྐྱབས་དེ་དང་བསྐྱབས་སྐྱབས་རྗེས་མ་ཞིག་ལ་ཡང་སྲིད་ཡིན་པར་བཏགས་པ་དེ་ཡང་
ཁྲིད་པར་མི་དམངས་འགའ་ཡིན་མཁའ་ལྷ་བྱས་པ་དང་མཁན་པོས་གོང་མའི་ཅ་
ལག་ཅ་ཚེན་དེ་འདྲ་ཡང་བུལ་སྐྱད། དགོན་མཚོག་རིན་ཚེན་བཙེན་གྲོལ་སོབ་རྗེས་

སྐྱེལ་སྐྱེ་སྐྱེད་ཐུག་མང་པོ་ཡོད་ཀྱི་རེད། ལུས་ཅང་ཡི་གེ་འདི་ནི་འབྲི་གུང་རྒྱུང་ཚང་གི་ཡིན་
པར་དཔང་ཉགས་གང་ཡང་མི་འདུག། མ་གཞི་སྟོན་མ་ནས་སྡེ་དགོན་མཁུས་ཚབ་དང་སྲིད་
གཞུང་བར་དབང་བཅས་ཡསྐྱབས་མགོན་གྱི་བྱུང་དུ་བཅར་དུས་དེ་འདྲ་ཞིག་གསུང་རྒྱ་མ་བྱུང་
ཞེས་བཀའ་གསལ་པོ་གནང་བ་མ་རེད་དམ། ཅི་སྟེ་ཡི་གེ་འདི་ཁོང་གི་ཡིན་ནའང་དགོན་པར་
ཚོད་རྩོག་ཡོད་པ་མཐུན་བཞིན་ཡི་གེ་འདི་དགོན་པའི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་སྲས་ཀྱང་མ་ཤེས་
སར་ཁྲོད་ཚོར་གནད་བ་རྒྱ་མཚོན་གང་ཡིན་ནམ། སོགས་དོགས་ཅི་ཁགས་ལབ་ཡིན་ཅས་
ང་ལ་འདྲ་ཚེད་དུ་ལབ་པ་བྲན་སོས་ཀྱི་འདུག གང་ལྟར་དེ་ནས་ལུ་སིམ་མེར་ཐགས་འགུལ་གང་
ཡང་མེད་པ་ཆགས་སོང་། མི་དེས་སྐྱེས་དུ་མར་ལས་ངན་གྱི་སྐྱོར་བ་མང་དུ་བརྩམས་མཐར་
ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་དུས་སྐྱེན་ཉེ་ཚེ་ལས་འདས་པ་ནི་ཡང་བའི་གནས་སོ།།

རྒྱ་གར་དུ་³⁶ གསང་སྐབས་ངང་ཆེད་ཐེབས་ཀྱིས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་
 ཉེ་སྤྱུགས་དམ་ས་ཐོན་སྤུལ་འཕྲོར་དཔོངས་དོན་དེ་ནི་འཕྲོང་རྒྱུ་པའི་ཡང་སྲིད་
 མིན་པ་དང་ཐོག་མར་མ་ཉི་དུང་གཅིག་དང་། ཡིག་བརྒྱ་དུང་གཅིག་རྗེར་སེམས་
 རྒྱ་གཅིག་སོགས་ཞབས་རིམ་གནད་སྲིད་སྐབ་མཚམས་དབྱིངས་གཟིགས་ཀྱིས་
 ཐལ་གཙོད་བཟུ་རྒྱུའི་བཀའ་བཟང་ཐེབས་པའི་དགའ་བ་བརྒྱ་སྤྱུག་གི་གཏམ་སྟོན་
 བཅས་ཐོད་དུ་ལོག། མཁན་པོ་སྤྱོད་གས་གཏོགས་ཀྱིས་རྟག་པར་ཁྱོད་ཚོས་འབྲི་
 གུང་ཡ་སྐབས་མགོན་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་མ་བྱས་ཟེར་བ་དེ་དགོན་མཚོག་རིན་ཆེན་
 ཀྱིས་སྐྱུག་རྩུབ་ཡིན་ལུགས་དང་། ལྷ་མའི་ཡང་སྲིད་དེ་དགོན་པ་ལ་མཚོགས་པོར་
 འཁྲིད་དཔོན་རྩུལ་སོགས་དངོས་ལུགས་དུ་མ་ནས་སྐུལ་བས་མཐར་འགྲུ་ཆུ་འདྲ་
 སྲིད་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་གནད་ཡོད་གཅིག་དང་སྤྱོད་གས་གཉིས་ཀའི་གནད་ཡོད་མི་
 རྣམས་འབྲི་གུང་ཡ་སྐབས་མགོན་རྒྱུང་ཚང་སྐུ་གམ་གདོང་བཤེར་རྒྱལ་ཏུ་འབྲོ་
 རྒྱུའི་ཐལ་བཅད་སྟར་སོང་། ཡ་སྐབས་མགོན་རྒྱུང་ཚང་གིས་སྤྲུལ་ལབ་སོང་གསུང་

36 ༡༠༠༥ ལྷི་རྩེ་ ༣ ནང་ཞིག་ལ་ངང་མན་རྩུ་ལུ་ཀ་ཉི་ལ་རྩུ་འབྲི་གུང་དཔེ་ཚོང་ཞིག་གི་ཚོང་
 པ་ཡོ་རེད་ཚང་བཙོན་འབྲུས་སོངླེ་ཞེས་པའི་མི་གྲོན་ཞིག་དང་ལབ་སྐྱེང་མང་པོ་ཞིག་གི་མཐར་
 ཁོང་དགོན་མཚོག་རིན་ཆེན་གྱི་སྤོགས་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས། དགོན་མཚོག་རིན་ཆེན་འཕྲོང་
 རྒྱུ་ཚོས་རྗེའི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྒྱ་གར་ཐེབས་སྐབས་མན་རྩུ་ལུ་ཀ་ཉི་ལ་ནས་ཁོང་དང་
 མཇུག་པའི་སྐོར་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་བཤད་བྱུང་། སྐབས་དེར་དགོན་མཚོག་རིན་ཆེན་གྱི་སྐོར་
 གསུང་གིན་མིག་རྒྱ་ཤོར་ཡོང་བ་ངས་ད་དུང་གསལ་པོར་བཟོ་བུ་གྱི་འདུག དེ་དུས་ཡིན་ནམ་
 རམ་དམར་ཡང་སྲིད་འབྲི་གུང་སྐབས་མགོན་ལ་ཞུས་འདུག རྗེས་སུ་བརྟག་ཡིག་ཁོང་བརྒྱད་
 དེ་དགོན་མཚོག་རིན་ཆེན་ལ་སྤུལ་བས་སྤྱུགས་ཞེ་ཟེག་དེའི་སོང་བར་བཤད་བྱུང་། དགོན་
 མཚོག་རིན་ཆེན་གྱིས་ཁོང་ལ་ནགས་ཤོད་སྟོག་སྤུ་དང་རམ་དམར་གཉིས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་སྐོར་
 རྟོག་པོ་ཞེ་ཟེག་ཡོད་པར་གསུང་གི་འདུག་ཟེར།

སྐབས་མཚམས་བ་ཨ་དམར་གྲིས་འདིས་ལབ་སོང་ཞེས་མཁན་སོའི་གདོང་ལ་
 མུའུ་མོ་བཅུགས། མདོར་ན་སྤྱོད་གས་གཉིས་ཀ་ནས་མི་འཚམ་བ་མང་པོ་བགྲིས།
 འབྲི་ཤུང་ཡ་སྐབས་མགོན་ནས། ངས་ཡི་གེ་འདི་འབྲ་ཞིག་གི་རྒྱ་མ་བྱུང་ལ་ད་ལྟ་
 རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལ་སློབ་མ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚོགས་གི་མ་དེད། ཡིན་ནའང་རིང་མིན་
 ལོ་སྐབས་ཡག་པོ་ཡོང་གི་དེད། དེ་བས་ཁྱོད་ཚོ་མར་ལོག་ནས་དམར་མཐུན་ཡག་
 པོ་གྲིས། ངས་དེ་འབྲ་ལབ་ཀྱི་འདུག་ཅེས་མི་དམངས་ཚང་མར་ལོབ། གཙོ་བོ་རྗེས་
 མ་དགོན་མཚོག་རིན་ཆེན་གྲིས་གཞིགས་ཡོང་གི་དེད། སེམས་ཁུལ་མ་བྱེད། ཅེས་
 གསུངས། དེ་ཅམ་རྗེས་ནས་དགོན་མཚོག་རིན་ཆེན་དང་། གུན་བཟང་། མཁན་པོ་
 སོགས་རིམ་བཞིན་སྐྱབས་གཤེགས་བ་བཅས་གོད་ཆག་ཚབས་ཆེན་བྱུང་། ཡིན་ནའང་
 ངས་རྒྱུང་གིས་དབུ་ཁྲིད་ནས་དགོན་བ་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་རྩམ་དམར་སྐྱལ་སྐྱེ་འདོན་
 བྱས་བ་སོགས་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱབས། སྔ་རྗེས་དུ་མ་ནས་སྤྱི་ནང་གི་རྒྱུན་རབ་ལྟ་
 ཚོགས་ཁྲིད་སྐབས་རྒྱལ་སྤྱི་དང་དབྱེས་ཡངས་ཐབས་མཁས་དུ་མས་བསྟན་དགོན་
 འཛོར་དུ་མ་བཅུག་པར་དེ་རིང་གི་འོད་སྟོང་འཛོལ་བའི་རྗེ་སློབ་མའི་ཡང་སྤྱིད་འཁྲུལ་
 བྲལ་རང་འཕྲི་མགོན་དུ་ཚོབ་བ་ནི། འཛོར་སྐས་ངས་རྒྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་འདོན་སྒྲ་
 བ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནམ་ཡང་བརྗེད་མི་འདུག་པོ།

ཡང་བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ལབ་སྐྱེད་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར་བ་ཞིག་ནི། ཡ་རྒྱལ་བ་
 རིན་པོ་ཆེས། འཛོར་དུར་ཚོས་རྗེ་མ་འདས་པའི་སྔོན་དུ་ཐེངས་མ་གསུམ་མཇལ་
 ཁར་ཐེབས་ཡོད་ལུགས་གསུངས་པ་དང་། ཐ་མ་དེར་སྐྱགས་སྐྱོད་ཉམས་བཅས་དང་
 བསད་སོང་བས་སྐྱེ་སྐྱེ་སྤྱིད་ཡོང་གི་མིན་ཞུས་ལུགས། དེ་སྐབས་ཡགོང་ས་ཆེན་
 པོས་སྐྱགས་སྐྱོབས་བསྐྱེད་དེ་བསྟན་དོན་བསྐྱབས་དགོས་གསུངས་པར་མཁུ་བཞིན་

ཐེབས་སོང་ཡང་། ད་བར་ཡང་སྲིད་བསྐྱེད་མི་འདུག་མོད། ཞབས་རིམ་དེ་ཚོ་
གནད་སློན་དགོས་གས་ཞེས་བཀའ་ཐེབས་ལུགས་ཆེར་གྲགས་ཀྱང་། འགའ་ཞིག་
གིས་དགོན་མཚོན་རིན་ཆེན་གྱིས་ལྷ་རྒྱུ་སྲིད་གསུངས་པ་རེད་ཟེར་བ་དང་། ཡང་རེ་
འགས་རྩ་གསར་བཏང་དང་གྱིས་ལྷ་རྒྱུ་སྲིད་གསུངས་པ་རེད་ཟེར་བ་ཅམ་ལས་གཏམ་
ལུགས་སུ་ཡིན་དུང་ཤེས་གྱི་མེད།

ངས་ཤེས་ཉོགས་སྤྱད་གསལ་ལྟར་ན། དེ་སྡོན་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་
བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོར་འགྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེའི་ཡང་སྲིད་སྐོར་ཐེངས་བཞི་ལྷན་འདུག་
པ་རྒྱུ་མཚོན་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མདོན་བར་གསལ་མི་གསལ་ཅམ་ལས་
དོན་དངོས་ཐོག་སྡེ་དགོན་ཚང་མས་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་བ་ཁོ་ན་ལ་ལྷ་རྒྱུའི་
དམིགས་ལུལ་ཡོད་པ་མཚོན་ཡོད། རམ་དམར་གོང་མ་ཚོས་གྱི་ཉི་མའི་སྐུ་
འཛིགས་མེད་མཚོག་གིས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་གསར་མཇུག་སྐབས་དུང་བ་
བཅས་ལུགས་དམ་ས་བོན་ཡ་གོང་ས་མཚོག་ལ་ལྷ་སྐབས་སེམས་ཁེལ་མ་བྱེད་རྗེས་
སུ་བལྟ་ཡོང་རིམ་བས་ཡག་པོ་ཆགས་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་བཀའ་གསལ་པོ་ཐེབས་པ་
ལྟར་ལུགས་རྗེའི་གཞིགས་པ་མ་དོར་བར་གཤམ་གསལ་བཞིན་མདོན་དུ་གྱུར་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཀྱང་གྲོག་གི་བརྒྱུད་རིམ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་གི་མཐར་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་དམ་
པ་མཁན་སྐུལ་རེ་དབང་མཚོག་གིས་དབུ་ཁྲིད་པའི་ཡང་སྲིད་དོས་འཛིན་ཚོགས་
ཚུང་ཞིག་བཅུགས་ཏེ། དེའི་ཁོངས་མི་རམ་དམར་ཡོངས་འཛིན་ཚུལ་ཁྲིམས་མཐར་
ཕྱིན་དང་། འགྲོང་རྒྱུ་བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད། དགོན་མཚོག་ཚུལ་ཁྲིམས། ཚུལ་
ཁྲིམས་མགོན་པོ་སོགས་ཀྱིས་འོས་སྐུལ་བཅུ་ཕྱག་ལྷག་གི་མིང་ཐོ་བཀོད་དེ་གོང་
རིམ་ལའང་དོས་འཛིན་བྱེད་ཚོག་པའི་ཚོག་མཚན་ལུལ་བ་སོགས་བཀྱིས་ཡོད་

ཡུང་བད་ཀར་གྲུབ་འབྲས་མ་བུར་བ་ལྟ་བུར་སྤང་མོད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་འབྲི་
གྲུང་ལ་སྐྱབས་མཐོན་ཚུང་ཚང་ང་རང་གི་དགོན་པར་ལེབས་སྐབས་འདུས་མང་
ཚང་འཛོམས་སར་ལ་སྐྱབས་མཐོན་མཚོག་གིས་འབྲོང་དུར་ཚོས་ཇི་ལོ་ཡང་སྲིད་གི་
འགན་གཙོ་པོ་དེ་ལ་སྐྱབས་ཇི་ལོ་མཐན་སྐྱལ་དེ་དབང་མཚོག་གིས་གནད་དགོས་པར་
ནན་ཏན་ཚུལ་གྱིས་གསུངས་མོད། གང་ལྟར་འབྲོང་དུར་ཚོས་ཇི་ལོ་ལྷ་པོ་ཡང་
སྲིད་ངོས་འཛིན་གྲུབ་པ་འདི་ཡང་ལ་སྐྱབས་ཇི་ལོ་མཐན་སྐྱལ་མཚོག་གི་ལམ་སྟོན་དང་
སྤོང་སྟོབས་སོགས་དང་འབྲེལ་བ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སྟོས་མི་དགོས་པ་ཡིན།

འབྲི་གྲུང་ལ་སྐྱབས་མཐོན་ཚུང་ཚང་ངའི་དགོན་པར་བཞུགས་སྐབས་ལ་སྐྱབས་
ཇི་དེ་དབང་མཚོག་གི་དུང་དུ་བཅར་དུས། ཁོང་གིས། ཁྱོད་རང་གཞན་འབྲེལ་ཡོད་མ་
རེད། ད་ལྟ་ལ་སྐྱབས་མཐོན་དེན་པོ་ཆེ་ལ་སྐྱབས་འཇུག་ཅིག་ཞུས། འདི་ཁྱེད། ཅེས་
ཁ་བཅད་མཐོན་ཞིག་གནད་བུང་བས། ཁོང་གི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་ལ་སྐྱབས་མཐོན་
མཛུལ་ཉེ་ཚོས་ཇི་དེན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྐྱལ་གང་མཐོག་ཅན་འཚོལ་གྲུབ་པའི་གྲུགས་
སྟོན་གནད་ལོགས་ཞུས་པ་ཡིན།

ངའི་པ་དམ་པར་སྡེ་དགོན་ཡོངས་ཀྱིས་དེ་སྟོས་ཆེན་པོ་གནད་གི་ཡོད་པ་
ལྟར། ཁོང་མ་གཤེགས་སྟོན་དུ་ལས་འགན་འཁུར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ལ། ལ་གོང་ས་
མཚོག་གིས་པལ་པའི་ཡིག་བརྒྱ་དུང་ལྷུང་གཅིག་དེ་དེད་ཅག་མགར་སྟོར་དུ་སྡེས་
སྐྱོན་བདག་བྲས་ཉེ་དགོན་པའི་འདུས་ཚོགས་ཀྱིས་གསོག་སྐྱབ་བཀྲིས་པ་ངས་ཡུང་
གསལ་པོར་³⁷ དེ་གི་འདུག དེ་ལྟའི་ལོགས་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་མ་བདེ་ལོགས་ངང་

37 སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་པོད་ཚུ་སྐྱེལ་ཉེ་པོད་ལྷ་དང་པོ་ཆེའི་ཉི་ཤུ་ནས་གནན་ས་རང་དུ་དེད་ཅག་
གིས་སྐྱོན་བདག་བྲས་ཉེ་དགོན་ཡོངས་ཀྱིས་གངས་གསོག་བཀྲིས་པ་གསལ་པོར་དེ།
སྐབས་དེའི་དབུ་མཛད་ནི་དགོན་མཚོག་དོན་འབྲུབ་ཞུ་བ་ཁོང་རེད།

བསྐྱབ་རྒྱུའི་སྐྱལ་བཟང་ཡང་བྱུང་ཡོད་པས་དེ་རིང་དང་འབྲེལ་བ་ལོས་ཡོད། དེར་
བརྟེན་དང་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་མ་ཐག་གཞིས་བཞུགས་སྡེ་དགོན་ཡོངས་ཀྱི་རེ་བ་སྐྱེན་
ཚུངས་ཡོད་པ་ལེས་བཞེན་ཐོག་དང་ཡི་གེ་ཞིག་ཀྱང་འགྲོར་བ་རེད། རང་ནས་ཀྱང་
གནས་ལུགས་ཉ་གོ་བའི་ཐོག་གོང་ས་མཚོག་ཐེངས་དང་པོ་མཇུག་ཁའི་སྐྱལ་བཟང་
བྱུང་བའི་ཉེན་མོ་ནས་བཟུང་ལུགས་དམ་ས་པོན་རིམ་ལུས་ལྷན་བ་དང་འབྲི་བྱུང་
ལསྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཆེང་ལའང་བཀའ་སློབ་དང་ལམ་སྟོན་ལྷན་ལའང་ལའི་ལམ་
སྟོན་དུ་སྐྱབས་བཀའ་གནང་བྱུང་བས་བཀའ་རྒྱུ་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡིན།

དེ་ཡང་ ༡༩༩༩ ལོར་རེད། རྒྱ་ཆོས་བརྗེད་ཤོར་འདུག ང་རང་ཀ་མཚོག་ཐར་
བ་སྐྱོང་དུ་སྐྱབས་པ་ལ་འདུག་སྐྱབས་ལེག་ལ་འགོམ་དགོན་གྱི་དར་ཆེན་འགྲམ་དུ་ཡོད་
སྐྱང་ལ་མི་ཚོགས་ཉ་ཅང་མང་བའི་རྩོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་ཐོད་ནས་ལསྐྱབས་
རྗེ་མཁན་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོགས་མེད་དཀྱིལ་གྱི་བཅས་བཞུགས་པ་མཇུག་ཞིང་།
འཆང་ཁ་ཆེ་བའི་མི་ཚོགས་ནས་ཡང་འདུ་ཁང་དུ་འཇུག་སྐྱབས་ཁྲི་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་
ལྷག་སྤྱོད་རྗེ་ཆེ་འཆང་བཞུགས་པར་མཇུག་ནས་བརྗེ་བྱ་རུའི་འཇོབ་དབྱངས་བཅས་
ལུབ་སྟོ་ནས་ཐོན་ཉེ་དབེན་ཁོད་གཅིག་ལ་སླེབས། དེ་ནས་མར་ལྷ་རྒྱས་མི་ཞིག་
གིས་ཚོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་འདི་ན་ཡོད་ཅེས་བདག་ལ་མིག་ཅེར་བ་སོགས་
མིས། སྲིས་སྲུང་རྒྱ་གར་ནས་སྲིར་རྫོང་སར་བཤད་བྱུང་འགྲོར་དུས་ས་འདིར་སྟོན་
འགྲོ་སྲོང་བ་ལྷ་རུའི་རྒྱས་ཡོད་ཅིག་ཉུག་ཏུ་ཚོར།

མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་སྐྱབས་གི་སྐྱབས་ཁང་ནས་མར་ལྷ་རྒྱས་སྟོན་མའི་མི་
ལམ་གྱི་དགོན་ཚུང་དེ་ཨ་ན་མ་ན་རང་འདུག་པ་དེ་སྲིར་དགོན་པ་རེད་འདུག ང་རང་
རྫོང་སར་བཤད་བྱུ་དེ་གར་སྟོན་སྐྱས་ཐོག་ངས་ལྷ་སྐྱའི་ལུང་དོན་ལྷར་ཆེས་སྐྱང་མེད་

དང་སྤྱིར་སྣངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཅད་འཚོལ་བཀྲིས་པས། ལྷ་མཚན་གསུམ་གྱི་ཐོག་
 བས་ཡང་སྲིད་འདི་ལ་དོ་སྣང་བྱ་ཡུལ་ནས་ཡིད་ཆེས་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ན་ཡང་།
 ལགོང་ས་ལསྐབས་མགོན་མཚོག་ལ་སྤྲུགས་དམ་ས་པོན་ཏུ་དགོས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་
 དབྱིངས་གཟིགས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་མ་བྱུང་བར་དུ་སྤྱིར་བསྐྱབས་བྱེད་མི་རུང་བ་
 དང་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་འགན་རུས་གཏན་ནས་མེད། དེ་ཡང་ལྷ་མཚན་དང་པོ་ཞི་རིན་
 པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་རྒྱུང་དུས་ནས་དམ་པའི་རིགས་སད་པའི་བག་ཆགས་ཆེ་ཞིང་ངང་
 རྒྱལ་བརྟན་པ། ལྷ་མཚན་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལྷ་ཡིས་སྐྱོག་པའི་དཔེ་ལྟར་དགོ་ཚོས་
 ཡང་སྲིད་ཡིན་ཚུལ་དང་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་ཞེས་མང་མང་གིས་བསྐྱབས་པ།
 ལྷ་མཚན་གསུམ་པ་མགོན་གོང་མ་རྗེ་བཙུ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེ་མེད་ལུང་དོན་དང་
 ཆེས་མཐུན་པ་བཅས་རྣམས་ཡིན། རྗེས་སུ་འོས་སྐྱུལ་ཁྱོན་བསྐྱོམས་བརྟུ་བདུན་
 ལུལ་བ་ལས་འདི་མཐའ་མ་དེ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུས་ན་འོས་སྐྱུལ་གྱི་གྲུ་བྱ་བའོད་དེ་
 ལསྐྱེ་ལོར་ལགོང་ས་ལསྐབས་མགོན་ཆེན་པོར་སྤྲུགས་དམ་ལུལ་བས། གང་གི་སྐྱེ་
 སྐྱལ་འོས་མེད་ཡིན་པར་རྗེ་རྗེའི་བཀའ་ལུང་སྐྱུལ་བ་འོག་ཏུ་དགོད་རྒྱ་ཡིན། དེ་
 བརྒྱུངས་འཕྱི་གྲང་ལསྐབས་མགོན་ཆེ་ཚང་གིས་ཨ་ཀྱི་ཚོས་སྐྱོན་གྱི་སྐོ་ནས་བརྟག་
 པ་གནད་བ་ཅེ་མཐུན་བྱུང་ཚུལ་ལོགས་གཤམ་གསལ་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ང་རང་ཉིད་ལ་མཚོན་ན་འདི་ལས་དགའ་བ་དང་བྱ་གཞག་ཆེ་བ་ཞིག་
 མེད། དེ་སྐོན་རྗེ་བརྟན་བྱུབ་པའི་ལུ་མཚོག་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཚོས་བཟང་རིན་པོ་ཆེས་
 བྱམས་བཅའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ལུང་བརྟན་གནད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་འཁྱོལ་བ་འདི་
 ཡང་རྗེ་གང་གི་ཐག་མེད་དབྱིངས་གཟིགས་དང་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་
 མེད་པའི་བཀའ་རྒྱུ་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ནས་ལུལ་གྲང་འཇམ་མི་སྐུབ་

པར་འབྲུག་མོ། །དེ་མཚུངས་འགྲི་གྲུང་སྐྱབས་མཚོག་ཆེ་ཚང་ནས་ཁྲིད་ངེས་པར་དུ་
རྫོང་སར་བཤའ་བྲུང་སོང་གསུངས་པ་སོགས་སྐྱིབ་མེད་དག་པའི་མཁུན་པ་ལོས་
ཡིན་སྟམ་ཞིང་དང་པ་སྟེག་ཏུ་འཕེལ་ལོ།།

སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༣ ཟླ་ ༡ ནང་ལ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དགོན་པར་སྐྱེལ་བའི་
ཉེན་སྐལ་ཞལ་ཐང་དང་དམ་རྩལ་བཅས་དང་། ཞབས་རིམ་ཅུ་གསུམ་ཚོགས་འཁོར་
དང་། རྒྱལ་བཀའ་དག་སློབ་པ་ཁ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་གསོལ་འདེབས་བཅས་སྤྱིན་སྐྱབ་
དགོས་གལ་མེདས་པ་བཞེན་པོད་དུ་འབྲེལ་ཡོད་ལག་ཏུ་འསྐོད་ངེས་བགྱིས་ཏེ།
ཁོང་ཚོས་བསྐྱབས་མེན་བརྟེན་ལན་འཕྲོར་བ་སྐྱར་གོང་ས་མཚོག་ལ་དེ་དོན་སྟུན་སློབ་
རྒྱགས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་ཐུགས་དམ་ས་པོན་ཐ་མ་དེ་ལུལ་
དོན་བཞེན། སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༦ ཉིན་སྐྱ་སྐྱེར་ཡིག་ཚང་ནས་རྫོང་སར་
བཤའ་བྲུང་དེ་གཞུང་ཚོན་ཚོན་སྐྱབས་ལ་ཁ་པར་འཕྲོར་ཏེ་གྲུས་པར་བརྟེན་ལན་སྐྱར་བྲུང་
བས། སྤྱི་ཚེས་ ༧ རོགས་པར་རྟེན་སྐྱ་སྐྱེར་ཡིག་ཚང་དུ་བཅད། དེ་གའི་ལས་བྱེད་
ལོར་ལུ་དོན་ལྷན་བུ་བས་སྐྱ་སྐྱེར་ཡིག་ཚང་ ༡༡༡༡ འཁོད་པའི་བཀའ་ཡིག་རིན་
པོ་ཆེ་གནང་བྱུང་བས་རོག་མར་མགོ་རོག་བཞག་སྟེ་གསོལ་བ་ཡུན་རིང་བཏབ་སྟེ་
ཞལ་ཁ་བྱེས་ཤིང་ཚར་གཅིག་བསྐྱབས། དེ་ཡང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡིག་རིན་པོ་ཆེ་
སྐྱ་སྐྱེར་ཡིག་ཚང་ ༡༡༡༡ ཅན་དེའི་ནང་གསལ། “ཐང་ཐང་བཀའ་བརྒྱུད་འཕེལ་རྒྱས་
སྐྱོང་གི་འདུས་མང་སྤྱི་མགྱིན་ནས་སྐྱལ་སྐྱེ་གྲུ་གྲི་འཕྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་
འཕྲོ་འདུལ་གྱི་ཡང་སྤིང་སྐྱོར་བརྟེན་ཞུའི་ས་པོན་འཕྲོར་བ་སྟུང་། བརྟེན་པ་བགྱིས་
པར། བ་ཉི་མ་དབང་འདུས་དང་། མ་པ་སངས་བྱུང་གི་བུ་རྩ་བ་དོན་གྲུབ་བས། དག་
དབང་བཙོན་འགྲུས་ཞེས་པ་གོང་མའི་ཡང་སྤིང་དུ་དོས་འཛིན་བགྱི་རྒྱ་མོ་ལུ་བཟང་

པོ་ལྟར་བས་དེ་དོན་ངོས་འཛིན་དང་། སྐྱུལ་སྐྱུ་ནས་ཀྱང་ད་སྐུས་བཞིན་སྐྱུབ་བཅོམ་
མི་སྣོད་པའི་ངོས་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱིས་རྒྱལ་བའི་ལྷང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་
པའི་ཁྱར་འདེགས་བཅོད་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དགོས་གཤམ། རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མས། སྤྱི་ལོ་
༡༩༠༤ ལྷ་ ༥ ཚེས ༡༤ ལ།” ཞེས་འིན་ཏུ་གསལ་བར་ངོས་འཛིན་གནད་འདུག་
པས། མི་ལོ་ཉི་ལུ་ལྷག་ཙམ་སྤེ་དགོན་ཡོངས་དང་སྐྱ་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་སློབ་བརྒྱན་
བཅས་པའི་ཡུན་རིང་སྤྱིང་ལ་ཉར་བའི་འདོད་དོན་ད་གཞོད་གཞི་ནས་ལྷབ་སོང་བའི་
དགའ་སློབ་མིག་རྒྱ་ཡང་དབང་མེད་དུ་ཕོད། དེ་ནི་འགྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་གོང་མའི་
དངོས་སློབ་འི་གསོན་ཁྱི་སྤོང་མང་པོའི་དེ་བཞིན་དང་ལོ་མང་སྐྱག་པའི་དོན་ཚེན་
ཞིག་ཡིན་པས་འདི་ལྟར་མངོན་དུ་གྱུར་བ་སྐྱལ་བ་ཉ་ཅར་གིས་སློབ།

ཡང་དེའི་དུས་ཕྱིས་འིག་ཏུ། རྒྱ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༠ རང་གི་བཟག་ཡིག་ཅིག་གི་
མ་ཡིག་བོར་བརྒྱགས་ཤོར་བའི་འདྲ་བ་ལུས་སྐྱ་སྤེར་ཡིག་ཚར་དུ་ཡོད་པའི་སློབ་ནས་
གནད་སློང་ལྷ་སྐབས་ལོ་རྒྱ་གཉན་ཁེལ་མ་རྒྱ་བས་སོབ་མ་བྱུང་མོད། ཤོང་གསལ་
ལས་གཞན་པའི་བཀའ་ཡིག་རིན་པོ་ཆེ་ཞིག་གི་འདྲ་བ་ལུས་གནད་བྱུང་བ་ནི།

“མ་མང་འདུས་མང་སྤྱི་མགྱིན་ནས་བཟག་ལྷའི་ས་བོན་ཉེན་སྲན་འགྲོར་བ་
བཞིན། བཟག་པ་བཀྲིས་པར། ལྷ་ངག་དབང་བཅོམ་འགྲུས་ཞེས་པ་འགྲོང་རྒྱུར་
ཚོས་རྗེའི་ཡང་སྤིད་དུ་ངོས་འཛིན་དེ་དོན་བཀྲིས་ན་བཟང་། སྐྱུལ་སྐྱུ་ནས་མཚན་
བརྗོད་རྒྱལ་འདོན་གྱུབ་ན་ལེགས། མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་ལྷན་པའི་སློབ་ནས་
རྒྱལ་བསྟན་རིམ་མེད་འཛིན་སློང་སྤེལ་བའི་ཞེ་དམ་འབད་ཚོལ་གནད་གཤམ། ལྷ་གྱའི་
དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༤ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༡ ལ།” ཞེས་པ་
ཞིག་ཀྱང་སློན་རྒྱུན་ནས་སྐྱུལ་འདུག་པ་སྐྱབས་དེར་གཞི་ནས་འཕེས། མདོར་ན་བཀའ་

ཡིག་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀར་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མཛད་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་སྤྲུགས་
དགྲེས་བཅེས་རིན་ཐང་བུལ་བའི་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་གྲང་སྤྲུལ་འདུག་པ་ནི་ཡང་
སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་གཟུང་བུ་ཡིན་པ་ནི་ལྟ་ཅི་སྟོས།

བརྟུག་ཡིག་མཇལ་ཁ་ཐོབ་པའི་ཉིན་དེ་ག་རང་ལ་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་
ཡོད་ནང་མ་འགའ་ལ་གཏམ་བཟང་བཤད་ཅིང་། རོད་དུའང་ཁ་བར་ལམ་ནས་
འབྲེལ་བ་བཀྲིས་ཡོད་པ་ཤོད་མི་དགོས་པ་དང་། ལྷག་དོན་ལ་སྐྱབས་ཇི་མཁན་སྤྲུལ་
རིན་པོ་ཆེར་སྟོན་སྟོན་དང་སྤྲུགས་ལམ་སྟོན་ལྷུས་པ་བཅས་བྱས་པ་ཡིན་པོད། འབྲི་
གྲུང་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་སུ་མ་མཇལ་བར་བར་ཆད་འབྱུང་
གིས་དོགས་ནས་གཞན་ལ་གསུང་བ་དམ་པོར་བཀྲིས། དེ་ཡང་འབྲི་གྲུང་ལ་སྐྱབས་
མགོན་ཆེ་ཚང་མཚོག་ལོར་གླིང་དུ་བོད་ཀྱི་སྤྲོ་ཆེན་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ལ་ཕེབས་ཀྱི་
ཡོད་སྟོར་འབྲེལ་ཡོད་ནས་ཐོས་བྱུང་བས། སྤྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༣༠ ཉིན་ལོར་གླིང་
མགོན་ཁང་དུ་མཇལ་ཁར་བཅར་ཞིང་བརྟུག་ཡིག་སྤྲུལ་འབེབས་དང་ལམ་སྟོན་ལྷུས་
བས། སྤྲུགས་དགྲེས་པའི་ཆེར་སོན་ནས་མགོ་བོ་བྲུག་གཉིས་ཀྱིས་ལན་མང་གིས་
གྲིལ་གནང་ཞིང་ལམ་སྟོན་ཕེབས་པ་གཞིར་བཟུང་།

སྤྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢ ཉིན་འབྲི་རུ་དགོན་དུ་བྱིན་ཏེ་ཡང་སྲིད་མཚོག་མཇལ་
ཞིང་གཉེར་ཆེན་སྟོན་གྲོས་སེལ་དང་། ཚུལ་ཁྱིམས་དབལ་ལྷན། རྒྱལ་སྤྲུལ་སྤྱི་
ཡོངས་འཛིན་ཀླུ་དོ་རྗེ་བཅས་པར་གནས་སྤྲུགས་ཞིབ་བརྗོད་དང་ཡང་སྲིད་དེ་
གནང་སྟོང་ཡོང་བའི་སྐྱབས་འཇུག་ལྷུས། དེ་ནི་ལམ་སང་ཐག་ཚོད་སྤྲོ་བ་ཞིག་མིན་
པ་ལོས་ཡིན།

ལྷི་རྒྱ་ ༧ ཚེས་ ༣ ཉིན་དབུ་ལས་ཚང་འཛོལས་སར་ལུ་དགོས་ལེབས་དོན་
 ལྷར་སྐྱབ་དེ་ཉིན་དགོན་དེར་བཅར། དགོན་གཞུང་ཡིག་ཚང་དུ་སྐྱེ་ལེན་ལེགས་
 བསྐྱེད་ཐོག་རྒྱལ་སྐལ་སྐྱལ་སྐྱེ་ལེན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཀྱིས་གཞན་ཡོངས་འཛིན་
 ཀྱི་ཐོག་ཏུ་དང་། ལྷ་མ་ཉི་མ་ནས་རྒྱལ། ལྷ་མ་ཡེ་ལེས་མཐར་ཕྱིན། གཉེར་ཆེན་སྐོ་
 རྒྱུ་མ་ལྟོ། རབ་འཕེལ། སྐོབ་སྐྱི་གན་ཚུལ་ཁྲིམས་དབལ་ལྷན་སོགས་དབུ་ལས་
 ཚང་འཛོལས་སར་འཕྲོང་དུར་སྐྱེ་དགོན་ལོ་རྒྱུས་ནས་བཅུམས་ཉེ་ངོས་འཛིན་
 བཀྲིས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་བཟླ་ཡིག་སྐྱེན་འབྱུང་གིས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་
 ལུས་ཅག་གི་མགོན་དབུ་དམ་པར་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བའི་གསོལ་བ་ལུར་ཚུགས་
 ལུ་བཟབ་པས། དེར་ཡོད་དབུ་ལས་ཡོངས་ཀྱིས་དབྱེལ་ཡངས་དང་བུམས་བཅེ་
 མཚུངས་མེད་ཐོག་བཀའ་ལེབས་སྤྱིར་དོན་ལེ། ལྷ་གོང་མའི་ནས་ཐར་བདག་གིར་
 བཞེས་ཉེ་བསྟན་འཕྲུལ་དོན་བཀྲི་བར་བཀའ་འགོག་དང་སྟེག་པར་གོང་ས་མཚོག་
 གི་བཀའ་ལ་ཅེས་མེད་གཏོང་བའི་སྐོབས་པ་གཏན་ནས་མ་མཆིས་ཤིང་། ལྷིར་
 སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་གང་དུ་བྱ་བ་བཀྲིས་ཀྱང་དེ་གས་འཕུས་པ་ཡིན་མོད། འདི་
 པ་ང་ཚོའི་ནང་གི་ལོར་བུ་བཞེན་དུ་ཅེས་མཐོང་ཆེ་བས། དེད་ཅག་ལ་ཐག་གཅོད་
 བཀྲིད་པའི་འགན་དབང་དང་སྐོབས་པ་མ་མཆིས། ལྷག་དོན་བསྟན་བདག་གཏུང་
 བརྒྱུད་མཚོག་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ད་ལྟ་བཞུགས་མེད་པས་ཁོང་ལ་ངེས་པར་སྟན་སྐོན་
 མ་ལུས་ཐབས་མེད་དང་། གཙོ་པོ་ས་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་མངའ་
 བདག་ལས་སྐྱབས་མགོན་ལས་སྐྱེ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་གང་ལེབས་དེ་རང་བཀྲི་
 ལྷ་ཡིན་པའི་ཐག་ཚོད་བྱང་། དེ་ཡང་ཁྱོད་དང་མཉམ་དུ་འདི་གའི་ངོ་ཚབ་གན་ཚུལ་
 ཁྲིམས་དབལ་ལྷན་ངེས་པར་ལེབས་དགོས་སོགས་གསུངས་པར་སྤྱིར་ནས་བཀའ་

རིན་ལྷན། ཚེས་ ༤ ཉིན་ཐོག་མར་འགྲི་ཤུང་ཡ་སྐྱབས་མགོན་མཛལ་ཁར་སོང་
 ཞིང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སློབ་སྦྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་སྟོན་ལ་འཚམས་འདྲི་བཅས་འོས་
 འཛིན་བགྲིས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གསུངས་ཏེ། དེས་པར་ཡང་སྲིད་དེ་གནང་དགོས་
 ཚུལ་དང་། ས་སྐྱ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡང་ལྷ་ཡི་ཡིན་ལ། གཤུང་བརྒྱུད་རིན་པོ་
 ཚེར་ཡང་ལྷ་ཚོགས་ཅེས་བྲག་གིས་གནང་བ་ནི། “བསྟན་པའི་གསལ་ཤེད་མཚུངས་རྩ་
 མ་མཚེས་ལ་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་གཤུང་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་མཚོགས། ཚེད་ལྷ། མ་ཐང་འགྲི་ཤུང་
 བཀའ་བརྒྱུད་འབེལ་རྒྱས་སྲིང་གི་འདུས་མང་སྦྱི་མགྲིན་ནས་སྦྱུལ་སྦྱ་བྱ་སྦྱི་འགྲོང་རུང་
 ཚོས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་འགྲོ་འདུལ་གྱི་ཡང་སྲིད་སློང་བརྟག་ལྷའི་ས་བོན་འཕྲོར་དོན། ལྷ་
 མེར་ཡིག་ཨང་ ༡༡༡༡ ལྟར་ཡ་གོང་ས་མཚོགས་གི་བྲག་རྟགས་མེབས་དོན་བཞིན། ལྷལ་
 ལྷ་དེ་རང་དགོན་རུ་གནང་སློང་ཡོང་བ་ཞེས། འགྲི་ཤུང་ཆེ་ཚང་གི་སྦྱི་མིང་འཛིན་ག།
 དགོན་མཚོགས་བསྟན་འཛིན་ཤུན་བཟང་མིན་ལས་ལྷན་བྲུབ་གྱིས། ལྷི་མོ་ ༢༠༠༦ ཟླ་ ༥
 ཚེས་ ༥ ལ།”

ཞེས་པའི་བཀའ་ཡིག་སྦྱག་ཐམ་དང་མཚན་རྟགས་འཕྲོང་བ་དེ་ག་རང་ལ་སྦྱུལ་
 བའི་བཀའ་རིན་ལྷི། དེ་རྗེས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཛལ་ཁར་བཅར་
 ཞིང་རྒྱ་མཚན་སྟོན་ལུས་མེད་པར་ལྷས་པར་ཏ་ཅང་ཞི་འཇམ་དང་སྦྱགས་སྦྱེས་པོའི་
 དང་གང་ལྷས་གསན་རྗེས་བྲག་མོ་ཞིག་གཟིགས་ནས་བཀའི་མེབས་སློང་། ལྷིར་ན་
 ལྷལ་སྦྱུལ་ཡང་སྲིད་ཟེར་བ་གྱིས་ལ་དམར་འབྲུར་སྐབས་ནས་སྦྱ་བདག་སྦྱད་ནས་
 དེ་འབྲའི་ཤེད་དགོས་པའི་ལམ་ལུགས་དེ་འདྲ་བོད་རུ་དར་ཡོད་ལ་རེད། ཡིན་ནའང་
 བར་སྐབས་པོད་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཐོག་སྦྱུལ་སྦྱ་མང་པོ་ཞིག་རྒྱང་རྒྱང་
 སྐབས་སུ་དོས་འཛིན་དང་འབེལ་ཡོད་ནས་སྦྱ་བདག་སློང་མ་སྦྱབ་པས། དགོན་ལ་

གཞན་དང་ཚོས་བརྒྱད་གཞན་གྱིས་བྲུ་བའི་མིང་ཐོག་ནས་བདག་པོ་བརྒྱབ་ནས་
ཆེན་པོ་ཆགས་རྗེས། ད་འདི་ང་ཚོའི་སྐྱལ་སྐྱེ་ཡིན་ཞེས་བདག་པོ་ཐོན་ཡོང་དུས་
སྤྱོད་པས་མང་པོ་ནས་དཀའ་ལས་ཉན་ཉན་ཡོད་རེད། ད་ང་ཚོས་འདི་ནས་སྡོད་གྱི་
མིན་ལའང་ན་ཡགོང་ས་མཚོག་གི་བཀའ་ལ་མ་བཅུས་པ་འདྲ་པོ་ཆགས་འགྲོ་ཡི་
རེད། དེ་ཡག་པོ་མ་རེད། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཚང་མ་གཅིག་པ་རེད། གང་དུ་ཕན་
ནའང་དེ་ལས་དགའ་བ་ཅི་ཡོད། དགེ་འདུན་མི་མང་ཚང་མ་ལ་སྡོད་དགོས་རེད་ལོ་བ་
སོགས་བཀའ་སློབ་ཟབ་གསལ་དང་དབྱེ་ལས་ཡོངས་ལ་ཆེད་དུ་བཀའ་ཡིག་བཅས་
སྦྱུང་བས། འཕྲོང་དུར་ཚོས་རྗེ་སྐྱེ་ན་རིམ་བྱོན་གྱི་སློབ་བརྒྱུད་དུ་གཉོགས་པ་ཀུན་
གྱིས་འཕྲི་དུ་དགོན་དང་ཡ་སྐབས་མགོན་གོང་མ་མཚོག་གི་བཀའ་བཞིན་ཞི་ནམ་ཡང་
རྗེས་བྱན་དང་བཅི་སྲུང་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་དུ་འཁུམ་མོ།།

མདོར་ན་དེ་རྗེས་ནས་ཡ་སྐབས་རྗེ་གདུང་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་དང་འཕྲི་དུ་དགོན་
བསམ་འགྲུབ་བདེ་ཆེན་ཚོས་འཁོར་སྤྱིར་བཅས་ནས་ཐུགས་བཅེ་ཆེན་པོས་ཡང་
སྤྱིད་མཚོག་རང་དགོན་ལ་གནད་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་གཙང་མ་ཡིག་སོགས་ཀྱང་
གསལ་པོར་གནང་བ་རེད། རྒྱུག་པ་པོ་ནས་བར་གསལ་པོ་ཡོང་བ་དང་རིན་ཐང་
བུལ་བའི་ཡིག་ཆ་འཕྲོར་གྱུར་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་ཡིག་
ཆ་ཁག་འགོད་རྒྱ་ཡིན། འདིར་གོ་རིམ་སྤྲིག་སྟངས་ཅི་སྟངས་ཡང་གཙོ་པོ་ཡིག་ཆ་སོ་
སོའི་རྒྱ་ཆེས་འཁོད་པ་བཞིན་སྲ་ཕྱིའི་རིམ་བར་རྩ་འཛིན་གནང་བར་ཞུ།

དེ་ཡང་། ཡ་སྐབས་མགོན་ས་སྐྱེ་ཡགོང་མ་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱལ་བའི་བཀའ་ཡིག་
ནི། “བཅེ་ཆེན་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་འཕྲི་དུ་དགོན་ཟླ་བྱ་ལྟན་རྒྱས་ལ། ཆེད་
འབྲུལ། བྲུ་དག་དབང་བཅོལ་འབྲུས་འདི་པ་མ་ཐང་དགོན་བཀའ་བརྒྱུད་འཕེལ་

རྒྱས་སྒྲིང་གི་འགོང་ཁུར་ཚོས་ཇི་བསྟན་འཛིན་འགོ་འདུལ་གྱི་ཡང་སྲིད་ཏུ་ཡ་སྤྱི་ལོར་
ཡགོང་ས་ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་ནས་བརྟུག་འབྲས་བུ་ལ་ཡིག་པེ་བས་
དོན་ལྟར། འཛི་གུང་ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཡུང་དེ་དོན་ལྷགས་
རེ་གནང་དོན་བཞིན། བཀའ་ཡིག་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་དོན་མ་རྒྱོག་པར་དོས་ལེན་
ལུས་འཕྲས་ཚོག་པ་ལགས་ན། ལྷ་གྲུ་ཡོངས་ནས་དགོངས་བཞེས་གནང་གལ་ཆེ་
བ་བཅས་དེ་དོན་དགོངས་འཇག་འཚལ། འཕགས་ཡུལ་ར་རྫོང་ནས། ས་སྤྱི་མི་
འཛིན་པས། ༡༩༠༤ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༤ དག་བ་ལ།” ཞེས་སྟུག།

གོང་གསལ་བཀའ་ཡིག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ཡསྐྱབས་ཇི་
གུང་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བའི་བཀའ་ཡིག་ནི། “འདི་གར་འཛི་ཏུ་དགོན་
གྱི་གྲུ་དག་དབང་བཅོལ་འབྲས་ཁོང་རང་དགོན་གྱི་འཛིན་གྲུ་བརྒྱད་པའི་བསྐྱབ་པ་
མཐར་མོན་ཉེ་ ༡༩༠༤ ལོར་རྫོང་སར་བཤད་བྱའི་སྤྱི་ག་ལས་ཏུ་བཞུགས་ཉེ་བྱུག་
དཔེ་གཞིགས་ལུས་སྐྱབས། ཡགོང་ས་མཚོག་ནས་མ་ཐང་བཀའ་བརྒྱད་འཕེལ་
རྒྱས་སྒྲིང་གི་སྤྱི་ལ་སྤྱི་གྲུ་གྱི་འགོང་ཁུར་ཚོས་ཇི་བསྟན་འཛིན་འགོ་འདུལ་གྱི་ཡང་
སྲིད་ཏུ་སྤྱི་ལ་ཡིག་ཨང་ ༡༡༡༡ ཅན་གྱི་བྱུག་ཉགས་སྟུལ་བ་བཞིན་འཛི་གུང་
ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་མཚོག་གིས་ལྷགས་རེ་གནང་བ་ལྟར། འདི་གའི་དགོན་པ་
ནས་དགོངས་འཁོལ་གཅང་མ་གནང་བ་དང་། ཆབས་ཅིག་ཡང་སྲིད་མཚོག་ནས་
སྐྱད་མར་བསྟན་འགོའི་དོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་འབྲུབ་པའི་སྤོན་འདུན་དང་བཅས། འཛི་ཏུ་
བསམ་འབྲུབ་བདེ་ཆེན་ཚོས་འཁོར་སྐྱིད་གཉེར་ལས་ཁང་ནས་ ༡༩༠༤ ལྷ་ ༡ ཆེས་
༡༤ ཉིན།” བཅས་གུང་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེའི་བྱུག་ཉགས་འཁོར་བ་བཅས་དང་། དེ་
བཞིན་འཛི་ཏུ་དགོན་ནས། “འཛི་ཏུ་བསམ་འབྲུབ་བདེ་ཆེན་ཚོས་འཁོར་སྐྱིད་གི་གྲུ་

དག་དབང་བཅོམ་འགྲུས་ཁོང་ལོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རིགས་བརྒྱད་སྟོ་མཚོ་ཤར་བསྟན་
འཛིན་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྐྱེབ་གནས་སུ། ཡབ་ཉི་མ་དབང་
འདུས་དང་། དུམ་པ་སངས་གཉིས་གྱི་སྲས་སུ་ཤོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཤིང་
བྱི། ལྷི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལྷ་བ་དང་པོའི་ཆོས་ཉེར་གསུམ་གྱི་གཟའ་སྐར་མཚོག་ཏུ་དགེ་
བའི་ཉིན་སྐྱེ་འཁྲུངས་ཤིང་མཚན་ལྷ་བ་དོན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། སྐུ་ན་རྒྱུང་དུའི་དུས་
ཡབ་སྐུ་གཤེགས་ནས་དུས་ཡུན་གང་མཚམས་མ་ཡུམ་སྟན་དུ་བཞུགས། ལྷི་ལོ་
༡༩༥༠ ལོར་པོག་ར་བྱམས་པ་སྤིང་པོད་གཞུང་སྟོབ་གྲུའི་ནང་ལོ་ངོ་རྒྱལ་སྟོབ་སྟོང་
མཛད། ལྷི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བལ་ཡུལ་ནང་ཆེན་མ་ཆེན་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་གྱིས་
དག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་མདུན་སྐྱེ་སྐྱུང་ཞུས་ཏེ་མཚན་དག་
དབང་བཅོམ་འགྲུས་ཞེས་གསོལ། མ་ཆེན་དགོན་དུ་ལོ་ངོ་གསུམ་ཅུ་པོད་ཡིག་
དང་། འདོན་བྲལ་ལེན་སྟོང་པ་སྟོབ་སྟོང་གནང་། ལྷི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་དགོན་པའི་
བསྟན་བདག་སྐྱེལ་སྐུ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་བཞེན། ཉི་
མ་ཅལ་གང་ར་རྫོང་ཁོངས་སྤྱིར་འབྲི་ཏུ་བསམ་འགྲུབ་པའི་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤིང་དུ་
ཐོག་མར་ཞུགས་ཏེ་དགོན་པའི་ཆོགས་སྤྱིག་དང་འགལ་མེད་ཐོག་ཤེས་ཡོན་དང་
ཀུན་སྟོང་གིས་རྒྱུད་རྒྱལ་བ་ཞེས་མཛད། ལྷི་ལོ་ ༡༩༦༣ ལོར་འདི་གསྟོབ་གྲུའི་གཞི་
རིམ་འཛིན་གྲུ་བརྒྱད་པ་ཐོབ།

ལྷི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་རྫོང་སར་བཤད་གྲུར་ཞུགས་ཏེ་བཤད་གྲུའི་སྤྱིག་ལམ་དང་
འགལ་མེད་ཐོག་ཐོས་བསམ་གྱི་སྟོབ་གཉེར་གནད་སྲས་སྐབས། ལྷི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལྷ་
པོ་ཆོས་ ༡༩ ཉིན་གྲུ་དག་དབང་བཅོམ་འགྲུས་འདི་བ་མ་ཐང་བཀའ་བརྒྱུད་འཕེལ་
རྒྱས་སྤིང་གི་བསྟན་བདག་གྲུ་བྱི་འཁོར་དུར་ཆོས་རྗེ་སྐྱེ་སྐྱུང་བཅོམ་པ་བསྟན་འཛིན་

འགོ་འདུལ་གྱི་ཡང་སྲིད་ཏུ་ཡ་སྤྱི་ལོར་ཡ་ཤོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མཐོན་ཆེན་པོ་མཚོག་
 ལས་བརྟལ་འབྲས་བུ་ལ་ཡིག་ཤེབས་དོན་ལྟར། འབྲི་གུང་ཡ་སྐྱབས་མཐོན་ཆེ་
 ཚང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ལས་ཀྱང་དེ་དོན་ལྷགས་རེ་གནང་དོན་བཞིན། དཔལ་ས་
 བསྟན་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་གྱི་མངའ་བདག་ཡ་སྐྱབས་མཐོན་ཡ་ཤོང་མ་བདག་ཁྱི་རྩོ་
 རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་མཚོག་དང་། དཔོན་པའི་བསྟན་བདག་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་གཏུང་བརྒྱུད་
 མཚོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ལས་དཔོངས་འཁོལ་ཞལ་བཞེས་གཙང་མ་ཐོབ་པའི་
 བཀའ་ཡིག་བཅས་གནང་སོན་བུང་བར་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༡༡
 བཟའ་སྐྱར་མཚོག་ཏུ་དགོ་བའི་ཉིན་མ་ཐར་བཀའ་བརྒྱུད་འཕེལ་རྒྱས་སྤྱིང་འདུས་
 སྤྱི་ནས། ཚོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉ་ར་ཏུ་འབྲི་གུང་ཡ་སྐྱབས་མཐོན་ཆེ་ཚང་རིན་
 པོ་ཆེའི་གདན་སར་གདན་ཞུ་སྤྲུགས་གཏན་ཁེལ་བ་དང་སྐབས་བསྐྱབ། འདི་ག་
 འབྲི་ཏུ་དཔོན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་མོང་ནས་ཡང་སྲིད་མཚོག་ཚོས་རྗེ་སྤྱི་ཤོང་མའི་ནམ་ཐར་
 བདག་གིར་བཞེས་ཏེ། བསྟན་དང་འགོ་བའི་དོན་ཏུ་སྤྱི་ཆེ་རྩོ་རྗེའི་ཁམས་སུ་བརྟན་
 ཅིང་། ལྷགས་གྱི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་སྤྱོད་གྱིས་འགྲུབ་པའི་བཟ་ཤིས་སྤོན་འདུན་
 དང་བཅས། འབྲི་ཏུ་དཔོན་གཉེར་ལས་ཁང་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༡༤
 ཉིན་ལུག།” ཞེས་འཁོད་འདུག།

སྤྱིགས་མཚུངས་དཔལ་ལྷན་རྫོང་སར་བཤད་བྱ་ནས་དཔོངས་འཁོལ་ཡིག་
 ཐོག་ནས་ཀྱང་སྤུལ་བ་དེ་ཡང་འདིར་དཔོན་རྒྱ་ཡིན། “དཔོངས་པ་ཐོབ་པའི་འདྲིན།
 འདི་ག་རྫོང་སར་བཤད་བྱའི་འདྲིན་བྱ་གསུམ་པའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་དབང་བཙོན་
 འགྲུས་ཁོང་ ༡༠༠༩ ལོར་འདི་གར་སློབ་ཞུགས་གནང་ནས་བཤད་བྱའི་སྤྱིག་ལམ་
 ཅི་མཚེས་ཀྱན་ཅི་སྤྱང་འགལ་མེད་ཐོག་ལྷག་དཔེ་གཞིགས་སུ་སྐྱབས། ཡ་ཤོང་

ས་མཚོག་ནས་མ་ཐང་བཀའ་བརྒྱུད་འཕེལ་རྒྱས་སྤིང་གི་སྐྱལ་སྐུ་ལུ་ཤི་འཕྲོང་དུར་
ཚོས་རྗེ་བཟུན་འཛིན་འཕྲོ་འདུལ་གྱི་ཡང་སྤིང་དུ། སྐྱ་སྤེར་ཡིག་མང་ ༡༡༡༡ ཅན་གྱི་
ཕྱག་ཉལས་སྐྱལ་བ་བཞིན་འགྲི་གུང་ཡ་སྐྱབས་མཐོན་ཆེ་ཚང་མཚོག་གིས་ཕྱགས་
རེ་གནང་བ་ལྟར། འདི་གའི་འཛིན་སྐྱོང་ནས་དགོངས་འཕྲོལ་གཙང་མ་གནང་བ་
དང་ཚབས་ཅིག་ཡང་སྤིང་མཚོག་ནས་སྤྲད་མར་བཟུན་འགྲོའི་དོན་ཚབས་པོ་ཆེ་
འགྲུབ་པའི་སློན་འདུན་དང་བཅས། ཙུང་ཉ་ར་རྗོང་སར་བཤད་ལུ་ཚོས་གྱི་སློ་སློས་
གྱི་འཛིན་སྐྱོང་ནས་ ༡༠༠༠ ལྷ ༡ ཚེས ༡༤ ལ།" ཞེས་སྐུལ།

དེ་ལྟར་དགོངས་འཕྲོལ་ཁམས་གཙང་ཐོབ་རྗེས་ཡང་སྤིང་རིན་པོ་ཆེ་འགྲི་རུ་
དགོན་གྱི་སྐྱབ་ཁང་དུ་རྒྱ་བ་གཅིག་རིང་ས་འཇམ་སྐགས་སྐྱབ་གྱི་བཟུན་མཚམས་
བཞུགས་རྗེས། སློན་ཚུན་ནས་ག་སྤྲིག་ཟེན་པ་བཞིན་འགྲི་གུང་དུ་ཡང་སྤིང་གནད་
འདེན་མ་ཞུས་པའི་སྐྱ་རོལ་ཉེ་སྤྲི་རྒྱ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་མ་ཐང་འཕྲོང་དགོན་ཕྱེ་
དགོན་སྐྱོན་མོང་གི་ཚབ་བགྲིས་ཉེ་འགྲི་རུ་དགོན་འདུས་མང་ཡོངས་ལ་ཕྱགས་རྗེ་
ལེགས་འབྲུལ་མཚོན་བྱེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཞལ་ཐང་གསེར་གྲིས་སྐྱུས་ལེགས་གྱིས་སྐྱེ་
བྲངས་ཉེ་མང་འགྲེད་བཅས་ཕྱུལ། འགྲི་རུ་དགོན་ནས་ཀྱང་མཁན་ཆེན་ལྷང་རིགས་
སོལྟེ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ཡང་སྤིང་རིན་པོ་ཆེར་མཚུལ་རྟེན་སྐྱུས་འདེགས་འབྲུལ་
དང་འདུས་མང་ཡོངས་གྱིས་མཇམ་ཁའི་མཛད་སློ་ཞིག་གྱང་འཚོགས། འགྲི་གུང་
ནས་མཁན་པོ་སློན་ལམ་ཆེད་དུ་ཕེབས་པ་བཞིན་སློབ་སྤྲི་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་ལྷན་
གྱིས་ཕེབས་འོགས་འོག །ཚེས་ ༡༡ དགོང་མོར་འགྲི་གུང་བྱང་རྒྱབ་སྤིང་དུ་ཕེབས་
འཕྲོང་སྐྱབས་འགྲི་གུང་ཕྱག་མཛོད་རྒྱ་མ་ཚུལ་དབང་སོགས་གྱིས་ཕེབས་བསུ་དང་
དཀར་སློ་སོགས་སྐྱེ་ལེན་ཐབ་པར་བགྲིས། སྤྲི་ཚེས་ ༡༤ ཉིན་ཉེ་དང་ཕོ་འཕྲོང་

དུར་དགོན་གྱི་གྲུ་རྒྱན་དེར་ཡོད་ནམས་གྱིས་ཆེད་དུ་གཞིམས་རྒྱུད་དུ་ཡང་སྲིད་
མཚོག་མངལ་བཅར་ཞུས།

སྤྱི་ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ནག་ཚུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་གྱིས་མེབས་རོགས་ཐོག་དོ་རྗེ་འཆང་
ཡསྐབས་མགོན་ཆེ་ཆང་ཚེས་ཐོག་མའི་མངལ་ཁ་ཞུས་ཏེ། འབྲི་གྲུང་སྐྱབ་བྱང་ནས་
གསོལ་ང་འདེགས་འབྲུལ་དང་ཡསྐབས་མགོན་མཚོག་གིས་ལུགས་ཉ་ཅང་དགྱེས་
པོ་བྱུང་རྒྱལ་སོགས་གསུངས་ཤིང་ཉེན་འབྲེལ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཡབ་སྲས་
ནམ་གཉིས་དགྱེས་པའི་ཅེར་སོན། སྐབས་དེར་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གནས་རྒྱལ་འགའ་
ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་སྟེ་སྐབས་གཞན་དུ་བྱི་བར་སྤོའོ།

སྤྱི་ཚེས་ ༡༩ ཡསྐབས་མགོན་མཚོག་གིས་ཐོག་མའི་ཚོས་འབྲེལ་རས་རྒྱུད་
ལུགས་གྱི་ཆེ་དབང་སྤུལ་ཞིང་། སྤྱི་ཚེས་ ༢ ཡི་ཉིན་ནག་གར་སྐྱབ་སྟེར་བདུན་གཅིག་
རིང་ཆེ་སྐྱབ་སྐྱུ་མཚམས་དམ་པོར་བཞུགས། དེ་རྗེས་ནས་དོར་མེམས་སྒོམ་བཞུས་
ཆེད་སྐྱབ་བ་གཅིག་ཅམ་སྐྱབ་སྐྱུ་མཚམས་དམ་པོར་བཞུགས་ཏེ་བསྟེན་སྐྱབ་རྒྱལ་
བཞིན་གནང་། བོད་མེ་ཁྲི་འོའི་བོད་སྐྱབ་དགྲུ་པའི་ཚེས་ ༡༣ དང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༩ སྤྱི་
ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༡ འཕགས་ལུལ་འབྲི་གྲུང་བྱང་རྒྱལ་སྲིད་དུ། འབྲི་གྲུང་ཡསྐབས་
མགོན་ཆེ་ཆང་དུ་བཞུགས་ཐོག་ འདུས་པ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྷག་ཅམ་གྱི་དུས་སུ་
ཚོས་གྱི་ཁྲི་འཕང་ལ་མངའ་གསོལ། འབྲི་གྲུང་སྐྱབ་བྱང་། གནན་ས་བྱང་རྒྱལ་སྲིད་།
བཀའ་བརྒྱུད་མཚོ་སྟོབ་ཆེན་མོ། སྲིད་འབྲི་དུ་དགོན། བཅུན་དགོན་བསམ་གཏན་
སྲིད་། ལྷགས་ཤོད་ཡསྐབས་རྗེ་གྲུབ་དབང་ཚོས་བཟང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱུ་ཚབ་བཅས་
ནས་ཉེན་གསུམ་འདེགས་འབྲུལ་ཞུས། ཡབ་ཆང་ནས་འདུས་མང་ཡོངས་ལ་མང་
འབྲེད་སུལ། གཞན་འབྲི་གྲུང་ཁྲི་ཚབ་དང་། ལ་དུགས་ཚོས་རྗེ་ཉོགས་ལྷན། ཉི་རྩོང་

ཁི་ཆེན་སོགས་ནས་ཁི་འབྲུལ་ཞུས། གྲུས་ནས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གི་བཀའ་
བཞེན་ཡང་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སློབ་སྦྱང་དང་མ་ཐང་སྡེ་དགོན་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་བགྲིས་
ཉེ་ཉེན་གསུམ་འདེགས་འབྲུལ་དང་འདུས་པ་ཡོངས་ལ་བསྟེན་བཀུར་དང་མང་
འགྲེད་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ།

སྐབས་དེར་འགྲེ་གྲུང་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཆང་མཆོག་གིས་བཀའ་སློབ་མེབས་
དོན། “དེ་རིང་མཇུག་སློའི་འདི་ལྟ་བུ་འཆོགས་སྤུབ་པར་དགའ་བོ་ཞེ་བྲག་བྱུང་། བོད་
དུ་སྲིད་བྱས་ཅུང་ལྡོད་པ་བྱུང་ནའང་ ༡༩༤༩ ལོ་ལའང་བོད་རྒྱ་མིའི་འོག་ལ་སོང་ཅང་
སྐྱེལ་སྐྱེ་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱ་རྒྱ་མིའི་གཞུང་ལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་སོང་
ཅང་། ཡ་སྐྱབས་མགོན་རྒྱུང་ཆང་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱུད་ནས་སྟོན་གསན་རིམ་པར་ཞུས།
ཐབས་ཤེས་མང་པོ་བྱས་ནའང་། འགྲོང་ཁུར་ཆོས་རྗེ་དེ་ངོས་འཛིན་གྲེད་ཆོག་པའི་
ཆོག་མཆན་མ་སྤྲད་པ་བྱས། དེ་འདྲའི་འགལ་སྐྱེན་བྱས། ཐབས་ལམ་མང་པོ་བྱས་
ནའང་མ་བྱུང་བ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་བོད་མིའི་རང་དབང་གི་དོན་དུ་ཁོང་རང་སྐྱེ་
སློབ་སློབ་བཏང་བ་དེ་འདྲ་ཡི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ནས་སྲིད་དོན་
ཀྱི་ཆོག་ནས་ངོས་འཛིན་ཞུ་མ་སྤུབ་པ་དེ་འདྲ་གནས་ཚུལ་ཆགས། དེ་ཡིན་དུས་དེ་
ནས་རྒྱུང་ཡང་སྐྱེ་མང་པོ་ཞེས་སྟོན་གསན་བྱུང་བ་རེད། དེ་དུས་དགོན་པའི་ནང་
ལ་སྦྱིར་བཏང་གི་འགྲོང་ཁུར་དགོན་དེ་ལ་སྐྱེལ་སྐྱེ་འགྲོང་ཁུར་ཆོས་རྗེ་དང་། ས་གི་
ལ། རིམ་དམར་རིན་པོ་ཆེ། འགྲོང་སྐྱས་རས་རྒྱང་ངམ་སེང་གོ་དབང་བླུག་བཅས།
འདུག་སེ་ཡོད་དུས། རིམ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་ངོས་འཛིན་ཞུས་བྱས། བར་ལམ་དེ་
འདྲས་བྱུང་བྱས་ད་ལྟ་ཡང་འགྲོང་སྐྱས་རས་རྒྱང་ཁོང་རང་དང་མཉམ་དུ་བཞུགས་
བྱས་འདུག་སེ་རེད་འདུག།

ད་ལྟ་ཡང་དགོ་འདུན་ཁྱིམ་ས་གཙང་ནག་ཚུ་ས་ཁུལ་དུ་དགོན་པ་བརྒྱ་ལྷག་
 ལྷག་ཡོད་པའི་ནང་ལོག་ལ་བསྐྱུགས་བརྗོད་ཐོབ་པ་བྱས་འདུག་སེ་གནས་བསྐྱེད་
 ཡོད་པ་མེད་འདུག་ དེ་ནས་ད་རིམ་པས་གཅིག་གྱུ་ལོགས་སུ། ད་ལྟ་བསྐྱེད་འཛིན་
 ལམ་བཟང་ཁོ་རང་གིས་འགན་འཁུར་བོ་འབྱེད་བྱས། ཁོ་རང་དཀའ་ལས་འཛ་པོ་རྒྱག་
 བྱས། བར་ཚུར་ངའི་ཅ་ལ་ཐེངས་མ་མང་པོ་སྐྱེབས་བྱས་འདུག་སེ་མེད། དེ་འདྲའི་
 བརྒྱུ་དཔྱད་རིམ་པར་བརྒྱུད་ནས་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མ་གོན་མཚོག་ནས་ཐུགས་
 དམ་གསལ་པོ་ཞིག་བཀའ་ཤེབས། དེ་ཡི་ཚོག་ལ་འདི་ནས་ཡར་ཨ་གྱུ་ཚོས་གྱུ་སྐྱོན་
 མའི་སྐོ་ནས་པར་ཐུགས་དམ། དཔེ་གཅིག་ ཅེ་གཉིས་གྱིས་ཡིད་ཆེས་འཕེར་བ་དེ་
 འདྲས་བྱུང་ནས། འདི་ཡི་ཚོག་ལ། སྐྱོན་ལ་འདི་ཁོ་རང་སྐོབ་སྐྱོང་གནང་ཡུལ་དེ་ས་
 རྒྱ་སྐྱིད་དགོན་ལ་མེད་འདུག་ དེ་ཡིན་དུས་ས་རྒྱ་སྐྱིད་དགོན་ལ་བྱག་གིས་ཐུལ་ནས།
 འདི་རང་ཚོ་འཕྲི་གྲུང་སྐྱུལ་སྐྱུ་དེ་འདྲ་ཞིག་མེད་བཞག་ འདི་འདྲ་ཡིན་དུས་འདི་ཚུར་
 གནང་རོགས་གནང་། འཕྲི་གྲུང་དགོན་པ་ལ་ཚུར་གནང་རོགས་གནང་བྱས་བྱག་
 གིས་ཐུལ། དེ་ནང་བཞིན་ཁོ་རང་ཚོ་དགོན་པ་ཡར་རིམ་པ་ནང་བཞིན་ས་རྒྱ་གོང་
 མ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐྱེན་ལུ་ཐུལ་ནས། ས་རྒྱ་ཡ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འདི་ལ། དཔེ་
 ཐུགས་མཐུན་དང་ཞེ་ཉལ་གི་རིས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་མེད།

བཀའ་གསལ་འདི་འདྲ་བཀའ་འདྲིན་ཐེབས་ནས། ད་རེས་འདི་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་
 བསྐྱེད་འཛིན་ལམ་བཟང་ཁོ་རང་གིས་དཀའ་ལས་མང་པོ་བརྒྱབས་བྱས། འདི་འདྲ་
 བྱས་ནས་བྱུང་། མཐའ་མ་དེ་ལ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གངས་ཤིག་འབད་བཅོམ་གནང་སྟེ་ད་
 རེས་ཁྱི་སྐོན་གནང་བྱུང་བ་དེ་ལ་ཞེ་ཉལ་གིས་དཀའ་པོ་བྱུང་། འགྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་
 ཡི་ལོ་རྒྱུས་ཚོག་ལ་ཞུས་དུས། ལོ་རྒྱུས་ཉ་ཅང་རིང་པོ་ཞིག་སྐྱེ་འབྱེད་ཡང་བཅུ་དུག་

བར་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་འདུག འགྲི་ཤུང་གི་སྦྱིར་བཏང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལ། སྐྱེ་འབྱེད་
མང་ཆེ་བ་དེ་སྐྱེ་མེད་བཏུན་ཟེར་ན། འགྲི་ཤུང་ཆེ་ཆང་ཆུང་ཆང་དེ་ཆོ་བཏུན་བརྒྱན་
འདི་འདྲས་ཡིན་དུས། སྐྱེ་འགྲི་ཤུང་སྤྱི་ཆོ་ལ། ཡར་འགྲི་ཤུང་ཁོ་རང་ལ་ཞེ་བྱ་གི
ད་ཅིག་སྐྱེལ་སྐྱེ་ངོས་འཛིན་དེ་འདྲས་ལ་བརྟེན་ནས། སྦྱིར་བཏང་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་
རེད་དེ་ཡིན་ནའང་མང་པོ་ཞིག་ཀླུ་བཀའ་བརྒྱན་ལ་འབྲེལ་བ་འདྲ་བོ་བྱུང་བྱས།

ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལ་དེ་འདྲས་རེད་འདུག འདི་ཡི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལྷན་ལ།
སྦྱིར་བཏང་འདི་ད་ལྟ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ནང་ལ། ལྟོ་རྩོད་ཚོས་འབྱུང་
ནང་ལ་ཡིན་ནའང་རེད། ད་གནད་བཞིན་གྱི་བཀའ་ཚོས་འབྱུང་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་
རེད། དེ་ནས་ཤོང་ས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར། དེ་ནས་ཀླུ་བཀའ་བརྒྱན་གྱི་རྣམ་
ཐར་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་ལ་འདུག་པེ་འཁོད་བསྐྱོད་ཡོད་པ་མང་པོ་ཞིག་རེད་འདུག
དེ་ནས་སྐྱེལ་སྐྱེ་ཁོ་རང་གི་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་ཐོག་དང་པོ་དེ་ལ་ཡར་འགྲོ་བ་ཡིན་ན།
གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཡབ་དེ་ཆོ་ཡབ་མེས་དེ་ཆོ་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཚོས་
ལྷགས་གནང་མཁའ། དེ་ཡང་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ནང་ནས་བཀའ་མ་གཙོ་བོ་
གནང་མཁའ། དེ་རྗེས་ལ་གསེན་རྗེའི་ཚོ་ག་ལ་སོགས་པ། ཞི་ཁོ་བརྒྱ་རྒྱན་ལྟུང་ལ་
སོགས་པ། རོ་རྗེ་སྤར་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲས་གནང་བྱས། དེ་འདྲས་རེད་ཟེར། དེ་
ནས་ལོ་རྒྱུས་ནང་ལ་འདི་འདྲས་འདུག དེ་ཡི་རྗེས་ལ་རྒྱལ་བ་ཀླུ་བཀའ་བའི་ཆོ་ལ་ཡར་
ཚོས་འབྲེལ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བྱས།

མཚུར་སྤུའི་གདན་ས་ལ་ཡང་བཞུགས་པ་རེད་ཟེར་འདི་འདྲས་ལོ་རྒྱུས་འདུག
སྦྱིར་བཏང་གི་སྦྱིས་སྐྱེ་འགྲི་ཤུང་དང་ཐར་ཚུར་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་བྱུང་ནས། དེ་

འདྲས་བྱུང་ནས་དགོན་པ་དེ་འགྲི་གྲང་བཀའ་བརྒྱན་གྱི་འདུག་སེ་རེད།³⁸ འདི་ཡི་
 བྱང་ལོག་ནས། ལོ་རྒྱུས་ནང་ལོག་ད་ལྟ་ནགས་ཤོད་ལོ་རྒྱུས་ཤོད་ནས་ཐོན་པ་ཟེར་
 ཡག་འདི་ཡི་ནང་ལ་འདི་འདྲས་ཟེར་བཞག་ འག་མ་ཐང་དགོན་བཀའ་བརྒྱན་འཕེལ་
 རྒྱས་སྲིང་ནི། འགྲོང་རྒྱུ་ཚོས་ཇི་གངས་པ་ནས་སྐྱ་སྐྱེང་བཙོ་ལྷ་པ་དགོན་མཚོག་
 བསྟན་འཛིན་འགྲོ་འདུལ་བར་ཕེབས་ཡོད་པ་དང་། ཚོས་ཇི་ལ་ཡགོང་ས་ལྷ་པ་ཚེན་
 རོས་སྐུལ་བའི་བཀའ་གཏན་ཤེ་བམ་དང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་དང་། ཚེ་ཤོ་རྒྱ་ལའི་རྟ་ལས་
 ཐོག་ནས་ཚེབས་ཐོན་ཚོག་པ་དང་། བསྐྱ་སྐྱ། མདོ་དང་། སྐྱ་འཁོར་ཚེ་གས་རྣམས་
 ཚེ་བྱང་ལས་གོས་ཐོབ་ཐང་ཡང་ཡོད་པ་དང་། རོམ་དམར་སྐྱ་འཕྲེང་བདུན་པ་དགོན་
 མཚོག་བསྟན་འཛིན་ཚོས་གྱི་དབང་ཕོ་མཚོག་ད་ལྟ་བཞགས་ཡོད་པ་དང་། རང་གྲོལ་
 བརྟ་གཉིས་པ་དགོན་མཚོག་བསྟན་འཛིན་གཞན་པན་དབང་རྒྱལ་མཐའ་ཡས་ཕེབས་
 བཞགས་དང་གྲུབ་མཐའ་འགྲི་གྲང་བཀའ་བརྒྱན་འཛིན་སྐྱོང་གནང་གི་ཡོད། ད་འདི་
 ལོ་རྒྱུས་སྐྱེང་བསྐྱས་འདྲ་ཤོ་འདི་འདྲས་ཡོད་རེད། སྐྱེང་དོན་འདྲ་ཤོ་འོ་འདུག་སེ་
 རེད། སྐྱེང་བཏང་གི་ད་ལྟ་གྱ་སྐྱེ་ཟེར་མཁན་འདི་སྟོན་སྟོན་འདི་ལ་གྱ་སྐྱེ་ཟེར་མཁན་
 རྒྱ་ཡིག་གཅིག་འདུག་པ། གྱ་ཟེར་མཁན་དེ་རྒྱལ་ཁབ་རེད་པ། སྐྱེ་ཟེར་མཁན་དེ་ཕྱི་
 ཟེར་དུས་དགེ་ཤོན་ཟེར། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་དགེ་ཤོན། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཤོའི་དབུ་མ་གཅིག་
 གནང་ཡོད་ས་རེད། དུས་རབས་གཅིག་ནང་ལ། ད་འདི་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ལ་
 ཡོད་གྱི་རེད་པ། འོ་འདི་འདྲས་བྱས་བྱས། སྐྱེང་བསྐྱས་འདྲ་ཤོ་འདུག་སེ་བྱས་བྱས་

38 སྐབས་དེར་ཁོང་གི་སྐུག་ཏུ་ནགས་ཤོད་འགྲི་རྒྱལ་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་བསྐྱམས་འདུག་པ་དང་དེ་ནས་
 ཚོན་པ་ཞིག་མར་སྐྱོག་གནང་སོང་བ་བརྟན་འཕྲིན་དུ་མཇལ་རྒྱ་ཡོད་པ་སྟར་ཡིན། དེས་ན་ས་
 དཔེ་ལ་གཏུགས་ནས་བཀོད་པ་ཡིན།

བྱུང་བ་རེད། ད་རེས་འདིར་ཉམས་ལེན་དང་བཀའ་ཚེས་གསལ་དང་གསལ་བཞེན་པ་
རེད། ད་རེས་མཛད་སྒོ་འདིར་ཞེ་བླག་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་། མ་འོངས་པར་བསྟན་པ་
དང་སེམས་ཅན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནད་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ལ་འདི་འབྲེལ་ཆེད་དུ་
སྒོན་ལམ་སྒོན་འདུན་ལྷུ་རྒྱ་ཡིན།³⁹ ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཛད་སྒོ་ཡང་བཀའ་གཏེན་གསུངས་
ལོ་ལེགས་ངང་ལེགས་སྲུབ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་དེ་ཞིག་དེ་ཅུ་ལོ།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༤ ལྷོ་རྒྱ་རྒྱ་སར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཡ་སྤྱི་
འོར་ཡེ་ལོང་ས་ཆེན་མོར་དམིགས་བསལ་མཇུག་ཁང་བཅས་། གསེར་ཟངས་ཀྱི་སྟོན་
པའི་སྐུ་འབྲུ་དང་། ཤེས་རྟོག་རྟོག་ཞེ། གསེར་གྲིས་འཇུག་དཔལ་མཚན་བརྗོད་བཅས་
ཀྱིས་མཇུག་རྟེན་བྱས་ཏེ་རྟེན་འབྲུང་གི་སྐོར་འཕར་ཡངས་པོར་བྱེས། ཏ་ཅང་ཐུགས་
དགུས་པའི་གསུང་མང་དུ་སྟུབ། རོས་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་འབྲུང་བའི་
སྒོན་ལམ་ཡོད་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐོར་སྐོར་ཡག་པོ་གནད་ཤོག་ཨ་གསུངས། ཐུན་
ནས་ཁྱི་གསོལ་བགྲིས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་སོགས་ལྷུ་སྐབས་གསུང་གསང་ཏ་ཅང་
མཚོན་སོས། འགྲིགས་ཤིག། འགྲིགས་ཤིག། འདེམ་འགྲིགས་ཤིག། ཏ་ཅང་ཡག་པོ་
བྱུང་ཤིག་སོགས་གསུངས་པའི་དགའ་བ་ཞི་བརྗོད་མི་ཐུབ་ལ་དུས་ནམ་ཡང་རྣ་ལམ་
ནས་ཡལ་དུ་མེད་པའི་གསུང་གསོན་པོ་ཞིག་ཡིན།

སྤྱི་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༢ རྟེན་ཡསྐབས་མགོན་པོ་སྐུ་ཡེ་ལོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་
སོ་བྲང་ནས་ཀྱང་སྤྱེ་ལེན་ཟབ་མོ་བགྲིས། ཡེ་ལོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་ནས། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
གནད། དེ་རིང་ཁྱོད་རང་མཇུག་བར་དཔེ་དགའ་སོ་བྱུང་། སྐུ་ལོང་མའི་ཐུགས་ཀྱི་
བཞེད་དགོངས་གང་ཡོད་སྐུབ་ཐུབ་པའི་སྒོན་ལམ་ཡོད། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཚང་

39 ཁྱི་འདོན་མཛད་སྒོའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་མཚོང་བསྟན་འཛིན་ལས་སྐྱེ་པའི་ལུས་པ་ཡིན།

མ་གཅིག་པ་རེད། ག་བ་མན་ནའང་གཅིག་པ་རེད་སོགས་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་རྒྱ་
ཚེར་སྐྱེལ་བ་སོགས་བཀའ་རིན་དང་གཟིགས་པ་ལོན་ཏུ་སྡོམ་པོ།

ད་དུང་ང་ཚོར་བསམ་གཞིག་དང་འགན་ཁུར་ལོན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་མཚོག་
སྐྱེལ་རིག་པོ་ཆེ་སྟོན་སྟོང་གི་ཁོར་ལུག་བཟང་པོ་ཞིག་ལ་གདན་འདྲེན་ཏུ་རྒྱ་དེ་
ཡོན་ལ། དེའི་ཐད་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་བསམ་གཞིག་ཡང་ཡང་བཀྲིས་པ་དང་འབྲེལ་
ཡོད་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་བསམ་ཚུལ་གནང་བ་བཅས་ཀྱིས། ལྷ་སྐབས་རྗེ་གྲུབ་
དབང་བརྒྱུན་ལྷ་རིག་པོ་ཆེའི་གདན་ས་ཐེག་མཚོག་རྣམ་སྟོན་སྐྱོང་དུ་སེབས་སྐྱེ་
གཏན་ཁེལ་རྗེས། དེ་ལུགས་འདི་གྱང་ལྷ་སྐབས་མགོན་རིག་པོ་ཆེར་ལུས་པས་
ལེགས་སེའི་དབུགས་དབྱུང་དང་བྱང་ཚུབ་སྐྱོང་ནས་དེ་འབྲེལ་ངོས་སྟོང་⁴⁰ གནང་
བས་མཚོན་སྟོ་སྟོགས་གདན་སར་སེབས་སྐྱེའི་མཐུན་རྐྱེན་ལེགས་ཚོགས་སྤྱ་གྲུང་
ཅིང་། ལྷ་སྐབས་མགོན་རིག་པོ་ཆེར་ཐོན་མངའ་ལུས་ཏེ། རིམ་བཞིན་གནས་མཚོག་
ལུས་ལོན་དང་། མཉམ་ཡོད། ལྷ་མཚོག་ཡོད། ལྷ་རྩ་ཁ་སྤྱི། ལྷ་ལྷ་ལྷ། ལྷ་ཤོད་ལུང་རི།
དོར་གདན་སོགས་སྟོན་པའི་གནས་ཚུན་ཁག་མངའ་སྟོར་གྲུབ་མཚམས་གནས་

40 ལུགས་གཉིས་མཁུན་བརྒྱའི་སྣང་བ་སྟོགས་མེད་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྤྱ་འགྲུང་གདན་ས་རིག་པོ་
ཆེའི་དབུ་འཛིན་ལྷན་རྒྱས་ཀྱི་སྟེན་དབང་དམ་པར། ལུས་འབྲུལ། འདི་ག་རེད་འདི་གྱང་བཀའ་
བརྒྱུད་ཀྱི་མཚོག་སྐྱེལ་འཕྲོད་རྒྱུ་ཚེས་རྗེ་དཔོན་སྟོན་གཉིས་ཐོས་བསམ་སྟོན་གཉིད་ཆེད་དེ་
ག་གདན་ས་རྣམ་སྟོན་སྐྱོང་དུ་སེབས་སྐྱེའི་དེ་འདྲེན་བྱུང་བ་བཞིན་འདི་ནས་ཀྱང་རྗེས་སྤྱི་
རངས་ལུ་བ་དང་འབྲེལ་ཁྱེད་རྣམས་ལ་འེ་བ་ལུ་རྒྱུར། ཁོར་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟོང་གཅོ་ཐོར་
གྲུང་པའི་མཐུན་རྐྱེན་དཔོན་མཁོ་གང་ཅིར་རྒྱབ་སྟོར་གཟིགས་སྟོང་གདན་སྐྱོན་ཡོད་པའི་དེ་
འདྲེན་དང་བཅས། འཕགས་ལུལ་བྱང་སྟོགས་རྗེ་ར་སྐྱོན་འདི་གྱང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷེ་གནས་
འདི་གདན་བྱང་ཚུབ་སྐྱོང་ནས་རབ་གནས་མེ་ཁྱི་ལོའི་ལྷ་བ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༡ ལྷུ་ལོ་ ༢༠༠༩ ལྷ་
༡༢ ཚེས་ ༡༠ ཉིན། ལྷུ་ལུ་འགན་འཛིན་ཀྱི་མཚན་རྟགས་དང་ལས་ཐམ་བཅས།

མཚོག་དོར་གདན་དུ། བོད་མེ་ཁྲི་ལོའི་བོད་ཟླ་བཅུ་གཅིག་གི་ཚེས་ཉེར་བདུན་
ལྷོ་བོད། ལྷུ་བས་རྗེ་ལྷུ་བ་དབང་བརྟུ་ལོར་ལུ་རིན་པོ་ཆེའི་ (-2010) གཟིམ་རྒྱུང་
ནང་། ལྷུ་བས་རྗེ་ལྷུ་བ་དབང་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་སྤྲིད་མཚོག་ཐོག་མའི་མཇལ་ཁའི་
ཕེབས་རོགས་སུ་བཅར་ཞིང་། སློབ་སྦྱོར་ཆེད་དུ་རྣམ་ཐོལ་སྤྱིར་དུ་ཕེབས་འབྱུས་
སྐབས་འཇུག་ཞུས་པར་བུགས་དཔྱེས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཡིན་དང་ཡིན་ཕེབས་
ཕོག་གསུངས་པར་དགའ་དད་བཅོས་མིན་ཐོག་སྤྲུལ་ལྷུ་བ་སློབ་ལམ་ཆེན་མོ་ཚར་
རྗེས་ཆེབས་ཞབས་སྟོ་སྟོགས་སུ་བསྐྱུར་ཏེ། སྤྲུལ་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཐོག་མཚོག་
རྣམ་ཐོལ་བཤད་སྐབས་དར་རྒྱས་སྤིང་དུ། ལྷི་ལོ་ ༡༩༩༧ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༤ ཉིན་ས་
འགྲིགས་ཉེན་འབྲེལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་བཅས་དངོས་སུ་ཞབས་སོར་འཁོད་
ནས། མདོ་སྐགས་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ཕྱེ་བྲག་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱུ་བཞིན་གནད་སྟེ།
ལྷི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢ ཉིན་སྤྲུལ་མཐོ་སློབ་མདོ་སྐགས་རིག་པའི་འབྱུང་
གནས་སྤིང་ནས་ལོ་རིམ་དགུ་པའི་ཡིག་རྒྱུགས་སྟེ་ཚོན་དང་པོའི་ཆེ་ཕུད་ཨང་དང་
པོ་བཞེས་པའི་སྟོན་ལས་འདུས་པ་སྟོང་ལྷག་དུ་མའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་པ་མཐར་སོན།
ཉིན་དེ་གར་རྣམ་སྤིང་ཆེས་མཐོའི་རྒྱན་ལས་ནས་སྤྲུལ་བཅུན་དཔོན་མཚོ་རྒྱལ་
བཤད་སྐབས་སྤིང་གི་འགན་འཛིན་དུ་བསྐོས་གཞག་བྱས་པའི་ཁྱབ་བསྐྱགས་གནང་།

དེའི་སྟོན་ཏེ། ལྷི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་གྱི་ཞོགས་པར་གདན་ས་
ཆེན་པོ་མེ་ར་ཕྱེས་ཀྱི་ཡང་ཐོག་གཟིམ་རྒྱུང་དུ་ལྷ་མིའི་འདྲེན་མཚོག་ལྷུ་བས་
མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཅུ་བཞི་བ་ཆེན་པོས་འབྲོང་དུར་ཚོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་
མཚོག་ལ་གསན་བསམ་མཐར་སོན་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་དཔྱིགས་བསལ་མཇལ་ཁ་
སྐུལ་ཏེ། ཕྱག་དམ་པོར་བཟུང་ཞིང་དཔྱེས་བཅེ་ཆེན་པོས་བཀའ་སློབ་དང་ལམ་སྟོན་

བདུད་རྩིའི་ཐིགས་པ་བརྗེད་དུ་སངས་པ་དུ་མས་གཞེངས་བསྟོད། མདོར་ན་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་ཀུན་ཏུ་བཟུ་གིས་ལོ་ལེགས་ཤིག་སྟེ་བྱུང་བ་དང་དམ་པའི་རྩལ་
དགའི་མཛད་པ་ནི་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྲིང་ངེས་མོད། ལྷུལ་བ་ཡིད་བཞིན་
འོར་བུ་དང་། ལྷུལ་དབང་སྐྱོད་འོར་བུ། ལྷུལ་ས་མགོན་ས་སྐྱ་ལ་གོང་མ། འགྲི་
གྲང་ལྷུལ་ས་མགོན་ཆེ་ཚང་། ལྷུལ་ས་རྗེ་དོ་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ། རོར་ལྷུ་ལྷིང་མཁན་
ཆེན། མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་ལྷུག། ལྷུལ་ས་རྗེ་མདོ་མང་གཡང་ཐང་རིན་པོ་
ཆེ། མཁན་ཆེན་བསྐྱེད་ཤེས་རབ་སོགས་རིས་སྤུ་མ་མཆིས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྲགས་
ཤིང་གྲུབ་པ་དུ་མ་ལས་གངས་སྐྱོང་ས་སྤུ་བཞུགས་པའི་མདོ་སྟགས་རྒྱ་མཚོ་པལ་
ཆེར་གསན་བཞེས་མཛད།

ལྷ་འབྲུང་མཚོ་སྟོན་མདོ་སྟགས་རིག་པའི་འབྲུང་གནས་སྐྱིད་དང་མཚོ་རྒྱལ་
བཤད་སྟུབ་སྐྱིད་བཅས་སྤུ་སྟོན་གསལ་བརྒྱ་སྟུག་དུ་མར་མི་པམ་མཁས་འཇུག་དབུ་
མ་རྒྱན། མདོན་པ་མཛོད། རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ལག་འཆང་གི་སྟོན་འགྲོ།
རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ། ཐེག་ཆེན་རྩལ་འཇུག་བཀའ་བརྒྱུད་རྣམ་
བཤད། གསང་སྟོང་མཛོད་སྟེ། བད་སྟོང་དག་སྟོན། ལུ་ལྷགས་བཅས་མདོ་སྟགས་
རིག་གནས་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱོར་ཁིད་དང་། ལུང་ཁིད། དངོས་གཞིའི་འཆད་ཁིད་སོགས་
གནང་དང་གནང་བཞིན་པ་དང་། དགོངས་གཅིག་དབྱུད་བརྗོད་ལུང་གནས་བབ་
སྟེགས་དང་། བཟང་སྟོང་གི་འགྲེལ་ཆེན་དོན་གཉེས་ལམ་བཟང་། འགྲོང་དཀར་པོའི་
དུར་སྐྱ་སོགས་གསུང་རྩོམ་ཚད་ལྡན་མང་པོ་ལྷུག་གིས་གནང་། མདོར་ན་འཆད་རྩོད་
རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བས་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་འཚོ་བཞིན་པ་བཅས་སོ།།

གང་དུ་བལྟམས་པའི་གནས་དང་རིགས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་མདོར་ཙམ་ བཟོ་དེ་མཚུག་བསྟུ་བའོ།།

༄། །དེ་ལོ་ཡབ་ཡུམ་དང་འཁྲུངས་གནས་སོགས་ཀྱི་ཆེ་བ་མདོར་ཙམ་ཞིག་ནི་
འདི་ལྟར་ཉེ། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༧ ལོའི་བོད་ལྗོངས་དགུ་པའི་ནང་འབྲོང་དུར་ཚོས་རྗེ་
བཙུ་བླ་པ་འདི་ཉིད་སློ་བོ་མཚོ་ཤར་རྒྱུ་ལོ་ལ་སྐྱེ་བལྟམས། སློ་བོ་⁴¹ ཞེས་
པ་དེར་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་
ལྷ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྤར་སློ་བོ་རྒྱལ་བོ་ཞེས་པས་བསྐྱེད་པའི་མངའ་རིས་པ་ཁ་ཆེན་
བསྐྱེད་བའུ་ལ། (1487-1542) དང་། སློ་བོ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷན་འགྲུབ་
(1456-1532) སོགས་བོད་ཡུལ་ན་སྐྱེན་གྲགས་ཆེ་བའི་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་ཞིག་
འཁྲུངས་སྲོང་བས། མི་རྣམས་དགེ་བཙུ་ལ་སྲོད་ཅིང་རིས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེན་པ་དར་བ་
མ་ཟད། གཙོ་བོ་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱེ་བའི་བསྐྱེན་པ་ཉ་ཅང་དར་ཁྲུབ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན།

དཀར་ཆག་གསལ་བའི་ལེ་ལོང་⁴² ལས། (དཀར་ཆགས་འདི་རྒྱུང་ཟེར་ཚང་གི་མི་རབས་
གོང་མའི་ཡིག་ཚང་ཞིག་ཡིན། ལག་ཟིན་རྣམས་ཞིག་འདུག) དེ་ལས་འབྲུག་པ་བོད་ཡུལ་གཙང་
གི་སྲོད། །སྐྱེད་བའུ་གནས་མཚོག་གངས་ཅན་ཉི་མའི་ཤར། །བམིལ་བའི་ཚུ་རྒྱན་
དཔག་ལུ་ (བལྟུ) འབབ་པའི་གཡས། །རྒྱ་གར་དོ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་གི་ཕྱོགས། །
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤར་བོད་འབངས་འཁྲུལ་མེད་ཅིག་ཡིན་པར་བསྐྱེན། རིན་པོ་

41 ཞེས་པར་མཚུལ་འདོད་ན་མཁན་སོ་བཟུ་ཤིས་ཀྱིས་བཙུམས་པའི་སློ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལ་
གཞིགས་འཚུལ།

42 ཡབ་ཚང་དུ་འབྲོ་སྐྱབས་ཡི་གེ་དཔེ་རྣམས་ལག་ཟིན་ཅན་ཞིག་འདུག་པ་མངའ་ཞིང་ཁོ་བོས་
ཚར་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ་མ་ཕྱིར་བར་བཏབ་སྟེ་ཁོང་ལོང་བ་ཡིན།

ཆེད་མེས་མེས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ནང་ཞིག་གིས་བརྗོད་ན་མི་རྒྱུད་འདི་གྲུབ་ཆེན་
 ས་ར་ཉ་པའི་གཏུང་ལས་བྱུང་བ་རེད་⁴³ཅེས་ཤོད་སྲོལ་ཡོད། སྲར་མི་ཚང་འདི་ལས་
 ཉིང་མ་དང་ས་སྐྱའི་བརྒྱུད་འཛིན་ངོ་མཚར་ཅན་མང་པོ་བྱུང་སྲོང་ཡོད་ཅེས་ཤོད་གྲི་
 འདུག། སྲར་དགོན་མཚོག་གླིང་ཞེས་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་གྲི་དགོན་པ་ཞིག་གི་
 སྐྱེན་བདག་ཡིན་པ་དང་ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་སྐབས་ནས་ས་སྐྱའི་སྐྱེན་
 བདག་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་འདུག་ལ། ངོར་ཆེན་གྲིས་པོད་ནས་རབ་གནས་འཛོམ་
 བའི་འབྲུ་བརྒྱན་སྐོད་ཟེར་ཚང་གི་ཞིང་ཁར་བབ་པས་དུས་ད་ལྟ་ཡང་གྲིན་རྒྱབས་ཆེ་
 བར་ཅི་ཡི་འདུག། གཤམ་པ་ཁྲིམ་རྒྱུད་ལ་ (ལག་ཤིམ་ཡིག་རྗེད་ལས།) བསྐྱབས་པ་ཞིག་
 རྒྱུར་འདོན་བསྐྱེད་ཡོད། གྲུ་དེ་ཡི་ཆབ་འོག་ཤར་ལུང་ལུལ་གྱི་དབུས། །སྤུ་ན་ལྟ་
 གཉན་གངས་རི་མཚོ་ལ་བརྗོད། །མདའ་ན་གཙང་ཆབ་གཉན་བའི་སྐྱ་དབྱངས་ལེན།།
 བར་ན་འབྲུ་བརྒྱན་སྐྱ་ཚོགས་སྐྱེན་པའི་ཞིང་། །འབྲུར་དུ་སྡོད་པ་ལྟ་ཁྲིམ་དཔལ་ཁར་
 འདིར། །རིགས་དུས་ཁུངས་བརྟན་པ་མེས་བཟང་པོའི་རྒྱུད། །ཅེས་སོགས་ལུན་
 རིང་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་ཞིང་བརྟན་པའི་སྐྱེན་བདག་དང་དམ་པ་མང་པོ་འཁྲུངས་སྲོང་བའི་
 གཞིས་ཁང་དེར། གང་ཉིད་ཡབ་ཉི་མ་དབང་འདུས་དང་ལུམ་པ་སངས་གཉིས་གྲི་
 སྲས་སྤུ་གོང་གསལ་ལོ་རྒྱུར་ཞིང་འདིའི་སྐྱེ་འགྲོ་བཟང་དཀའ་བའི་མགོན་དུ་ཚོས་རྗེ་
 བརྟན་འཛིན་འགྲོ་འདུལ་གཤམ་གས་ཉེ་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་ཉག་ཉག་འཁོར་ཞིང་། གོང་མ་
 ན་རིམ་གྱི་གདན་ས་བཀའ་བརྒྱུད་འཕེལ་རྒྱས་གླིང་རིག་གསར་སྐབས་གཏོར་བའི་ག

43 ལྷུ་ལོ་ ༡༠༡༤ ལོར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་སྐོ་ལུམ་ཡབ་ཚང་དུ་འགྲོ་སྐབས་རིན་པོ་ཆེའི་མེས་
 མེས་བརྒྱ་ཆེ་བརྟན་ལུ་བ་ཞིག་གིས་གསུངས་སོང་། ཁོང་ནི་སྲར་པོད་ས་སྐྱ་དགོན་དུ་གྲུ་པ་
 ཡིན་འདུག་ལ་དེ་སྐབས་དགུང་གངས་བརྒྱུད་རྗེའི་ནང་ཕེབས་འདུག་ཀྱང་མི་གན་ཉམས་དོད་
 པོ་ཞིག་འདུག།

ཚབས་ཚེན་ཐེབས་པ་ཉམས་གསོའི་བསྐྱལ་བཟང་བྱུང་བའི་ལོ་དེ་ག་རང་ལ། སྤར་
ཡང་གང་གི་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་མེད་ཀྱི་མཚན་གྱི་བསྐྱོ་མངོན་པར་འཇུག་པ་ནི་བཟ་
ཤིས་འབྲུམ་ཕྲག་གི་སྟ་གོན་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག་ཅིང་། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུ་ལྷ་པས།
སེམས་ཉིད་རིག་པ་མར་མའི་ནང་། །རྟེན་འབྲེལ་རབ་འབྱིང་
གསུམ་ཙམ་བཟླ། །མ་འགྲིགས་རྟེན་འབྲེལ་སྟེ་གཅིག་མེད། །⁴⁴

ཅེས་པར་བདེན་དཔང་བགྱིས་པ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཚེས་སོ།།

ཁོང་གི་སྤྱན་མིན་གྱི་མཛད་སྲོད་གང་དུ་བཟླགས་ཀྱང་ཚོས་རྗེ་འགྲོ་འདུལ་
ཞབས་གྱིས་⁴⁵ དས་དབྲུགས་གྱི་རྒྱ་བ་ཕྲ་མོ་རྩོན་ཆད་བོད་སྲོངས་བསྐྱན་འགྲོའི་
བདེ་དོན་ཁོ་ནར་བསམ་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཁོ་ཚོས་ང་ལ་ཉེས་མེད་སློབ་ཁྲིམས་
གཅད་རྒྱུ་ཡིན་པ་གཏན་ཁེལ། འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ཚོ་ཡིད་མ་པམ། སེམས་མ་ཞུམ།
བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ལས་འབྲས་ལ་བསམ་སློབ་ཐོངས་དང་། ང་ཚོ་ནམ་ཡང་འབྲུལ་བ་
མེད། ང་མི་རྒྱལ་ཁ་ཐབས་སློབ་ཀྱང་། ང་རྗེས་མ་པར་ལྟ་དུས་རྒྱུར་གསལ་བ་ཞིག་
འོང་ལེ་རེད། གནའ་མའི་གཏམ་དཔེར། ལུ་རང་མེད་རང་གིས་འདོགས། གདན་
ཁ་གང་གནས་ལ་འབྱུར། ཞེས་པ་ལྟར་གསང་གསུམ་ཡོན་ཏན་དང་ཁྱེད་འཕགས་

44 གཏམ་ཚོགས། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༢༠༡༣ ལོ། ༣༣ ཡང་། ༡ ཤོག་གངས། 21-31-
ནང་སྲོད་ཉིད་ལུང་བསྐྱར་དང་དོ་རྗེའི་བརྟེན་ཆགས། འགྲོང་དུར་ཚོས་རྗེ་བཙུ་ལྷ་པ།

45 འདི་ནི་ཁོང་གི་སློབ་མ་མང་པོ་ལ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་པལ་ཆེར་ཡོངས་
ཟགས་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ཡིག་ཐོག་ཐོག་མར་བཞོན་མི་ང་ཁོ་ན་ཡིན་སྲིད། དས་གང་ཐོས་པ་
དེ་ལས་སློབ་འབྲི་ཅུང་ཟད་ཙམ་བགྱིས་མེད་པས། ད་དུང་ཁོང་གི་སློབ་མ་མང་པོ་དངོས་སུ་
བཞུགས་ཡོད་པ་དཔང་པོ་ཡིན། དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གྱིས་བདག་གི་པ་དམ་པར་གསུངས་
པ་ང་ལ་ལན་མང་བརྗོད་སྲོད་པ་དང་མཁའ་པོ་བདུད་འཛོམས་དང་དཔེ་ཨ་ཞང་ཚོགས་འབྲུབ་
སོགས་ལས་ཐོས་པ་དག་ཚིག་ཙམ་མི་འདྲ་བ་ཕྲན་བུ་ལས་དོན་དུ་འདི་ལྟར་ངེས་སོ།།

ཀྱི་རང་མདངས་མི་འབྲ་བ་ཞིག་དོམ་འོང་རྒྱ་རེད་པས་ཁྱོད་ཚོ་དགའ་བར་གྱིས་ཨ།
དོན་དངོས་སྤྱོད་འཆི་གསོན་ཅི་ལྟར་ཡང་བསྟན་འགྲུབ་དོན་ལས་མ་འདས། ཞེས་
གསུངས་པ་བསྟུ་མེད་བདེན་དོན་ཞིག་ཡིན་པས་མདོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་
སྟོང་ཉིད་ལུང་བསྟན་དང་དོ་རྗེ་ལྟ་ཉམས་ལས།

འདི་ནས་ཉི་མ་ཤར་གྱི་ཕྱོགས། །ས་གནས་གསེར་གཞུང་
སྐྱབ་གནས་སུ། །སྐྱེས་བུ་བཅའ་བཞུགས་སྐྱ་བའི་མདངས།།
ཚེས་གཉིས་སྐྱ་བའི་འོད་ཟེར་དེ། །སྐྱ་བ་ཡར་རོལ་ཁ་ཤར་
དུས། །མིག་གིས་མཐོང་ཚད་ངན་སོང་མེད།།⁴⁶

ཅས་དང་། ཉེ་ཉེ།

སྟེ་རྒྱ་ལ་སེང་གདོང་རི་ཅེ་ནས། །སེང་དཀར་མོ་གཡུ་རལ་
རྒྱས་ནས་འོང་། །གཡུ་རལ་དུང་སེང་རར་སྐྱད་དེ། །འོད་
གསལ་འགོ་ལམ་བདེ་བ་དེས། །འགོ་འདུག་མི་དགོས་བདེ་བ་
ཤར། །ཞེ་མ་མཚར། བསྟན་ལམ། བསྟན་ལམ།⁴⁷

བཅས་གང་དུ་འབྱུངས་པའི་ཡུལ་དང་མཚན་རྟགས་དང་མཚན་བག །ཡབ་སོགས་
གསལ་སོར་ལུང་དུ་བསྟན་པ་ནི་དཀའ་བ་མེད་པར་གོ་སྐྱབས་བས་རེ་ཞིག་རྒྱས་བཤད་
གྱི་ངལ་བ་མ་བགྱིས་ཉེ་དེ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པར་བགྱིས་སོ། །གོང་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟར་
རྒྱལ་བ་གངས་པ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས་ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁའ་བའི་ཞབས་ལ་

46 གཏམ་ཚོགས། བོད་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༢༠༡༣ ལོ། ༣༣ ཡང་། ༡ འོག་གྲངས། 21-31-
ནང་སྟོང་ཉིད་ལུང་བསྟན་དང་དོ་རྗེ་ལྟ་ཉམས། འཕྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་བཙུ་ལ།

47 འཕྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་གངས་པ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་འཇུག་ལས་རྗེས་སྐྱོང་དེབ་འཇུང་དང་སོ།
འཕྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་འཇུག་གིས་སྐྱེལ། ཡང་གྲངས་ ༡༩ ཡིག་འཇུང་། ༡༣ (གཏམ་ཚོགས་
གྱི་ནང་བཞུགས་སྟོང་ཉིད་ལུང་བསྟན་དང་དོ་རྗེ་ལྟ་ཉམས་གྱི་མ་དཔེ་འདི་ཡིན་མོད་གོང་གསལ་ལུང་འདི་ཚ་ཚང་ཚད་འདུག།)

བདུགས་ནས་བཟུང་ཡབ་སྲས་བྱང་གི་སྐྱེ་འབྲེང་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་སུན་མིན་
གྱི་འབྲེལ་བ་ཟམ་མ་ཚད་པ་དེ་ལྟར་སོང་། འདིར་ཡང་རྒྱལ་མཚོག་བཅུ་བདུན་པ་
མཚོག་ནས་གང་གི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ཤིག་སྣལ་ན་རྟེན་འབྲུང་དུན་སུམ་
ཚོགས་པར་གོར་མ་ཚག་པས། ལྷན་ཅག་འབྲེལ་ལྟོས་ཡོངས་ཀྱིས་རི་ལྟར་གསོལ་
བ་བཏབ་པ་ལྟར་མགོན་པོ་གང་གིས་སྣལ་བའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་དང་།
རིན་པོ་ཆེ་དགྲུང་གྲངས་ཉེར་ལྔར་སོན་སྐབས་འབྲི་གྲང་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེ་ཚང་རིན་
པོ་ཆེས་སྣལ་བའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ཉེ། དེ་གཉིས་འདི་གའི་མཇུག་སྐྱད་
ལྟ་བུར་དགོད་རྒྱར་དགོ་མཚན་ཉ་ཅང་ཆེ་བར་སྣམ་མོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དཔལ་རྒྱལ་
བའི་དབང་པོ་གམ་བ་ཆེན་པོ་བཅུ་བདུན་པས།

འོད་དཔག་མེད་དང་སྐྱོལ་མའི་མཚན། །བརྒྱ་འབྲུང་གནས་
གྲུབ་རྒྱལ་མ། །ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི། །ཅུ་གསུམ་
རྒྱ་མཚོས་ཤིས་པ་སྐྱབས། །དེས་དོན་སྟེང་པོའི་བསྟན་པ་ཡི།
རྒྱལ་མིད་འཛིན་པ་རྒྱལ་བའི་མཚན། །དེ་ཡི་སྐྱེ་འབྲེང་བཅུ་
དྲུག་པ། །དགོན་མཚོག་བསྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ། །ཞབས་པད་
མིད་མཐར་བརྟན་གྲུར་ཅིག །མདོ་རྒྱུད་བཀའ་གཉེར་པ་སོགས་
པའི། །སྲུང་མ་གཉན་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། །ཁྲད་པར་བསྟན་
སྲུང་སྐྱེས་བུ་ཆེས། །ལྷ་མའི་སྐྱ་ཆེ་མཛད་འཕྲིན་སྤེལ། །བར་
ཚད་གཤམ་པོ་རྒློག་པར་མཛོད། །རྒྱལ་བསྟན་སྐྱིད་དང་ཁྲད་པར་
དུ། །རྒྱལ་བ་འབྲོང་དུར་ཚོས་རྗེ་ཡི། །བསྟན་པ་སྤོགས་བཅུར་
རྒྱས་པ་དང་། །དགོ་མདུན་ཚོས་གྲུ་དར་བ་དང་། །སྲུང་རྟོགས་

60 འགྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་ཤོང་མ་ན་རིམ་མདོར་ཅམ་སྐྱོང་བ།

ཉམས་ལེན་རྒྱས་ལྗེས་ཉ། ། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་པ་མ་རྣམས།།
སྤྱད་དུ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་ཤོག། །རྒྱལ་བ་འགྲོང་རྒྱུ་པའི་
ཚོས་བརྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་སྐྱེ་མཚན་བསྟན་འཛིན་ལམ་བཟང་
སོགས་ནས་ནན་གྲིས་བསྐྱེད་འོང་ཀམ་པའི་མཚན་ཅམ་འཛིན་
བ་ཨོ་རྒྱུ་འཕྲིན་ལས་པས་སྐོན་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་
དོན་གོགས་མེད་དུ་འགྲུབ་པའི་བཀའ་ཤིས་ཤོག།⁴⁸

ཅམ་དང་། རྒྱལ་བ་འཕྲི་གྲུང་བས།

གྲུ་ཕྱི་འགྲོང་རྒྱུ་ཚོས་རྗེ་སྐྱེ་སྐྱོང་བརྒྱ་དུག་པ་དཀོན་མཚོག་
བསྟན་འཛིན་ངེས་དོན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞབས་
བརྟེན་གསོལ་འདེབས་བཞུགས་སོ། །མར་མེ་མཚན་སྐབས་ཉ་
བ་སྤང་ལེབ་འཛིན། །ཐུབ་པའི་སྐྱེན་སྤང་བམ་ཟེ་ཉ་ལུང་སྐྱེལ།།
པད་འབྱུང་ཐུགས་སྐས་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་བོ་སོགས། །སྐྱེ་སྐྱོང་རིམ་
ཕྱོན་རྣམས་གྲིས་ཤིས་པར་སྐྱོལ། །བསྟན་པའི་དཔལ་གྲུང་གྲུ་
ཕྱི་འགྲོང་རྒྱུ་བ། །ཚོས་གྱི་རྗེ་བོ་བསྐྱབ་གསུམ་དཀོན་མཚོག་
འོར། །བསྟན་འཛིན་འགྲན་བུལ་ངེས་དོན་རིང་ལུགས་འདིའི།
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་བརྒྱུང་ཞབས་བརྟེན་གསོལ།།
ཞེས་པ་འདི་འགྲོང་རྒྱུ་བསྟན་འཛིན་ལམ་བཟང་ནས་བསྐྱེད་
པའི་འོར། རྒྱལ་བ་འཕྲི་གྲུང་པའི་མཚན་གྲིས་གྲིན་གྲིས་
བསྐྱབས་པ། དཀོན་མཚོག་བསྟན་འཛིན་གྲུན་བཟང་འཕྲིན་

48 ཕྱི་ལོ་ ༣༠༡༡ ཟླ་ ༡༠ རང་དུ་རྩ་སའི་རྒྱུད་སྟོན་གྲུ་ཚང་གི་བཞུགས་སྐྱབས་ནས་མཁལ་བོ་བསྟན་
རྣམ་བརྒྱུད་ནས་ཁོ་བོའི་ལག་ཏུ་ཐོབ།

ལས་སྤྱན་གྲུབ་གྲིས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་བྱུ། ལྷི་ལོ་
༡༠༠༥ ལྷ་བ་ ༡ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་སྤྱང་བའོ།⁴⁹

ཞེས་གྲང་གསུངས་སོ། །སྤྱང་སྤྱས་པ།

ངེས་དོན་སྤྱིང་པོ་རྒྱལ་བ་འཕྲོང་བྱུང་བའི།
བརྒྱུད་པར་མི་སྤྱེད་ལན་བརྒྱར་དད་པའི་ཚོར།
འཆང་ལ་མཚུངས་མེད་སློ་ཅན་གང་དེ་ཞིག།
སྤྱི་བའི་འབབ་སྤྲེགས་འདི་ཀས་དོན་ཡོད་བགྲིས།།

གཅམ་བུའི་གཏམ་གྲིས་ངོ་སོ་མ་བསྟོད་ཅིང་།།
ཁྲངས་མེད་ལུང་གིས་ལུང་སློབ་མ་འབད་བར།
གཏན་ཚིགས་ཆབ་གྲིས་ལེགས་པར་བྱངས་བགྲིས་ཉེ།།
སྤྱང་མེད་བྱུང་བ་ཁོ་བོའི་མགྲིན་པར་ཐོབ།།

ཚོལ་འདིར་གཟུ་བོའི་སློ་ཡིས་གཞིབ་ཤེས་ན།།
གངས་ཅན་བྱུང་རིམ་སྤྱེད་མའི་དགའ་ཚལ་ལས།།
ར་ཡིག་གཉིས་པ་དགྲེས་པའི་སྤྱང་ཚེའི་རོ།
ལེགས་བྱས་བསོད་ནམས་ཁོ་ནའི་དབྱང་གིས་འོང་།།

འོན་ཏང་སོ་སྤྱེའི་དབང་གིས་འགལ་འཁྲུལ་དང་།།
ཚོངས་པ་གང་མཆིས་ཅ་གསུམ་ལྷ་ལ་བཞགས།།

49 ལྷི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལྷ་བ་ ༡ ཚེས་ ༡༣ ཞེགས་པར་སློང་བཅུ་དཔེ་མཚོད་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་གང་
གི་སོ་བྱང་ནས་རྒྱལ་བ་འཕྲི་གྲང་པ་ཆེན་པོ་སྤྱིང་པོའི་བྱུག་ནས་ཐུན་ལ་དངོས་སུ་ཐོབ།

འདི་དོན་ཟབ་མོར་ལྷ་དང་ཚན་པར་སྒྲ།
ཅི་ལྷ་ན་ཡང་ཁོ་བོར་ཆགས་སྒྲ་དགོ།

ཏྲ་ཏྲ་བཞིན་དུ་བཤེས་གཉེན་བཅས་བ་དང་།
འགྲོམ་སྒོན་ལྷ་སྲུང་སྐྱ་མར་བཀུར་བའི་དགོས།
ཚོར་བས་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བ་འགྲོང་རྒྱུ་ཡི།
འཕྲིན་ལས་ཉིན་མོར་བྱེད་པོར་བདག་གྲུང་ཅིག།

དེ་ལྷ་ཉུང་དུ་འེང་ག་གིས་གསལ་བ་འདི་ནི་སྐྱེ་བ་དང་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བ་
འགྲོང་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འོག་ཏུ་དམ་བཅའ་ཞིང་། ལྷ་བས་གཞན་དང་གཞན་
དུ་གང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཕོ་ཉར་འབོད་པའི་གྱི་ན་བ་འགྲོང་རྒྱུ་བ་སྐྱེན་འཛིན་ལས་
བཟང་གིས་སྐྱོ་འདོགས་སྐྱུ་ཅམ་མ་འདྲེས་པར་གྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། འདི་འབྲེལ་
དོན་གྱི་ལས་སྒོགས་འགའ་ཞིག་བཅོན་འོག་ཏུ་ཡོད་སྐྱེས་བཞེན་ཁོང་ཅག་གི་བདེ་
འངགས་ལ་འགན་བཅོད་དཀའ་གཤེས། དོན་འགའ་དང་འགའ་ཞིབ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་རྒྱ་
རེ་ཞིག་བཏང་སྒྲོམས་སུ་མི་འཛོག་ཐུ་མེད་དུ་གྲུང་མོད། བཀུར་བཞིན་ཅན་ཁོང་ཚོས་
ནི་ནམ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་རིན་ཐང་ཅན་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པས། འབྲུང་འབྲུང་
གཞན་ནམ་འདི་ནམ་བསྐྱར་ཞིབ་བཅས་འབྲུང་ཐོན་དགོད་ཐུབ་ངེས་པེ་བ་འཆང་
བཞིན་ཡོད། སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཡང་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་དག་པའི་
སྐྱང་བས་འགོ་སྐྱོ་ལེགས་ལས་དུ་འགོད་པའི་བྱེད་པོ་ཁོ་ནར་གྲུང་ཅིག་གྱུ་ ཞེས་རབ་
གྲུང་བཅུ་བདུན་པའི་སྐྱོས་བྱེད་ཅེས་པ་ཤིང་མོ་ལུག་སྐྱེ་རང་ལོ་སོ་བདུན་ཐོག་མོན་
ལུལ་བུམས་བཅེ་དགའ་ཚལ་གྱི་སྐྱོབ་གྲུང་སྐྱོབ་ཁྱིད་གྱི་བར་གསེང་དག་ཏུ་ཟེན་
གིས་བཀོད་ཅིང་། སྐྱེ་ལོ་ ༣༠༡༥ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༣༧ ཉིན་མཇུག་གྲུབ་པར་བུས་བ་
དགོའོ།། དགོའོ།། དགོའོ།། །

མཇུག་གཏམ་ལྷན་ཅུ།

༡། །སྲོག་ས་ཡོངས་ནས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུག་པོ་ཅན་དུ་འགྲུང་བར་དགོངས་ཏེ་
ལ་རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་འོད་ཀྱི་མཚོ་ག་གིས་མི་སྐྱེར་རེ་རེ་ནས་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་ཡོད་
ལོ་རྒྱུས་འབྲི་དགོས་པར་ཡང་ཡང་གདམས་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་ཉལ་སྐྱེའི་དུས་
འདྲིར་སྲི་སྐྱེར་ལོ་རྒྱུས་གལ་འགང་ཆེ་བར་གཞིགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཀྱས་ནས་
བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཚོན་པར་དམིགས་ཏེ་འབྲེལ་ཡོད་དེབ་རྒྱུང་འདི་ཚོ་མ་སྐྱིག་
བྱས་པ་ཡིན་མོད། ཚཱ་བ་པོ་པོ་ན་རྒྱུང་ཞིང་ཤེས་ཡོན་ཞན་ཁར་ཚོ་མ་སྐྱིག་གི་རྒྱ་ཆ་
ཡོད་ཚད་གནས་དུས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བརྟེན་རང་རོས་ནས་ཀྱང་འདོད་སློབ་ཁེངས་
པ་ཞིག་བྱུང་མ་སོང་ཡང་། འབྲེལ་ཡོད་མང་པོའི་རྒྱལ་སྐྱོར་དང་རྒྱལ་ས་ཁྱེད་
ཀྱིས་དེ་རིང་སྐབས་འབྲེལ་ལོ་རྒྱུས་ས་སོན་ཅམ་ཞིག་མི་ཡུལ་འདྲིར་འབྲེལ་སྐྱེལ་
རྒྱལ་བར་སེམས་གཉིང་ནས་དགའ་སློབ་འཕེལ་ལ། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་སྲིད་ལྷག་
དོན་ལོ་རྒྱུས་རིག་པར་ཉམས་ཞིབ་དང་སྲི་ཡོངས་ནས་རྒྱུས་ལོན་བྱེད་འདོད་རྣམས་
ལ་ལེགས་སྐྱེས་རྒྱུང་དུ་ཞིག་ཡིན་པས་རྒྱལ་ས་སྐྱོབ་པའི་མཚོན་སྲིན་དུ་འགྲོ་བའི་རེ་
སློབ་ཡོད། མང་ཉུང་གཙོ་བོར་མ་བཟུང་བར་སྐྱས་ཚད་ལ་བསམ་མཐོན་བཏང་སྟེ་
གནའ་དེར་གི་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་དབྱེད་ཐབས་སོགས་དུ་བཟུང་ནས་སྐྱིག་པ་ཞིག་ཡིན་
ཀྱང་འདྲིར་མ་འགྲིགས་པ་དང་ཆ་མ་ཚང་བ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་ཚོ་མ་འབྲི་བ་རང་ཉིད་
ལས་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་ལན་པ་མིན་པས་རྒྱ་ཆའི་སློབ་པ་པོར་དགོངས་སེལ་ཞུ་
རྒྱུ་དང་། ལེགས་སྐྱེལ་ཉེས་འགོག་གི་སློབ་སློན་ཐང་ཀར་གནང་ན་ཡི་རངས་ཞུ་
རྒྱུ་དང་རྗེས་མར་ཡོ་སློང་དང་ཁ་གསལ་བྱ་དེས་ཡིན། འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཡིན་

བ་ལས་བཅོས་སྐྱུང་དང་སྟན་དག་མ་ཡིན་པས་གང་ཡིན་པ་དང་གང་ཤེས་པ་དེ་
 བདེན་དཔང་ཡོད་པའི་འགྲི་ཐབས་རྩལ་འདོན་བྱས་ཡོད། སྐར་བསྐྱུན་མ་བྱས་པའི་
 རྩོན་དུ་སྐབས་བབ་ལོ་རྒྱས་འདི་དང་ཡང་འབྲེལ་ཆེ་བས་སྤྱི་ནོར་ཡཤོང་ས་སྐྱབས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་དང་འགྲི་གྲུང་སྐྱབས་མགོན་རྣམ་གཉིས་ལ་གཟིགས་འབྲུལ་
 དང་ལམ་སྟོན་ལྷན་རྒྱས་རྗེས་པོང་བ་གསེར་གཟིགས་ཀྱིས་བཀའ་ཡིག་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་
 བསམ་པོ་སྐྱལ་དུ་སྐྱལ་བ་དེ་ཡང་ཉ་ཅང་སྐྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་དོན་སྤྱིང་ལྡན་པ་ཞིག་
 ཡིན་པས་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་ལྷན་དང་དགའ་བ་མཚོན་ཐབས་བྲལ་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་
 མཚུངས་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་བྱང་ཆེ་མི་རྗེ་སྐྱོ་རོ་སྐྱོ་བཟང་སྤྱིན་པ་མཚོག་དང་། ཨ་
 རྩེས་རྩ་ཆེན་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་འགན་འཛིན་མཁས་དབང་ལོ་སྤུས་
 བཀའ་ཤིས་ཆེ་རིང་། ལྷན་ན་ག་སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་རྣམ་གསུམ་གྱིས་གཟིགས་
 ཞིབ་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བར་སྟོང་ཁུངས་རྩལ་གཉིང་ནས་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་ལྷན་
 ཡིན། སྤྱན་མཆེད་དག་དབང་བསྟན་པ་ནས་དེབ་གྱི་སྤྱིན་བདག་གནང་བ་ལ་བཀའ་
 རྒྱུ་ཆེ་ལྷན་མདོར་ན་འབྲེལ་ཡོད་གང་ན་སྐྱབས་ལུགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བཀའ་རྒྱུ་
 ཆེ་ཞེས་ལྷན་ཡིན། ཤེས་རབ་སྤྱང་བ་ཕྱོགས་མེད་དུ་འཕེལ་ཞིང་བོད་གྱི་ཤེས་རིག་
 ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁབས་ཡོངས་ལ་དང་ཞིང་རྒྱས་གྱུར་ཅིག ཅེས་ཚུལ་པ་པོ་འབྲོང་
 རྩུང་པོ་ཉལ། ལྷན་པོ་ ༢༠༡༢ ལྷན་ ༣ ཆོས་ ༡༠ གིས།

དབར་སྐྱེན་སློན་ཚིག་།

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་
དལ་འབབ་སྐྱང་། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་
འཇུག་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །དབར་དུ་བསྐྱེན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་
མཐུས། །ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སློ་མོ་སྟོང་པའི་བརྒྱ། །གདངས་ཉེ་རྒྱུད་ལྡིའི་འགོ་བ་མ་
ལུས་པ། །དེས་ལེགས་འོར་བུའི་མཚོ་ལ་དབང་འགྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུས་པའི་ལྷ་སྟོན་རྟོག་རྒྱུད་མི་བཟང་པས་གངས་
ལྗོངས་ཚོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྟག་
མ་ཙམ་དུ་ཉམ་ཉེས་པར་བྱས། རྟོགས་དང་རྟོགས་ན་རྩལ་ཕན་གྱི་མཚན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྱི་
ལྗེད་སྐྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སློ་ཀུན་ནས་ལྡ་བདོའི་རྒྱུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྒྱལ་བ་འདི་དག་
ལྟག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་རྟོགས་པོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སྐར་ཡང་ཐུང་བཞིན་གསོས་ཉེ་རྒྱ་གར་
འབགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སྐྱད་དང་། འཇམ་
སྲིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདེན་ལྟུ་ལེང་གའི་རིང་ལུགས་སློ་ཀུན་ནས་རྒྱས་
པ་སོགས་འཕལ་ལུགས་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཐུག་ས་ནང་བསྟན་ཤེས་རིག་འཛིན་རྒྱུད་སྟོབ་
གཉེར་ཁང་དུ་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་པར་དུ་བསྐྱེན་དང་བསྐྱེན་འཇུར་གང་ལའང་རྒྱར་
ཚོག་པའི་དགེ་བཅོམ་སློན་ཚིག་ཏུ། ལྟུའི་དགེ་རྒྱུད་ཚོས་སྐྱེ་བ་དག་དབང་སྟོབ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་
རྒྱར་བཤོ། །།

༡༣། །ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་ཙུང་གཤམ་འདི་དཔེ་ཚལ་ནང་དུ་བཞགས་ཚེ་འགོ་ས་ཡུག་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་འཇམ་དཔལ་ཙུ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ།།